

دفترچه شماره (۱) (دروس اجباری)

صبح جمعه
۱۴۰۲/۵/۱۳

آزمون ۱۳ مرداد ماه ۱۴۰۲

دوازدهم انسانی

نام درس	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	آنچه دانش آموزان در هر رده‌ی ترازی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.	این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۷	۵	۴	۲	۱	۱	
جامعه‌شناسی	۷	۶	۵	۳	۲	۲	
روان‌شناسی	۸	۶	۵	۳	۲	۲	
عربی، زبان قرآن	۷	۵	۳	۲	۱	۱	
فلسفه یازدهم	۷	۶	۴	۲	۱	۱	
اقتصاد	۷	۶	۵	۲	۱	۱	

تعداد سؤال: ۹۰ مدت پاسخ‌گویی: ۱۰۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۲)	اجباری	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	علوم و فنون ادبی (۲)	اجباری	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	علوم و فنون ادبی (۱)	اجباری	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۴	جامعه‌شناسی (۲)	اجباری	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰
۵	روان‌شناسی	اجباری	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۶	عربی، زبان قرآن (۲)	اجباری	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۷	عربی، زبان قرآن (۱)	اجباری	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۸	فلسفه یازدهم	اجباری	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰
۹	اقتصاد	اجباری	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰

پدیده آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمد ابراهیم تو زندگانی، محمد علی جلالی، آروین حسینی، محمد حمیدی، امیر زرآندوز، کورش شاه منصوریان، علیرضا عبدی، سعید عزیزخانی، علی قهرمان زاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان	ریاضی و آمار
عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، محمد امین داداش فام، سید علیرضا علویان، سجاد غلام پور سیوکی، مجتبی فرهادی، فرهاد فروزان کیا، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هونم نمازی	علوم و فنون ادبی
زینب آذری، امیر مهدی افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه حسینی	جامعه‌شناسی
حمدیرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد جبیبی، محمد صمدی زاده سفکره، مهسا عفتی	روان‌شناسی
محمود بادرین، امیر حسین پور خنجر، محمد جهان‌بین، امیر حسین شکوری، اسماعیل علی‌پور، حمیدرضا قائد امینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، احسان کلانه‌عربی، روح‌الله گلشن، سید محمد علی مرتضوی، رضا معصومی، فاطمه منصور‌خاکی، پیروز وجان	عربی زبان قرآن
حسین آخوندی راهنمایی، علیرضا نقی پور، سیا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌یقا، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی‌نژاد، احمد منصوری، فیروز نژاد‌نحف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
نسرين جعفری، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

مستندسازی	ویراستار	مسئول درس	گزینشگر	نام درس
الهه شهابی	ایمان چینی فروشان، مهدی ملار رمضانی، آروین حسینی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ریاضی و آمار
فریبا رئوفی	یاسین مهدیان	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	علوم و فنون ادبی
زهرا قموشی	فاطمه صفری، کوثر شاه حسینی	مانده مؤمنی	مانده مؤمنی	جامعه‌شناسی
لیلا ایزدی	درویش‌علی ابراهیمی	سید محمد علی مرتضوی	احسان کلانه‌عربی	عربی زبان قرآن
زهرا قموشی	فرهاد علی‌نژاد	سیا جعفرزاده صابری	سیا جعفرزاده صابری	فلسفه و منطق
ستایش محمدی	فاطمه صفری	سارا شریفی	مهدی ضیائی	اقتصاد
ستایش محمدی	محمد صمدی زاده سفکره	مهسا عفتی	مهسا عفتی	روان‌شناسی

گروه فنی و تولید

سید محمد علی مرتضوی	مدیر گروه
فاطمه منصور‌خاکی	مسئول دفترچه
مدیر: محبیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرا قموشی	گروه مستندسازی
مهشید ابوالحسنی	حروف‌چین و صفحه‌آرا
حیدر عباسی	ناظر چاپ

ریاضی و آمار (۲)

پاسخگویی به سؤال‌های این درس برای همه دانشآموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی
(استدلال ریاضی)

تابع

(تابع ثابت، چند خصائصی و همانی)

صفحه‌های ۱۲ تا ۳۳

۱- عبارت کلامی «مجموع مکعب‌های دو عدد از معکوس مجموع دو عدد بزرگتر است.» به زبان ریاضی کدام است؟

$$(x+y)^3 > \frac{1}{x} + \frac{1}{y} \quad (٤)$$

$$(x+y)^3 > \frac{1}{x+y} \quad (٣)$$

$$x^3 + y^3 > \frac{1}{x} + \frac{1}{y} \quad (٢)$$

$$x^3 + y^3 > \frac{1}{x+y} \quad (١)$$

۲- نتیجه کدام استدلال، همواره درست نیست؟

اگر دو خط بر هم عمود باشند آن‌گاه زاویه‌بین آنها 90° است.

خط L بر خط d عمود است.

$\therefore$ زاویه‌بین L و d برابر 90° است.

$$x < 0 \Rightarrow x^7 < 0$$

$$-2 < 0 \quad (١)$$

$$(-2)^7 < 0 \quad \therefore$$

$$x^r = y^r \Rightarrow x = \pm y$$

$$\underline{(2m-1)^r = m^r} \quad (٤)$$

$$m = \frac{1}{3} \text{ یا } 1 \quad \therefore$$

زوج است $\Rightarrow y, x$ فرد هستند)

$$\underline{x+y = 200} \quad (٣)$$

و x فرد هستند

۳- به جای اثبات گزاره « $a \geq b \Rightarrow a^{\Delta} \geq b^{\Delta}$ » به کمک عکس نقطی شرطی کدام گزاره را اثبات کنیم؟

$$a \leq b \Rightarrow a^{\Delta} \leq b^{\Delta} \quad (٤)$$

$$a < b \Rightarrow a^{\Delta} < b^{\Delta} \quad (٣)$$

$$a^{\Delta} \leq b^{\Delta} \Rightarrow a \leq b \quad (٢)$$

$$a^{\Delta} < b^{\Delta} \Rightarrow a < b \quad (١)$$

۴- اگر تابع $f(x) = \frac{Ax^r + Bx + C}{x^r + 1} + \frac{x + D}{x^r + 1}$ همانی باشد، حاصل $A + B + C + D$ همواره کدام است؟

$$-2 \quad (٤)$$

$$-1 \quad (٣)$$

$$2 \quad (٢)$$

$$1 \quad (١)$$

۵- در تابع ثابت f می‌دانیم $f(\sqrt{3}) + f(1) = 5$ مقدار f(1) کدام است؟

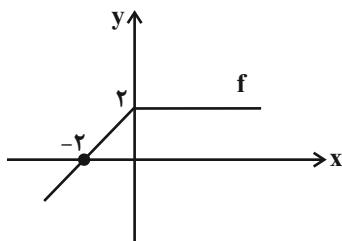
$$4/5 \quad (٤)$$

$$5 \quad (٣)$$

$$2/5 \quad (٢)$$

$$1 \quad (١)$$

۶- با توجه به نمودار تابع f ، مقدار $f(-1) + f(3)$ کدام است؟

۴ (۲)

۶

۳ (۴)

-۲ (۳)

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۷- اگر $f(x) = (2m+4)x+n-3$ تابع ثابت و $g(x) = (n-6)x+k+4$ تابع همانی باشد؛ مقدار $\frac{f(3)-g(-2)}{n+2m}$ کدام است؟

است؟

-۲ (۴)

-۱ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۸- اگر تابع $f(x) = (m+1, k-2), (t, n+3)$ همانی باشد، به ازای کدام مقدار t تابع $g(x) = \{(m+1, k-2), (t, n+3)\}$ یک تابع ثابت یک عضوی است؟

-۴ (۴)

 $\frac{13}{7} (3)$

۴ (۲)

 $-\frac{13}{7} (1)$

۹- اگر $f(x) = \begin{cases} mx^2 + 2n & , x \geq 4 \\ 2mx + n - 3 & , -1 \leq x \leq 4 \\ x + 2n - m & , x \leq -1 \end{cases}$ یک تابع باشد، حاصل کدام است؟

 $-\frac{41}{44} (4)$ $-\frac{3}{11} (3)$ $-\frac{1}{11} (2)$ $-\frac{13}{44} (1)$

فصل دوم (درس‌های ۴ تا ۶)
+ کارگاه تحلیل فصل دوم
صفحه‌های ۳۵ تا ۵۶

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۱- در عبارت زیر از چشم‌انداز سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، چند نادرستی وجود دارد؟

«نشر فنی کم کم در اوایل قرن هشتم ضعیف می‌شود و در همین قرن با سیطره خاندان چنگیز بر ایران از میان می‌رود، تا آن‌جا که نشر مصنوع در اکثر کتاب‌های این دوره جای نظر فنی را می‌گیرد. در قرن ششم نیز چنین مرسوم بود که برخی نویسنده‌گان، آثار موجود را که به نثری ساده بود، به نظر فنی بازمی‌نوشتند».

- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۱۲- کدام گزینه در رابطه با اوضاع نثر در قرن‌های هفت تا نهم نادرست است؟

- (۱) ضعف و سستی در ساخت دستوری جملات ایجاد شد و صنایع ادبی جای تعمق و نفکر را گرفت.
(۲) در این دوره، به علت نبودن فضلا و استادان، از صحت مطالب علمی کاسته شد و نویسنده‌گان کتاب‌های مصنوع و متکلف، بیشتر به ظاهرسازی و تصنیع پرداختند.
(۳) یکی از جریان‌های این دوره، ورود لغات قبایل مختلف ترک و مغول است که ماندگار شد و کتب مختلفی مثل با برنامه و محکمة‌اللغتين به ترکی نوشته شد.
(۴) از دست‌رفتن اصالت مدعیان عرفان، درسی کردن عرفان و پیچیده جلوه‌دادن مفاهیم آن، مرتبط با این دوره است و در نتیجه کتاب مهمی در این زمینه نوشته نشد.

۱۳- از ویژگی‌های زبانی سبک عراقی در هم‌آمیختگی مختصات نو و کهن است؛ این ویژگی در کدام گزینه دیده می‌شود؟

- (۱) طرہ شاهد دنیا همه بند است و فریب
عارفان بر سر این رشته نجویند نزاع
(۲) مظہر لطف ازل روشنی چشم امل
جامع علم و عمل جان جهان شاه شجاع
(۳) از هر جفات بوی وفا یی همی دمد
در هر تعنتیت هزار استتمالت است
(۴) از آن جان تو لختی خون فسرده
سپرده زیر پای اندر سپارا

۱۴- در کدام بیت، آرایه «مجاز» مشهود است؟

- (۱) که پور فریدون نیای من است
همه شهر ایران سرای من است
(۲) وگر در قبض انگشتان همی پولاد چینی را
چو موم تفته بگستی همی داود پیغمبر
(۳) لفظ چون از بیت خود بیرون نشست
گوهر مضمون به جیب خود شکست
(۴) نه آبروی که گر خون دل بخواهی ریخت
مخالفت نکنم آن کنم که فرمان است

۱۵- در کدام گزینه، مجاز به علاقه شباهت دیده می‌شود؟

- (۱) تا سراسیمه آن طرہ پیچان نشوی
آگه از حالت هر بی‌سروسامان نشوی
(۲) پس از هلاک به خاکم بیا که می‌ترسم
علی الصباح جزا عذرخواه من باشی
(۳) دردا که کشت ما را شیرین لی که می‌گفت
من داده‌ام به عیسی انسان جان فرا را
(۴) نه همین لاله به دل داغ تو دارد ای گل
داغ سودای رخت بر جگری نیست که نیست

۱۶- کدام بیت بیشترین مجاز را دارد؟

- گر بگویم نیست فصل گل، مگر فصل خزان
که من مردۀ دیروز، شوم زنده فردا
زیر لب خندید و گفتا: بیش باد و کم مباد
کو شب و روز اندرین عالم، به گفت‌وگوی توست

- ۱) آب و رنگی کز چمن می‌بینم اکنون دور نیست
۲) در چمن بر سر خاکم گذری کن صنمای
۳) گفتم از تو بر دلم هر دم کم از صد غم مباد
۴) عالمی در گفت‌وگوی «اوحدی» زان رفته‌اند

۱۷- کدام بیت قاده مجاز است؟

- وه این چه نیش بود که تا استخوان برفت
دگر ره دیده می‌افتد بر آن بالای فتام
تو مرد زبان نیستی، گوش باش
دامن گوهر بیار بر سر مجلس بیار

- ۱) خوردیم زخم‌ها که نه خون آمد و نه آه
۲) دلم صد بار می‌گوید که چشم از فتنه برهم نه
۳) برآشافت عابد که خاموش باش
۴) دفتر فکرت بشوی گفته سعدی بگوی

۱۸- وزن کدام بیت از تکرار الگوی هجایی مقابل به وجود آمده است؟ (U --- U --- U --- U ---)

- همه کس شناسند و هر جا روند
خرابیم می‌کند هر دم فریب چشم جادویت
فروشنند مفتاح مشکل‌گشایی
که عشق روی گل با ما چه‌ها کرد

- ۱) نشاید که خوبان به صحرا روند
۲) مدامم مست می‌دارد نسیم جعد گیسویت
۳) ز کوی مغان رخ مگردان که آن جا
۴) سحر بلبل حکایت با صبا کرد

۱۹- وزن کدام مصraig در مقابل آن نادرست نوشته شده است؟

- ۱) مرا طبع از این نوع خواهان نبود: (فعـولـون فـعـولـون فـعـولـون فـعـولـون)
۲) عشق غالب شد و از گوشنهنشیان صلاح: (فـاعـالـاتـن فـعـالـاتـن فـعـالـاتـن فـعـالـن)
۳) منم یا رب در این دولت که روی بار می‌بینم: (مـفـاعـیـلـن مـفـاعـیـلـن مـفـاعـیـلـن)
۴) سود بازگان دریا بی خطر ممکن نگردد: (فـاعـالـاتـن فـاعـالـاتـن فـاعـالـاتـن فـاعـالـن)

۲۰- مخاطب یا موضوع کدام بیت با بقیه متفاوت است؟

- چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتی‌بان
خاک ضعیف از تو توانا شده
هزاران آفرین بر جان پاکش
به معجز میان قمر زد دو نیم

- ۱) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان
۲) ای همه هستی ز تو پیدا شده
۳) محمد کاـفرـینـش هـستـ خـاـکـش
۴) چو عزـمشـ برـآـهـيـختـ شـمـشـيرـ بـيمـ

فصل دوم (درس‌های ۴ تا ۶)
+ کارگاه تحلیل فصل دوم
صفحه‌های ۵۸ تا ۳۷

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۱)

- هریک از عبارات زیر به ترتیب، به کدامیک از گروه‌های زبان‌های ایرانی تعلق دارد؟

- آثار برجامانده از این زبان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است.

- با کنارگذاشتن برخی صدایهای زبان عربی، الفبای آن را پذیرفت.

- یکی از زیرگروه‌های این زبان، زبان پهلوی است.

۲) فارسی دری - فارسی باستان - فارسی میانه

۱) فارسی باستان - فارسی دری - فارسی میانه

۴) فارسی باستان - فارسی میانه - فارسی دری

۳) فارسی میانه - فارسی دری - فارسی نو

- همه موارد در رابطه با شعر قرن چهارم و نیمة اول قرن پنجم «کاملاً» درست است؛ به جز:

۱) شعر فارسی در این دوره به دست رودکی که لقب او «پدر شعر فارسی» است، بنیاد نهاده شد و رایج‌ترین انواع شعر، مدحی، غنایی و حماسی بود.

۲) توجه شاعران این دوره فقط به واقعیت بیرونی است و آن‌ها می‌کوشند تا فکر و زبان شعر ساده باشد و فکر خود را همان‌گونه که به خاطرشنان می‌رسد، بیان کنند.

۳) به وجود آمدن شعر حکمی و اندرزی، مربوط به همین دوره است، اما پختگی آن مربوط به دوره سلجوقیان است و آوردن موعظه در شعر از آغاز قرن چهارم معمول گردید.

۴) در این دوره کسایی اولین کسی بود که در باب موعظه، قصيدة تمام و کمال سرود و ناصرخسرو راه او را ادامه داد.

- مهم‌ترین دوره تمدن اسلامی ایران در کدام قرن بوده است و همچنین شعر غنایی به همت کدام دو شاعر استحکام و قوت یافت؟

۱) قرن چهارم و نیمة اول قرن پنجم - عنصری و ناصرخسرو

۴) قرن سوم و نیمة اول قرن چهارم - رودکی و شهید بلخی

۳) قرن سوم و نیمة اول قرن چهارم - عنصری و ناصرخسرو

۲) قرن چهارم و نیمة اول قرن پنجم - رودکی و شهید بلخی

۱) آفتاب اند نظر تاریک و دلگیر و شرر

۲) ای چشم جان را تو تیا آخر کجا رفتی بیا

تا آب رحمت برزند از صحن آتشدان ما

۳) باغ پر از نعمت من گلبن با زینت من

هیچ ندید و نبود چون تو بهاری صنما

۴) از گلشکر مقصود ما لطف حق است و بود ما

ای بود ما آهن صفت و ای لطف حق آهن ربا

- در کدام گزینه، سجع متوازی یافت نمی‌شود؟

۱) نیکبخت آن که خورد و کشت و بدبخت آن که مرد و هشت.

۲) لذت انگور، بیوه داند نه خداوند میوه.

۴) عنفوان شبایم غالب آمدی و هوا و هوش طالب.

۳) هر که بر زیرستان نبخاید به جور زیرستان گرفتار آید.

۲۶- نوع سجع در کدام گزینه با عبارت زیر یکسان است؟

«آن سودا چون سایه نوروز سازنده است و این بیاض چون آفتاب تموزی سوزنده»

۱) طالب علم عزیز است و طالب مال ذلیل است.

۲) وقتی از اوقات با جمیعی از آزادگان در بلاد آذربایجان می‌گشتم و بر حمرای هر چمن و خضرای هر دمن می‌گذشم.

۳) چه عزیز است او که تو او را خواهی و بگریزد او را در راه آری.

۴) فلان را کرم بی‌شمار است و هنر بی‌حساب؛ دارای عزمی است متین و طبعی کریم.

۲۷- در بیت زیر، به ترتیب، چند هجای کشیده و بلند وجود دارد؟

«چه کند بنده که بر جور تحمل نکند دل اگر تنگ شود مهر تبدل نکند»

۱۲-۲ (۴)

۱۱-۳ (۳)

۱۱-۲ (۲)

۱۲-۳ (۱)

۲۸- وزن کدام مصراع با نظم هجایی (U--U--U--U--) مطابقت دارد؟

۱) تو را دشمنی با من از بهر چیست

۲) که گفت آن روی شهرآرای بنمای

۳) آتشی دارم که می‌سوزد وجود

۲۹- نوع سجع در کدام گزینه متفاوت است؟

۱) ظالمی را حکایت کنند که هیزم درویشان خریدی به حیف و توانگران را دادی به طرح.

۲) از شبیخون مرگ برحدربودن شرط است و از تنهایی گور یادآوردن شرع.

۳) هر که به تأدیب دنیا راه صواب نگیرد، به تعذیب عقبی گرفتار آید.

۴) الهی شکر که دوستانم عاقلاند و دشمنانم احمق.

۳۰- کدام بیت با عبارت زیر قرابت مفهومی دارد؟

«ظاهر درویشی جامه ژنده است و موی سترده و حقیقت آن، دل زنده و نفس مرده.»

۱) حافظ به خود نپوشید این خرقه می‌آلود

۲) گرچه باطن هم ندارم اهل ظاهر نیستم

۳) توز قرآن ای پسر ظاهر مبین

۴) او به ظاهر واعظ احکام بود

فرهنگ جهانی

(نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲)

فرهنگ معاصر غرب و

نظام نوین جهانی

(باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب،

چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب)

صفحه‌های ۲۷ تا ۵۴

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۲)

۳۱- کدام گزینه در دین اسلام مطرح نیست؟

۱) انسان در این دین موجودی مختار، مسئول و خلیفه خداوند در زمین است.

۲) مسئولیت انسان، آبادکردن این جهان است و موظف است که از فساد در آن بپرهیزد.

۳) شقاوت انسان در فراموشی حقیقت الهی خود و دیگر موجودات است.

۴) انسان در فرهنگ اسلام، زیباترین و محبوبترین مخلوق خداوند است.

۳۲- چند مورد از عبارات زیر نادرست است؟

- فرعون، نفس‌پرستی خویش را در قالب مفاهیم دینی پنهان می‌کرد.

- سکولاریسم آشکار باعث پیدایش پروتستانیسم شده است.

- اروپا در چهار قرن اخیر، کانون شکل‌گیری فرهنگ جدیدی است که به آن فرهنگ غرب می‌گویند.

- اوانیسم در بخش‌های مختلف فرهنگ غرب نظریه هنر، ادبیات و حقوق بروز یافته است.

۱) ۴

۴) ۳

۳) ۲

۲) ۱

۳۳- عبارات «لزوم عبور از محدودیت‌های دنیوی و این‌جهانی آدمی» و «انسان به عنوان برترین آیت و نشانه خداوند سبحان»، به ترتیب، مربوط به کدام

فرهنگ می‌شوند؟

۴) خلافت - دینی اسلام

۳) دینی اسلام - قرآنی

۲) انبیا - خلافت

۱) خلافت - انبیا

۳۴- به ترتیب، عبارات زیر را از حیث درست یا نادرست بودن بررسی کنید.

- استبداد قومی هویتی اسلامی داشت، اما به دلیل اینکه پشتونهای خارج از جهان اسلام نداشت از رویارویی مستقیم با فرهنگ اسلام دوری می‌کرد.

- نخبگان کشورهای اسلامی برای مقابله با استعمار در زمان انقلاب اسلامی، از مکاتب و روش‌های غربی استفاده می‌کردند.

- دولتهای استعماری غربی با تکیه بر قدرت سیاسی و فرهنگی خود، بیشتر سیاستمداران جوامع اسلامی را مغلوب ساختند.

۴) غ - غ - ص

۳) ص - غ - ص

۲) غ - غ - غ

۱) غ - ص - ص

۳۵- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- در فرهنگ دینی، آبادی دنیا چگونه است؟

- تمرکز ادبیات مدرن بر چه چیزی است؟

- مبنای حقوق بشر چیست؟

۱) هدف مستقلی نیست و در جهت خدمت به اهداف معنوی است. - حالات روانی انسان‌ها در زندگی روزمره - فطرت الهی و معنوی انسان‌ها

۲) کنشگران هنجارها و رفتارهای دنیوی خود را توجیه دینی می‌کنند. - تأکید بر بعد جسمانی انسان - تفکرات اومانیستی

۳) هدف مستقلی نیست و در جهت خدمت به اهداف معنوی است. - حالات روانی انسان‌ها در زندگی روزمره - تفکرات اومانیستی

۴) کنشگران هنجارها و رفتارهای دنیوی خود را توجیه دینی می‌کنند. - تأکید بر بعد جسمانی انسان - فطرت الهی انسان

۳۶- کدام گزینه مراحل گسترش فرهنگ اسلامی را به درستی بیان کرده است؟

- (۱) قبل از ظهور اسلام، شبه جزیره عربستان، فرهنگ جاهلی قبیله‌ای داشت. - فرهنگ اسلام به دلیل قدرت و غنای خود، نیروهای مهاجم را در درون خود هضم و جذب می‌کرد. - رسول خدا (ص) پیش از رحلت، نامه‌های دعوت به دین خدا را برای امپراتوری‌های ایران و روم فرستاده بود.
- (۲) در عصر نبوی ارزش‌ها بر اساس روابط عشیره‌ای شکل گرفت. - رسول خدا (ص) پس از ۱۳ سال حکومت اسلامی را تشکیل داد. - در سال نهم هجرت، گروه‌های مختلف برای پذیرش اسلام به مدینه آمدند.
- (۳) خداوند سبحان، پیامبر خود را با آیات روشنگر برای تبلیغ توحید فرستاد. - رسول خدا (ص) طی ده سال حکومت، موانع سیاسی پیش روی اسلام در شبه جزیره عربستان را از بین برد. - غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان مانع از آشکار شدن ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی می‌شد.
- (۴) عقاید اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی از مزه‌های جوامع مختلف عبور کرد. - عصر نبوی از زمان پیامبر آغاز شد و در طول خلافت اموی، عباسی و عثمانی ادامه یافت. - در دوران خلافت، جنوب شرقی شبه جزیره عربستان تحت تأثیر شاهنشاهی ایران بود.

۳۷- به ترتیب پاسخ سوالات زیر کدام است؟

- عامل گسترش فلسفه‌های روشنگری چه بود؟

- آمیخته شدن مسیحیت با رویکردهای اساطیری، مربوط به کدام سطح از پیامدهای تحریف مسیحیت در قرون وسطی است؟

- (۱) دنیاگرایی رایج در سطح زندگی مردم - زندگی و عمل
- (۲) حذف پوشش دینی و بازگشت به فرهنگ یونان و رم باستان - زندگی و عمل
- (۳) دنیاگرایی رایج در سطح زندگی مردم - اندیشه و نظر
- (۴) حذف پوشش دینی و بازگشت به فرهنگ یونان و رم باستان - اندیشه و نظر
- (۵) در رابطه با جنبه ملکی و ملکوتی علم کدام گزینه صحیح است؟

- جنبه ملکی به معنای هدایت انسان به سمت خدا و کمال حقیقی است.

- (۱) جنبه ملکی، تأمین دنیا و جنبه ملکوتی وسیله‌ای برای کمال دنیا و آخرت است.
- (۲) جنبه ملکوتی، فقط به آخرت انسان توجه دارد و دنیا را شامل نمی‌شود.
- (۳) جنبه ملکوتی هم معنا و مکمل یکدیگرند.

۳۹- کدام موارد، به ترتیب در قرن «تزویدهم و بیستم»، «هفدهم و هجدهم» و «پایان قرن بیستم» به وجود آمدند؟

- (۱) علم تجربی سکولار - گرفتار شدن در بحران معرفت‌شناسی - شکلی عقل‌گرایانه از روشنگری
- (۲) دئیسم - محدود شدن به شناخت حسی و تجربی - ناتوانی علم از داوری کردن درباره ارزش‌ها و هنجارها
- (۳) دانش ابزاری در خدمت اهداف دنیوی - روشنگری همراه با شناخت عقلی - عدم امکان تشخیص خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها
- (۴) نپذیرفتن وحی - افول حس‌گرایی - سلب شدن امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها

۴۰- به ترتیب حروف الفبا کدام گزینه، جدول زیر را کامل می‌کند؟

انقلاب فرانسه	فؤودالیسم	الف	ب
د	ج	آزادی انسان از همه ارزش‌های متعالی که مستقل از اوست.	تحول سکولاریسم عملی به سکولاریسم نظری

- (۱) لیبرالیسم - فلسفه روشنگری - کشاورزان اجازه جایه‌جایی و تحرک نداشتند. - ریشه در رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد که می‌خواست عملکرد خود را توجیه دینی نماید.
- (۲) سکولاریسم - نهضت‌های پروتستانی - نظام ارباب، رعیتی در غرب - اندیشه سیاسی جدیدی بود که براساس اصالت بخشیدن به انسان دنیوی شکل گرفت و به دنبال حاکمیت ارزش‌های الهی نبود، بلکه متناسب با نظام سیاسی کاملاً دنیوی بود.
- (۳) لیبرالیسم - فلسفه روشنگری - کشاورزان وابسته به زمین‌های اربابان خود بودند و امکان جایه‌جایی نداشتند. - ریشه در رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد.
- (۴) اومانیسم - فلسفه روشنگری - نوعی برده‌داری بود. - نخستین انقلاب لیبرال در جهان که الهام‌بخش انقلاب‌های دیگری شد که پس از سه دهه سراسر جهان را فرا گرفت.

روان‌شناسی رشد
صفحه‌های ۳۴ تا ۶۵

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری** است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۴۱- در رابطه با کودکی که برای برقاری ارتباط با دیگران به آن‌ها لبخند می‌زند، کدام عبارت نادرست است؟

- ۱) بروز این رفتار تقریباً مصادف با کسب مهارت بالا نگه داشتن چانه و سینه است.
- ۲) این رفتار نشان‌دهنده رشد اجتماعی کودک است.
- ۳) این رفتار پس از ویژگی ترسیدن از غریب‌ها ظهور می‌یابد.
- ۴) این کودک بیش از ۲ ماه سن دارد.

۴۲- هر کدام از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام مورد است؟

- شاخص‌ترین جنبه رشد

- فراحافظه

(۱) هیجانی - یادگیری در مورد چرایی به حافظه سپردن اطلاعات

(۲) جسمانی، حرکتی - یادگیری در مورد چرایی به حافظه سپردن اطلاعات

(۳) هیجانی - یادگیری در مورد چگونگی به حافظه سپردن اطلاعات

(۴) جسمانی، حرکتی - یادگیری در مورد چگونگی به حافظه سپردن اطلاعات

۴۳- براساس نوع پردازش، تعیین کنید که کدام شخص احتمالاً رشد شناختی بیشتری دارد؟

- ۱) امین به پدرش می‌گوید: من نمی‌توانم به راحتی بر اطلاعات مورد نظرم متوجه شوم.
- ۲) رضا می‌گوید: بهتر است اول ماشین لباسشویی بخریم و بعد اتو، چون بزرگ‌تر است.
- ۳) یاسمین در صحبت با مادرش، اشاره می‌کند که اگر امروز تعطیل شد، به اقوام سر برزیم.
- ۴) زهرا با وجود شواهد خلاف استدلالش همچنان بر آن تأکید دارد.

۴۴- فائزه تازه به سن مهدکودک رفته رسیده و پس از چند هفته حضور، مادر فائزه از مرتبی مهد جویای شرایط او می‌شود. به ترتیب هر یک از بخش‌های مشخص شده در گزارش مرتبی مهد، اشاره به کدام یک از ابعاد رشد فائزه دارد؟

«فائزه خیلی بهتر از اکثر بچه‌ها با محیط تازه خو گرفته است. بیشتر اوقات کنار باقی بچه‌ها مشغول نقاشی کشیدن می‌شود و به نسبت روز اول راحت‌تر و با استفاده از کلمات متعدد تری حرف می‌زند. دیروز هم که پای یکی از دوستانش زخم شده بود، فائزه می‌توانست ناراحتی دوستش را متوجه بشود و برای کمک گرفتن سراغ من آمد.»

(۱) هیجانی - اجتماعی - شناختی - هیجانی

(۲) اجتماعی - اجتماعی - هیجانی

(۳) هیجانی - اجتماعی - شناختی

۴۵- انتخاب کدام رویکرد فرزندپروری مطابق آموزه‌های حدیث «الولد سید سبع سنین و عبد سبع سنین و وزیر سبع سنین» نادرست است؟

- ۱) زهرا ۱۰ سالش است و مادرش تلاش می‌کند تا عواطف و احساسات صحیح را در او رشد دهد.
- ۲) پدر سینا پس از تولد او و برای الگوی بهتری بودن، بیشتر از قبل مراقب رفتار و گفتار خود است.
- ۳) علی ۱۵ ساله است و مادرش اصرار دارد در امور روزمره زندگی از او مشورت بگیرد.
- ۴) سمية به دبستان می‌رود و خانواده‌اش تلاش می‌کنند تا به او ارزش‌ها و زشتی‌ها را بیاموزند.

۴۶- کدام گزینه درباره رشد هویت در نوجوانی درست است؟

(۱) پدیدهای است که تنها در ارتباط با خود فرد شکل می‌گیرد.

(۲) مرزی است که میان خودخواهی و نگرانی برای دیگران جایه‌جا می‌شود.

(۳) اغلب در بعد رفتاری انسان در اجتماع نمود می‌باید.

(۴) به معنای گذر از سردرگمی به سوی کشف خود است.

۴۷- در کدام گزینه، تغییرات رشدی آورده شده دوره نوجوانی تماماً کیفی و اساسی هستند؟

(۱) سرعت تفکر - گرایش به گروه همسالان - فراحافظه - سبک پردازش مفهومی

(۲) توجه گزینشی - قضاوت در مورد مسائل اخلاقی - رشد اندام‌های داخلی - تحول اخلاقی و ارزشی

(۳) جست‌وجو به دنبال تقویت حافظه - ویژگی‌های جنسی اولیه - سبک پردازش مفهومی - تفکر فرضی

(۴) تفکر فرضی - تغییر جهت تفکر به صورت لحظه‌ای - رشد قد و وزن - سازگاری با ویژگی‌های تکلیف

۴۸- یک کودک ۶ ماهه بهنگار را برای سنجش قد و وزن به خانه بهداشت آورده‌اند، وزن این کودک را ۵ کیلو و ۴۰۰ گرم یادداشت کردند، این کودک به احتمال زیاد در بدو تولد ... گرم وزن داشته است.

۲۷۰۰ (۴)

۲۲۰۰ (۳)

۲۰۰۰ (۲)

۱۸۰۰ (۱)

۴۹- کدام گزینه راجع به رشد اخلاقی درست است؟

(۱) با رشد آن، شخص مرز خودخواهی و دُرخواهی را محکم‌تر می‌کند.

(۲) یکی از وظایف اخلاقی، متمایز ساختن مرز میان خود و دیگری است.

(۳) رشد قضاوت و استدلال، در استقلال یافتن از والدین نقش مهمی دارد.

(۴) با شکل‌گیری عناصر شناختی و تبدیل آن‌ها به عقاید، رفتار اخلاقی شکل می‌گیرد.

۵۰- توصیه‌های پیشنهادی به پیامدهای تغییرات شناختی «آرمان‌گرایی نوجوانان» و «حساسیت داشتن نسبت به انتقاد دیگران» در کدام گزینه به ترتیب بیان شده‌اند؟

(۱) باید به نوجوانان کمک کرد تا دریابند جوامع و افراد آمیزه‌ای از محاسن و معایب هستند. - باید ویژگی‌های منحصر به فرد نوجوانان را پذیرفت.

(۲) باید به نوجوانان کمک کرد تا دریابند جوامع و افراد آمیزه‌ای از محاسن و معایب هستند. - بهتر است در حضور دیگران از نوجوانان عیب‌جویی نشود.

(۳) باید ویژگی‌های منحصر به فرد نوجوانان را پذیرفت تا در زمان مناسب دیدگاه متعادل‌تری ایجاد شود. - بهتر است در حضور دیگران از نوجوانان عیب‌جویی نشود.

(۴) باید ویژگی‌های منحصر به فرد نوجوانان را پذیرفت تا در زمان مناسب دیدگاه متعادل‌تری ایجاد شود. - به جای نوجوانان تصمیم‌گیری نشود.

عَجَابُ الْمَخْلوقاتِ
تَأْثِيرُ اللُّغَةِ الْفَارسِيَّةِ عَلَى الْلُّغَةِ
الْعَرَبِيَّةِ
دُرُسٌ هَادِيَّ ٣ وَ ٤
صَفَحَهَا ٣١ تاً ٦٤

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان احباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۲)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوابِ عَنِ التَّرْجِمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٥١ - ٥٥)

٥١- «إِذَا نَزَلَ طَيْرٌ عَلَى رَأْسِ حَيَّةِ الصَّحْرَاءِ الَّتِي وَضَعَتْ ذَنْبَهَا فِي الرَّمَالِ وَ وَقَتَ كَالْعَصَاءِ، تَصِيدَهُ!»:

- ۱) هرگاه پرنده‌ای روی سر مار صحرایی که دم در شن قرار داده و مانند عصایی ایستاده است، فرود آید، شکارش می‌شود!
۲) اگر پرنده‌ای روی سر مار صحرایی که دم خود را داخل شن‌ها قرار داده و مانند عصا ایستاده است، فرود بباید آن را شکار می‌کند!

۳) هرگاه پرنده‌ای بر سر مار صحرایی فرود آید که دم‌ش در شن‌ها فرو شده و مثل یک عصا ایستاده است، او را صید می‌کند!

۴) اگر پرنده‌ای روی سر مار صحرایی نشست که دم‌ش داخل شن‌ها قرار داده شده و مانند عصا ایستاده، او را شکار می‌کند!

٥٢- «أَ تَعْلَمُ أَنَّ هَنَاكَ سَنْجَابًا فِي هَذِهِ الْغَابَةِ يَقْفَزُ مِنْ شَجَرَةٍ إِلَى شَجَرَةٍ أُخْرَى وَ يَقْدِرُ أَنْ يَطِيرَ أَكْثَرَ مِنْ مَئَةَ وَ خَمْسِينَ قَدْمًا فِي قَفْرَةِ وَاحِدَةٍ!»:

۱) آیا می‌دانی که در این جنگل سنجابی وجود دارد که از درختی به درختی دیگر می‌پرد و می‌تواند در یک پرش بیشتر از صد و پنجاه قدم پرواز کند!

۲) آیا می‌دانستی که در این جنگل سنجابی هست که از یک درخت به درخت دیگری می‌پرد و قادر خواهد بود در یک بار پریدن بیشتر از صد و پنجاه قدم پرواز کند!

۳) آیا می‌دانی که آنجا در جنگل یک سنجاب از درختی به درخت دیگری پرش می‌کند و قادر است در یک جهش بیشتر از صد و پنجاه قدم بپرد!

۴) آیا اطلاع داری که در آن جنگل سنجابی هست که از درختی به درختی دیگر پرش می‌کند و می‌تواند تنها در یک بار پریدن بیشتر از صد و پنج قدم بپرد!

٥٣- «هَذَا الْأَمْرُ طَبِيعِيٌّ أَنْ تَتَغَيِّرَ أَصْوَاتُ بَعْضِ الْكَلْمَاتِ عِنْ الدُّخُولِ فِي لُغَةِ أُخْرَى!»:

۱) این مسئله، طبیعی است که آواهای برخی واژگان هنگام ورودشان به زبان دیگری تغییر می‌کند!

۲) اینکه صدای برخی کلمات در زمان داخل شدن به زبان دیگر دگرگون شود مسئله‌ای طبیعی است!

۳) این امر، طبیعی است که صدای برخی واژه‌ها هنگام وارد شدن به زبان دیگر تغییر کند!

۴) طبیعی است این امر که برخی کلمات هنگام ورود به یک زبان دیگر، صدای ایشان دگرگون شود!

٥٤- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

۱) إِنْ تَحْتَرِمَ شَخْصًا يَحْتَرِمُكَ الشَّخْصُ أَيْضًا!: چنانچه به شخصی احترام بگذاری آن شخص نیز به تو احترام می‌گذارد!

۲) لَنْ يَقْدِرَ صَيَادٌ أَنْ يَصِيدَ الْأَسْمَاكَ دُونَ الشَّبَكَةِ فِي الْبَحَارِ!: یک شکارچی بدون توری در دریاها نخواهد توانست ماهیان را شکار کند!

۳) بَنَى الطَّائِرُ عَشاً عَلَى الشَّجَرِ حَتَّى يَسْتَرِحَ فِيهِ!: پرنده لانه‌ای بر روی یک درخت ساخت تا در آن استراحت کند!

۴) الْيَوْمِ عَيْدُ لَنَا فَاشَتَّ سُرُورُ النَّاسِ لَذِكْرِ!: امروز عیدی برای ما است پس به خاطر آن شادی مردم شدت می‌یابد!

٥٥- عین الصحيح: «وازنامه‌ای خریدم تا آن را به مدرسه‌ام هدیه دهم!»

(٢) إشتريت معجمًا حتى أهديه إلى مدرستي!

(٤) أشتري معجمًا حتى أهديه إلى مدرستي!

(١) إشتريت المُعجم حتى أهدِيه إلى مدرستي!

(٣) إشتريت مُعجمًا حتى أهدِيهَا إلى مدرستي!

٥٦- عين الخطأ حسب التوضيحات:

(٢) الإناء ظرف يستعمل لأكل الماء فقط!

(١) الميزان آلة تستعمل لقياس وزن الشيء أو ثقله!

(٤) الحوت الأزرق يُعد أكبر الحيوانات الحية في العالم!

(٣) الملمع أبيات فارسية ممزوجة بالعربية!

٥٧- عین الصحيح في التحليل الصّرفي والاعراب: «بعد أن يتناول التمساح طعامه يقترب منه نوع من الطيور!»

(١) نوع: اسم - مفرد مذكر - نكرة - معرب / مبتدأ و مرفوع، و الجملة اسمية

(٢) طعام: اسم - مفرد مذكر - اسم مبالغة (اشتقاقه من مادة «طع م») / مفعول و منصوب

(٣) يتناول: فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلثي (من باب تفاعل) - لازم / فاعله «التمساح»، الجملة فعلية

(٤) يقترب: مضارع - للغائب - مزيد ثلثي (من باب افتعال، مصدره: اقتراب) / فعل و فاعله «نوع»؛ و الجملة فعلية

٥٨- عين ما فيه معرف بـ (الـ) أكثر:

(١) يستطيع العواصون التقاط صور في أضواء هذه الأسماء!

(٢) عالم ينتفع بعلمه، حير من ألف عايد!

(٣) للبطأ غدة بالقرب من ذئبها!

(٤) اللغة العربية لغة الإسلام!

٥٩- عین جواب الشرط يختلف نوعه عن الباقي:

(١) من نظر إلى حياة العلماء فهم أهمية الدراسة!

(٢) من علم الناس علمًا يحترمونه احتراماً!

(٣) قال أبي: إذا رحمت المسكين فتحت لك أبواب السماء!

(٤) «من قتل مظلوماً فقد جعلنا لوليه سلطاناً»

٦- عین ما ليس فيه معادل للمضارع الإلتزامي الفارسي:

(٢) تجتهد فاطمة كثيراً حتى تصبح رسامة ناجحة!

(١) يستطيع أخي أن يسافر إلى البلدان المختلفة!

(٤) يتوكّل المؤمنون على الله لتجنب شر الشيطان!

(٣) يدرس الطلاب بجد لكي ينجحوا في الإمتحان!

مطرز السَّمَك
الثَّعَائِشُ السَّلْمَى
درسهای ۳ و ۴
صفحه‌های ۲۳ تا ۴۶

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان **اجباری است.**
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۱)

■ عین الأنساب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (٦١ - ٦٦)

٤١- ﴿وَأَنْزَلْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ النَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ﴾:

(۱) و آبی را از آسمان فرود آورد، پس به وسیله آن برای شما از میوه‌ها روزی خارج می‌کند!

(۲) و از آسمان آبی را فرو فرستاد، پس به وسیله آن از میوه‌ها برای شما روزی بیرون آورد!

(۳) و از آسمان آبی فرود آمد، پس به وسیله آن از میوه‌ها برایتان روزی خارج کرد!

(۴) و آبی از آسمان نازل شد، پس با آن از میوه‌ها برای شما روزی بیرون آمد!

٤٢- «هَلْ تُصَدِّقُ أَنَّ الْأَعْاصِيرَ القَوِيَّةَ تَسْحَبُ الْأَشْيَاءَ الثَّقِيلَةَ مِنَ الْأَرْضِ إِلَى السَّمَاءِ؟!»:

(۱) آیا باور می‌کنی که گربادهای قوی چیزهای سنگین را از زمین به آسمان می‌برد؟!

(۲) آیا باور می‌کنید که گربادهای نیرومند چیزهای سنگین را از زمین به آسمان می‌کشند؟!

(۳) آیا راست می‌گویی که گربادهای قوی اشیای سنگین را از زمین به آسمان می‌برد؟!

(۴) آیا راست می‌گویید که بادهای نیرومند اشیای سنگین را از زمین به آسمان می‌کشند؟!

٤٣- «يَأْخُذُ النَّاسُ الْأَسْمَاكَ الَّتِي تَسْاقَطُ مِنَ السَّمَاءِ لِطِبْخِهَا وَتَنَافِلُهَا!»:

(۱) مردم ماهیانی را که پی در پی از آسمان می‌ریزند برای پختن و خوردن می‌برند!

(۲) مردم ماهی‌هایی را که از آسمان پی در پی می‌ریختند، برای پختن و خوردن آنها می‌برند!

(۳) مردم ماهی‌هایی را که از آسمان پی در پی می‌ریزند، برای پختن آنها و خوردنشان می‌برند!

(۴) مردم ماهیانی را که پی در پی از آسمان می‌ریختند، برای پختن آنها و خوردنشان می‌برند!

٤٤- عین الصَّحِيحِ:

۱) عَلَمَاءُ الْأَعْدَاءِ يَدْعُونَ إِلَى التَّفْرِقَةِ وَالابْتِعَادِ عَنِ الْوَحْدَةِ!؛ مَزْدُورُ دَشْمَنَ بِهِ تَفْرِقَهُ وَدُورُشَدُنَ از همبستگی فرامی خواند!

۲) فِي الْحَقَائِبِ فُرْشَاهُ الْأَسْنَانِ وَالْمِنْشَفَةُ وَدَفْتُرُ الذِّكْرَيَاتِ!؛ در کیف‌ها، مسوک و حوله و دفتر یادداشت است!

۳) تَعْلَمُوا وَعَلِمُوا وَتَفَقَّهُوا وَلَا تَمُوتُوا جُهَالًا!؛ یاد بدھید و یاد بگیرید و دانش بیاموزید و نادان نمیرید!

۴) إِنْ تُجَالِسُوا الْمُؤْمِنِينَ يَنْفَعُوكُمْ وَإِنْ تُمَاشُوهُمْ يَنْفَعُوكُمْ!؛ اگر با مؤمنان همسایه‌ی کنید به شما سود می‌رسانند و اگر با ایشان همراهی کنید به شما نفع می‌رسانند!

٤٥- «اسْتَادُ توانمند دانشگاه درس‌های زندگی را به ما یاد می‌دهد و عدم پاکشایی بر نقاط اختلاف و بر دشمنی از نصیحت‌هایش

برای ما است!»؛ عین الصَّحِيحِ:

۱) يُعَلَّمُنَا أُسْتَادُ الجَامِعَةِ الْحَادِيقُ دروس الحیا و عدم الإصرار على نقاط الخلاف و على الأعداء من نصائحه لنا!

۲) أُسْتَادُ الجَامِعَةِ حَادِيقُ و هو يَعَلَّمُنَا دروس الحیا و عدم الإصرار على نقاط الخلاف و على العداوة من نصائحه لنا!

۳) أُسْتَادُ الجَامِعَةِ الْحَادِيقُ يُعَلَّمُنَا دروس الحیا و عدم الإصرار على نقاط الخلاف و على العداوة من نصائحه لنا!

۴) يَعَلَّمُنَا أُسْتَادُ الجَامِعَةِ الْحَادِيقُ دروس الحیا و عدم الإصرار على نقاط الخلاف و على العداوة نصيحته لنا!

٤٦- عین الصحيح في المفهوم: «مَنْ أَنْجَى الْمُؤْمِنَ كَمَثُلِ الْعَطَّارِ إِنْ جَالَسَتْهُ نَقْعَدُ!»

١) همنشین تو از تو به باید / تا تو را عقل و دین بیفزاید ٢) یار بد بدتر بود از مار بد!

٣) مشک آن است که خود ببويid / نه آن که عطار بگويد ٤) ﴿إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا﴾

٤٧- عین الصحيح في ضبط حركات الحروف:

١) فی تعالیمِنا الدينيَّةِ يُؤكَدُ على التَّعايشِ السِّلْمِيِّ! ٢) سوفَ نشترِكُ فِي الْمُسَابِقَاتِ جَمِيعًا!

٣) أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ! ابْتَعدُوا عَمَّا حَرَمَهُ اللَّهُ! ٤) مَنْ أَرَادَ أَنْ يُفْرِقَ الْمُسْلِمِينَ فَهُوَ مِنَ الْأَعْدَاءِ!

٤٨- عین الخطأ عن الأفعال المعنية في العبارات التالية:

١) الطَّلَابُ اجْتَمَعُوا حَوْلَ ذَلِكَ الْمَعْلَمِ الْمُشْفَقُ فِي الْمَكْتَبَةِ أَمْسِ! (من باب الافتعال)

٢) فِي الْيَوْمِ الْمَاضِيِّ عَصَفَتْ رِيَاحٌ شَدِيدَةٌ وَ حَرَّتْ بِبَيْوَنَا الْجَمِيلَةَ جَنْبَ شَاطَئِ الْبَحْرِ! (من باب التفعيل)

٣) لَا تَتَحرَّكَ عَيْنُ الْبَوْمَةِ وَ لَكُنَّهَا تَعْوَضُ هَذَا التَّقْصِ بِتَحرِيكِ رَأْسِهَا! (من باب التفعيل - من باب التفعيل)

٤) يَا أَصْدَقَائِي! تَعَلَّمُوا الْعِلُومَ النَّافِعَةَ وَ تَوَاصَعُوا لِمَنْ تَعْلَمُونَهُ! (من باب التَّقَاعُلِ - من باب التَّقْعِيلِ)

٤٩- عین فعل «آخر» ليسَ مزيداً ثالثياً:

١) اخرج المعلم ذلك الطالب من الصفة لأنَّه لم يحترم زميله!

٢) لأخي الصغير مشكلة و أريد أن اخرجه من المشكلة!

٣) نور العلم قد أخرج أبناء البشر من ظلمة الجهل!

٤) قلت لامي متى أستطيع أن اخرج من البيت للذهاب إلى الملعب!

٥٠- في أي عبارة ما جاء فعل من باب الاستفعال؟

١) كانت البنات يستمعن إلى قصص جدتهن بدقة!

٢) يستخدم المهندس أدوات جديدة لبناء الجسور!

٣) المزارعون استخرجوا المياه من آبار قربتهم!

٤) استرجع التلميذ الكتب بعد أن قرأها زميله!

فلسفه و ابعاد آن
(فلسفه و زندگی، آغاز تاریخی فلسفه)
صفحه‌های ۱۹ تا ۲۵

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری** است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۷۱- کدام گزینه درباره ارتباط باورها و رفتارهای انسان درست است؟

۱) باورهای هر کس مختص به خود او و منحصر به فرد می‌باشد.

۲) رفتارهای انسان علی‌برای ریشه‌های فکری او است.

۳) اندیشیدن فیلسوفانه یعنی تأمل درباره زندگی و امور مهم آن.

۴) تفکر فلسفی امری عام و همگانی است اما لزوماً به نتیجه درست نمی‌انجامد.

۷۲- فیلسوفان به کمک منطق ...

۱) همه مسائل زندگی را در می‌یابند.

۲) حقیقت را کشف می‌کنند.

۳) تنها به فهم عالم هستی می‌رسند.

۷۳- اگر بخواهیم ویژگی‌های فیلسوف واقعی که او را از سایر افراد متمایز می‌کند بیان کنیم، کدام توصیف به درستی بیان شده است؟

۱) او درباره استدلال‌ها می‌اندیشد و بعد در هر حالت آن‌ها را می‌پذیرد.

۲) تابع استدلال توان با افکار اشخاص و افراد است.

۳) درباره مسائلی فلسفی چون آزادی، عدالت و ... می‌اندیشد.

۴) هیچ سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد و عقیده‌اش را بر پایه خیالات، تبلیغات و تعصبات بنا نمی‌کند.

۷۴- کدام گزینه مطابق با نتایج تمثیل غار افلاطون است؟

۱) شاید هیچ راهی برای نائل شدن به شناخت جهان واقعی وجود نداشته باشد.

۲) ممکن است هر آنچه که ما تاکنون شناخته‌ایم، تنها سایه‌ای از حقیقت باشد.

۳) ما از زنجیرهای شناختی خود رها شده‌ایم و با خروج از غار، به معرفت حقیقی رسیده‌ایم.

۴) فردی که در بند اسارت است و در غار محبوس شده نیز ممکن است حقیقت را فهمیده باشد.

۷۵- کدام گزینه در مورد افکار و عقاید فاقد پشتونانه عقلی و منطقی محکم، نادرست است؟

۱) اکثر افراد جامعه بدون دلیل آن‌ها را پذیرفته‌اند.

۲) این‌گونه افکار در بسیاری از موقع توسط افراد یک جامعه پذیرفته می‌شوند.

۳) این افکار بر اثر مرور زمان و یا انتقال از نسلی به نسل دیگر به صورت یک عادت درآمده است.

۴) افراد متفکر و اندیشمند این قبیل افکار را مورد نقد و ارزیابی قرار داده و به هیچ وجه آن‌ها را نمی‌پذیرند.

۷۶- کدام مورد درباره آغاز تاریخی فلسفه درست می‌باشد؟

(۱) برای فلسفه نمی‌توان آغاز زمانی تعیین کرد اما می‌توان گفت که برای اولین بار در کدام مکان پدید آمده است.

(۲) مشاهده تمدن در جایی نشان‌دهنده وجود تفکر در مسائل اساسی در آن جا است.

(۳) تمدن‌های چین و هند بعد از تمدن یونان مهد تفکر فلسفی بودند.

(۴) اوپانیشادها شامل سرودهای رزتشت و گاتها شامل متون هندو می‌باشد.

۷۷- چرا مورخان فلسفه تالس را نخستین اندیشمند فلسفی می‌دانند؟

(۱) او اولین کسی است که اندیشه‌های فلسفی مشخص داشت.

(۲) بخشی از نوشت‌های فلسفی او به جای مانده است.

(۳) او نخستین کسی بود که به تغییرات طبیعت توجه کرد.

۷۸- کدام عبارت با عقاید هراکلیتوس سازگار نیست؟

(۱) هراکلیتوس به وحدت و اجتماعِ ضدین در امری واحد قائل بود.

(۲) او پیدایش جهان را حاصل یک ستیز اجتناب‌ناپذیر می‌دانست.

(۳) او می‌گفت دگرگونی قانون زندگی است و بر همه چیز فرمان می‌راند.

(۴) از نظر هراکلیتوس به جز وجود، هیچ چیز ثابتی در این جهان وجود ندارد.

۷۹- کدام گزینه هماهنگ با نظر پارمنیدس نیست؟

(۱) عقل انسان حکم می‌کند که «نیستی هست» تناقض آمیز است.

(۲) بودن و شدن برای نخستین بار از طریق پارمنیدس تحلیل و تبیین دقیق شد.

(۳) غیر از خداوند هیچ موجودی قابلیت تغییر چیزی در عالم را ندارد.

(۴) هر آنچه در جهان و بیرون جهان وجود دارد همگی ثابت هستند و تغییر و تحولی ندارند.

۸۰- علت ظهور سوفیست‌ها در جامعه یونان چه بود؟

(۱) آراء و نظریات گوناگون و غالباً متضاد

(۲) بی‌اعتباری علم و اندیشه در جامعه یونان

(۳) رواج فن سخنوری و غلبه بر رقیب به جای حق طلبی

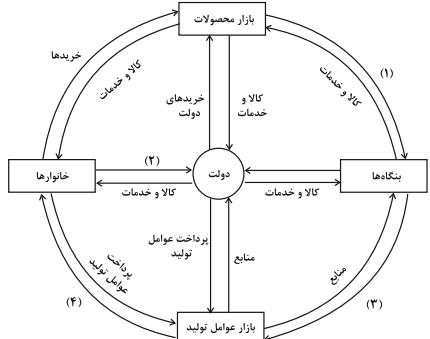
(۴) آشفتگی فکری ناشی از نظریات گوناگون موجود در جامعه

بازیگران اصلی در میدان اقتصاد
(درس پنجم تا هفتم)
صفحه‌های ۸۰ تا ۴۳

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری** است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۸۱- با توجه نمودار جریان چرخشی تعاملات بین خانوارها، بنگاهها و دولت، عبارات کدام گزینه به ترتیب تکمیل‌کننده شماره‌های ۱ تا ۴ مشخص شده در نمودار می‌باشد؟

۱) خریدها - یارانه - پرداخت‌های عوامل تولید - درآمد خانوار

۲) درآمد - یارانه - درآمد خانوار - پرداخت‌های عوامل تولید

۳) درآمد - مالیات - پرداخت‌های عوامل تولید - درآمد خانوار

۴) خریدها - مالیات - درآمد خانوار - پرداخت‌های عوامل تولید

۸۲- به ترتیب، کدام گزینه جای خالی را به درستی تکمیل می‌کند و پاسخ صحیح سوالات زیر است؟

الف) کالای پست کالایی است که با کاهش درآمد، تقاضا برای آن ... می‌شود و با افزایش درآمد میزان مصرف آن کالا ... می‌یابد.

ب) زمانی که قیمت بنزین افزایش می‌یابد، تقاضا برای اتومبیل در بازار ... می‌یابد.

ج) افزایش قیمت گوشت سفید باعث ... در میزان تقاضا برای گوشت قرمز خواهد شد.

د) در صورتی که تقاضا برای یک کالا، بدون تغییر قیمت آن زیاد شود، کدام نتیجه منطقی است؟

۱) کم - افزایش - افزایش - کاهش - کالای مورد نظر کالای مدد است.

۲) کم - افزایش - افزایش - کاهش - کالای مورد نظر یک کالای پست است.

۳) زیاد - کاهش - افزایش - کالای مورد نظر یک کالای پست است.

۴) زیاد - کاهش - افزایش - کالای مورد نظر کالای مدد است.

۸۳- نمودار زیر، بیانگر مقادیر عرضه و تقاضای یک کالا در قیمت‌های مختلف است، با توجه به آن:

الف) تفاضل مقدار تقاضای تعادلی و میزان تقاضا در قیمت ۷۰۰ تومان، چند کیلو است؟

ب) در قیمت ۶۰۰ تومان و ۳۰۰ تومان، به ترتیب بازار با چه وضعیتی روبرو است؟

ج) در کدام سطح از قیمت و مقدار، دریافتی تولید‌کننده به حداقل می‌رسد و مقدار آن کدام است؟

د) کدام عامل موجب از بین رفتارهای بین عرضه و تقاضا و هماهنگی رفتار اقتصادی

تولید‌کننده و مصرف‌کننده در سطح قیمت ۴۰۰ تومان می‌شود؟

۱) الف) ۶، ب) کمبود عرضه‌ای معادل ۴ کیلو - مازاد عرضه‌ای معادل ۱۰ کیلو، ج) ۶۰۰ و ۸ - ۸، د) ۱۰۰ تومان افزایش قیمت

۲) الف) ۴، ب) کمبود تقاضایی معادل ۴ کیلو - مازاد تقاضایی معادل ۱۰ کیلو، ج) ۶۰۰ و ۸ - ۸، د) ۱۰۰ تومان کاهش قیمت

۳) الف) ۶، ب) مازاد عرضه‌ای معادل ۴ کیلو - کمبود عرضه‌ای معادل ۱۰ کیلو، ج) ۵۰۰ و ۶ - ۶، د) ۱۰۰ تومان افزایش قیمت

۴) الف) ۴، ب) کمبود عرضه‌ای معادل ۴ کیلو - مازاد عرضه‌ای معادل ۱۰ کیلو، ج) ۵۰۰ و ۶ - ۶، د) ۱۰۰ تومان کاهش قیمت

۸۴- جدول رو به رو بیانگر میزان «تلقاضا، عرضه و قیمت» یک کالای فرضی در بازار می باشد، با توجه به این جدول:

رده	قیمت (به ریال)	مقادیر تقاضا (به کیلو)	مقادار عرضه (به کیلو)
۱	۵۰	۱۸۰۰	۰
۲	۱۰۰	۱۵۰۰	۳۰۰
۳	۱۵۰	۱۲۰۰	۶۰۰
۴	۲۰۰	۹۰۰	۹۰۰
۵	۲۵۰	۶۰۰	۱۲۰۰
۶	۳۰۰	۳۰۰	۱۵۰۰
۷	۳۵۰	۰	۱۸۰۰

الف) کدام رده‌ی جدول «کمبود عرضه» را نشان می‌دهد؟

ب) در کدام رده‌های جدول با «مازاد عرضه» رو به رو هستیم؟

ج) کدام رده‌ی، قیمت و مقدار تعادلی را نشان می‌دهد؟

۱) رده‌ی ۵ - رده‌های ۴، ۵ و ۶ - رده‌ی ۷

۲) رده‌ی ۳ - رده‌های ۵، ۶ و ۷ - رده‌ی ۴

۳) رده‌ی ۵ - رده‌های ۱، ۲ و ۳ - رده‌ی ۴

۴) رده‌ی ۳ - رده‌های ۲، ۳ و ۴ - رده‌ی ۷

۸۵- کدام یک از عبارات زیر در رابطه با واقعیت، نادرست است؟

الف) ایجاد «سازمان آتش‌نشانی»، «سازمان استاندارد»، «تیروگاه برق» نمونه‌هایی از وظیفه دولت در زمینه «ارائه کالاها و خدمات عمومی» می‌باشد.

ب) در مالیات بر ارزش افزوده مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی به مالیات بر فروش بعدی اضافه می‌شود. به عبارت دیگر کالا و خدمات نهایی و واسطه‌ای مشمول پرداخت مالیات‌اند.

پ) در مالیات مستقیم، مبلغی به عنوان مالیات از درآمد و دارایی افراد دریافت می‌شود؛ اما در مالیات غیرمستقیم، مالیات به صورت بخشی از قیمت کالا از مشتری گرفته می‌شود.

ت) اگر مجموع میزان مالیات‌های غیرمستقیم در یک جامعه برابر با ۱۲۰ میلیون تومان و میزان مالیات بر مصرف نیز برابر با ۱۲ میلیون تومان و $\frac{1}{5}$ میزان مالیات بر ارزش افزوده باشد، آنگاه میزان عوارض گمرکی و خدماتی در این جامعه برابر با ۴۸ میلیون تومان خواهد بود.

۴) پ - الف

۳) ب - ت

۲) الف - ب

۱) ت - پ

۸۶- هر یک از توضیحات زیر به ترتیب به کدام یک از انواع مالیات اشاره دارد؟

الف) در این نوع مالیات، کسب و کارها منبع مالیات را از فروشن خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند.

ب) معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شود.

ج) مهم‌ترین نوع مالیات به شمار می‌رود.

د) این نوع از مالیات، با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می‌دهد و از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند.

ه) اساس و مبنای آن، ثروت مؤدی است.

۱) مالیات بر ارزش افزوده - عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر درآمد - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر دارایی

۲) مالیات بر مصرف - تعرفه‌های گمرکی - مالیات بر دارایی - مالیات بر درآمد - مالیات بر ارث

۳) مالیات بر مصرف - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر درآمد - مالیات بر دارایی - عوارض گمرکی و خدماتی

۴) مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارث - عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر دارایی

۸۷- فرض کنید مراحل تولید نان به قرار زیر است:

مراحل	مرحله (۱)، کشاورز گندم را به قیمت ۱۵۰۰ تومان به آسیابان می‌فروشد.	مرحله (۲)، آسیابان آرد تولیدی را به قیمت ۲۲۰۰ تومان به نانوا می‌فروشد.	مرحله (۳)، نانوا نان تولیدی را به قیمت ۳۵۰۰ تومان به مشتری می‌فروشد.
-------	---	--	--

اگر مالیات بر ارزش افزوده برابر با ۵ درصد باشد،

الف) قیمت کالا در مرحله اول با احتساب مالیات بر ارزش افزوده چقدر است؟

ب) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم چقدر است؟

ج) جمع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده، چقدر است؟

(۱) الف) ۱۱۰ (۲) (۳) ۳۵ (۴) ب) ۱۵۸۰ (۵) ج) ۲۵

(۱) الف) ۱۱۰ (۲) (۳) ۳۵ (۴) ب) ۱۵۷۵ (۵) ج) ۲۵

(۱) الف) ۱۷۵ (۲) (۳) ۳۵ (۴) ب) ۲۵ (۵) ج) ۲۵

۸۸- با توجه به اطلاعات زیر، کدام گزینه درخصوص کشور A و B نادرست است؟

- کشور A بهزای هر آناناسی که تولید می‌کند، از تولید ۱۰ موز صرفنظر می‌کند.

- کشور B بهزای هر آناناسی که تولید می‌کند، از تولید ۱۲ موز صرفنظر می‌کند.

- براساس مقادیر یکسانی از منابع تولید، کشور A می‌تواند ۳ تن موز تولید کند.

- براساس مقادیر یکسانی از منابع تولید، کشور B می‌تواند ۵ تن موز تولید کند.

(۱) کشور A در تولید آناناس در مقایسه با کشور B، مزیت نسبی دارد.

(۲) کشور B در تولید موز مزیت مطلق دارد.

(۳) هزینه فرست تولید آناناس در کشور A، از هزینه فرست تولید آناناس در کشور B کمتر است.

(۴) کشور A در تولید موز مزیت مطلق دارد.

-۸۹- با توجه به جدول زیر که خلاصه‌ای از میزان مالیات پرداختی در یک جامعه است:

الف) به ترتیب، میزان مالیات مستقیم و غیرمستقیم پرداختی، کدام است؟

ب) مجموع میزان پرداختی برای مهمترین نوع مالیات، چقدر است؟

ج) مجموع میزان پرداختی برای مهمترین نوع مالیات بر دارایی، کدام است؟

مالیات بر شکر	۱۲۰ میلیون تومان
مالیات بر ارث	$\frac{1}{5}$ کل مالیات بر دارایی
مالیات بر دارایی	۷۰ میلیون تومان
مالیات بر درآمد	$\frac{1}{8}$ مالیات بر مصرف
مالیات بر ارزش افزوده	۲۴ میلیون تومان
عارض خودرو	۳۲ میلیون تومان

۱) الف) ۹۵ میلیون تومان - ۱۶۷ میلیون تومان ب) ۲۵ میلیون تومان ج) ۱۶ میلیون تومان

۲) الف) ۸۵ میلیون تومان - ۱۷۶ میلیون تومان ب) ۱۵ میلیون تومان ج) ۱۴ میلیون تومان

۳) الف) ۸۵ میلیون تومان - ۱۷۶ میلیون تومان ب) ۱۵ میلیون تومان ج) ۱۶ میلیون تومان

۴) الف) ۹۵ میلیون تومان - ۱۶۷ میلیون تومان ب) ۲۵ میلیون تومان ج) ۱۴ میلیون تومان

-۹۰- چند مورد از عبارات زیر در رابطه با واقعیت صحیح است؟

الف) انگلستان در سال ۱۹۲۰ میلادی، قانون حمایت از صنعت منسوجات داخلی خود را در مجلس تصویب کرده و براساس آن واردات هر نوع پوشاش با ابریشم ترکیه‌ای، بنگلادشی و ویتنامی به انگلستان را منع اعلام می‌کرد.

ب) در اوخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم، کارگران و تولیدکنندگان، کنگره امریکا را متلاعنه کردند که تعرفه‌های گمرکی را تا ۴۵٪ افزایش دهد.

پ) آمریکا، کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲، پیمان تجارت آزاد، مشهور به «پیمان نفتا» را امضا کردند.

ت) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۲ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل «بانک جهانی توسعه» و «سازمان تجارت جهانی» بود.

ث) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان، قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد.

ج) نظام اقتصادی اسلام با مالکیت بی حدومز و اقتدار مطلق سرمایه‌دارها که از طریق بازار آزاد اعمال می‌شود، موافق نیست.

چ) طرفداران نظام سرمایه‌داری بر مالکیت اشتراکی تأکید دارند.

ح) طرفداران نظام سرمایه‌داری معتقدند کارگران تنها طبقه‌ای هستند که حق دارند سازوکارهای حاکم بر میدان بازی اقتصاد را به اختیار و آگاهی خودشان، تعیین کنند.

خ) می‌توان نظام اقتصاد اسلامی را نظام اقتصادی عدالت بنیان نامید.

آزمون ۱۳ مرداد ماه ۱۴۰۲

دوازدهم انسانی

نام درس	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	معمولًاً دانشآموزان در هر رده‌ی ترازی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.	این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟	
علوم و فنون ادبی	۷	۵	۴	۲	۱		
عربی، زبان قرآن	۷	۵	۳	۲	۱		
فلسفه دوازدهم	۷	۶	۴	۲	۱		
جامعه‌شناسی	۷	۶	۵	۳	۲		
منطق	۷	۶	۴	۲	۱		

تعداد سؤال: ۷۰
مدت پاسخ‌گویی: ۸۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	اختیاری	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۵
۲	علوم و فنون ادبی (۳)	اختیاری	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۵
۳	عربی، زبان قرآن (۳)	اختیاری	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۴	فلسفه دوازدهم	اختیاری	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۵	ریاضی و آمار (۱)	اختیاری	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۶	جامعه‌شناسی (۱)	اختیاری	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۷	منطق	اختیاری	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰

پدیده آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرابی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمد ابراهیم تو زندگانی، محمد علی جلالی، آروین حسینی، محمد حمیدی، امیر زرندوز، کورش شاه منصوریان، علیرضا عبدی، سعید غیرخانی، علی قهرمان زاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان	ریاضی و آمار
عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، محمد امین داداش فام، سید علیرضا علویان، سجاد غلام پور سیوکی، مجتبی فرهادی، فرهاد فروزان کیا، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
زینب آذری، امیرمهدي افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه حسینی	جامعه‌شناسی
حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، محمد صمدی زاده سفکره، مهسا عفتی	روان‌شناسی
محمود بادرین، امیرحسین پور خنجر، محمد جهان‌بین، امیرحسین شکوری، اسماعیل علیپور، حمیدرضا قائد امینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، احسان کلاته‌عربی، روح الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، رضا معصومی، فاطمه منصور خاکی، پیروز وجان	عربی زبان قرآن
حسین آخوندی راهنمایی، علیرضا تقی پور، سیا جعفرزاده صابری، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی نژاد، احمد منصوری، فیروز نژاد حرف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
نسرين جعفری، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرابی	محمد بحیرابی	ایمان چینی فروشان، مهدی ملار رمضانی، آروین حسینی	الهه شهابی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	یاسین مهدیان	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	مانده مؤمنی	مانده مؤمنی	فاطمه صفری، کوثر شاه حسینی	زهرا قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
فلسفه و منطق	سیا جعفرزاده صابری	سیا جعفرزاده صابری	فرهاد علی نژاد	زهرا قموشی
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	فاطمه صفری	ستایش محمدی
روان‌شناسی	مهرسا عفتی	مهرسا عفتی	محمد صمدی زاده سفکره	ستایش محمدی

گروه فنی و تولید

سید محمدعلی مرتضوی	مدیر گروه
فاطمه منصور خاکی	مسئول دفترچه
مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرا قموشی	گروه مستندسازی
مهشید ابوالحسنی	حروف چین و صفحه آراء
حمید عباسی	ناظر چاپ

آمار و احتمال
(درس ۱: شمارش، درس ۲: احتمال)
صفحه‌های ۱ تا ۲۱

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۹۱- تعداد اعداد چهار رقمی که حداقل یکی از ارقام آن عدد اول باشد، کدام است؟

۱۰۸۰ (۴)

۵۶۴۰ (۳)

۶۲۸۰ (۲)

۷۹۲۰ (۱)

$$92- \text{عبارت } \frac{1}{10!+9!+8!} \text{ برابر کدامیک از گزینه‌های زیر است؟}$$

$$\frac{1}{9!} - \frac{1}{10!} \quad (۴)$$

$$\frac{1}{10!} - \frac{1}{9!} \quad (۳)$$

$$\frac{1}{11!} - \frac{1}{10!} \quad (۲)$$

$$\frac{1}{10!} - \frac{1}{11!} \quad (۱)$$

۹۳- از معادله $24P(n-1, n-2) = 6P(n, n)$ کدام است؟

۵۰۴۰ (۴)

۷۲۰ (۳)

۱۲۰ (۲)

۲۴ (۱)

۹۴- با رقم‌های ۰, ۱, ۲, ۳, ۴ چند عدد سه رقمی زوج (بدون تکرار ارقام) کوچک‌تر از ۴۰۰ می‌توان نوشت؟

۲۴ (۴)

۱۸ (۳)

۳۲ (۲)

۴۸ (۱)

۹۵- با حروف a, e, d, c, b, a چند کلمه سه حرفی (با معنی یا بی‌معنی) بدون تکرار حرف می‌توان نوشت به‌طوری‌که e و d هر کدام به کار رفته باشند؟

۳۰ (۴)

۱۸ (۳)

۱۲ (۲)

۶ (۱)

۹۶- در پرتاب ۴ سکه با هم احتمال آن که سکه‌ها یکسان ظاهر شوند، کدام است؟

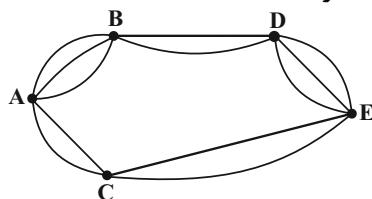
$$\frac{1}{4} \quad (۴)$$

$$\frac{1}{6} \quad (۳)$$

$$\frac{1}{8} \quad (۲)$$

$$\frac{1}{16} \quad (۱)$$

۹۷- در شکل زیر می‌خواهیم از A به E برویم. احتمال اینکه از شهر B عبور کنیم، کدام است؟ (مسیرها یک‌طرفه هستند).

$$\frac{1}{10} \quad (۲)$$

$$\frac{35}{40} \quad (۱)$$

$$\frac{32}{40} \quad (۴)$$

$$\frac{9}{11} \quad (۳)$$

۹۸- در جعبه‌ای ۳ مهره سبز و ۵ مهره آبی و ۴ مهره قرمز وجود دارد. از این جعبه سه مهره به تصادف و همزمان خارج می‌کنیم، با کدام احتمال تعداد

مهره‌های همنزگ دو برابر سایر مهره‌های انتخاب شده است؟

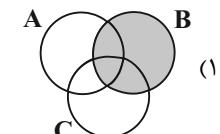
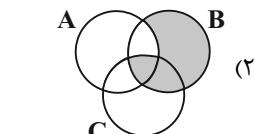
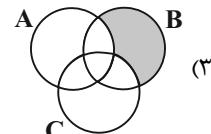
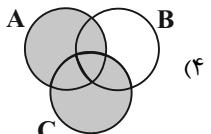
$$\frac{31}{44} \quad (۴)$$

$$\frac{9}{44} \quad (۳)$$

$$\frac{29}{44} \quad (۲)$$

$$\frac{9}{11} \quad (۱)$$

۹۹- اگر A و B و C سه پیشامد از فضای نمونه S باشند به‌طوری که $A \cup B \cup C = S$, پیشامد $(A' \cap C')$ کدام است؟

۱۰۰- در جعبه‌ای ۶ مهره سبز و n مهره زرد داریم. اگر به ۴۵ طریق بتوانیم دو مهره از آن خارج کنیم، احتمال آن که دو مهره خارج شده همنزگ باشند،

کدام است؟

$$\frac{7}{45} \quad (۴)$$

$$\frac{2}{15} \quad (۳)$$

$$\frac{1}{3} \quad (۲)$$

$$\frac{7}{15} \quad (۱)$$

تاریخ ادبیات قرن های دوازدهم و
سیزدهم
(دوره بازگشت و بیداری)
صفحه های ۱۰ تا ۲۱

پاسخگویی به سوال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۰۱- رمان «شمس و طغرا» به قلم کیست و همچنین اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه پرداخت که بود؟

۲) میرزا حسن خان بدیع - ناظم‌الاسلام کرمانی

۳) محمدباقر میرزا خسروی - ناظم‌الاسلام کرمانی

۱۰۲- هر دو مورد کدام گزینه «کاملاً» صحیح است؟

الف) ملک‌الشعراء در سبک خراسانی با زبانی حماسی شعر می‌سرود. او علاوه بر تحقیق و تدریس در دانشگاه، در حوزه سیاست و روزنامه‌نویسی نیز فعالیت داشت.

ب) فرخی یزدی تحت تأثیر شاعران گذشته به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود. آشنازی با سعدی طبع او را شکوفا ساخت و او را به‌سبب آزادی‌خواهی به زندان انداختند.

ج) میرزا محمدصادق امیری فراهانی، که بعدها از جانب ناصرالدین‌شاه به ادیب‌الممالک ملقب شد، در قصیده بیشتر از قالب‌های دیگر طبع آزمایی کرده است.

د) در شعر ایرج‌میرزا اگرچه اندیشه‌های نوگرایانه وجود دارد، ولی جایگاه خانوادگی و شرایط اجتماعی او مانع از آن می‌شود که در ردیف شاعران آزادی‌خواه مشروطه قرار گیرد.

۴) ج - ۵

۳) الف - ب

۲) ج - ب

۱) الف - ۵

۱۰۳- کدام گزینه در رابطه با روزنامه‌نگاری در عصر مشروطه نادرست است؟

۱) در سال‌های ابتدایی مشروطه بیشتر نویسنده‌گان مطالب خود را در قالب مقاله در روزنامه‌ها منتشر می‌کردند و روزنامه‌ها دربردارنده مطالب سیاسی، اجتماعی و گاه علمی بودند.

۲) روزنامه «نسیم شمال» با مدیریت و نویسنده‌گی سید‌اشraf‌الدین گیلانی منتشر می‌شد که در آن، مسائل سیاسی و اجتماعی با لحنی انتقادی و طنزآمیز بیان می‌شد.

۳) روزنامه «صور اسرافیل» با مدیریت میرزا جهانگیرخان صور اسرافیل و دو مجله «دانشکده» و «نوبهار» با مدیریت ملک‌الشعراء بهار به عرصه ظهر رسیدند.

۴) مجله «بهار» که نشریه‌ای اجتماعی محسوب می‌شد، در سال‌های مشروطه به‌وسیله میرزا یوسف‌خان اعتمادی آشتیانی (پدر پروین اعتمادی) منتشر شد.

۱۰۴- چند مورد از عبارات زیر درباره اوضاع ادبی در دوره بازگشت و بیداری صحیح نیستند؟

الف) شاعران عصر بیداری به محتوا بیشتر از صور خیال اهمیت می‌دادند.

ب) جنگ‌های ایران و روسیه از رخدادهایی بود که هم در نهضت بازگشت و هم در بیداری جامعه مؤثر بود.

پ) هاتف اصفهانی از معروف‌ترین شاعران دوره بازگشت و صبای کاشانی شاخص‌ترین شاعر دوره بازگشت هستند.

ت) نشاط اصفهانی، فروغی بسطامی و سروش اصفهانی از گروه غزل‌سرایان دوره بازگشت محسوب می‌شوند.

ث) اهمیت شاعران دوره بازگشت در نجات زبان شعر از رخوت اواخر دوران سبک هندی است.

۴) چهار

۳) سه

۲) دو

۱) یک

۱۰۵- کدام عامل در بیداری جامعه در دوره بیداری مؤثر نبوده است؟

(۱) تأسیس مدرسه دارالفنون و آموزش‌های نوین

(۲) توجه مردم به واقعیت‌ها

(۳) تأثیر جنگ‌های بی‌فرجام ایران و عثمانی

(۴) کوشش‌های عباس‌میرزا و لیلیعهد قاجار در روی‌آوردن به دانش‌های جدید

۱۰۶- با توجه به تاریخ ادبیات دوره بازگشت ادبی کدام گزینه درست است؟

(۱) هرچند نشاط اصفهانی غزل‌سرا نیز است، اما قصیده‌های او در آن دوره تا حدودی کم‌نظیر است.

(۲) بیت مقابل، سرآغاز یکی از سروده‌های صبای کاشانی است: «هوای خود چو نهادم، رضای او چو گزیدم / جهان و هرچه در او جز به کام خویش ندیدم

(۳) بیت مقابل، از سروده‌های پرچم‌دار بازگشت ادبی است: به نام خداوند بینش‌نگار / خردآفرین، آفرینش‌نگار

(۴) صبای کاشانی در قصیده، غزل و قطعه دست داشت و «گلشن صبا» را در قالب مثنوی سروده است.

۱۰۷- انتساب چند اثر به پدیدآورنده آن «غلط» است؟

(ایده‌آل: میرزاده عشقی)، (خداآوندانمه: صبای کاشانی)، (منشأة: ادب الممالک فراهانی)، (روزنامه سروش: دهخدا)، (شمس‌الدین و قمر: میرزا

حسن‌خان بدیع)، (تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران: نظام‌الاسلام کرمانی)، (سرگذشت حاجی‌بابای اصفهانی: جیمز موریه)

(۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۱۰۸- مفهوم کدام بیت تداعی‌کننده بیت زیر نیست؟

«هوای خود چو نهادم، رضای او چو گزیدم

(۱) چو خواهی که سلطان عالم تو باشی

(۲) خواسته‌اش خواسته‌ات باشد و آن‌گاه ببین

(۳) ز خود گذر که تو سalar هر کجا بشوی

(۴) تاج سلطانی به دنبال آرد آن تسلیم خلق

۱۰۹- چند بیت با بیت زیر، ارتباط مفهومی دقیق دارد؟

«در کمترین صنع تو مدهوش مانده‌ایم

(الف) چه کسی تو باری ای جان که ز غایت کمالت

(ب) وصف بشر نماند چو وصف خدا رسید

(ج) توبه کرم و عشق همچون ازدها

(د) چه گویم وصف تو؟ خود وصف کردی

(ه) اندر طریق وصف توای تو برون ز وصف

(۱) یک بیت (۲) دو بیت

۱۱۰- کدام گزینه با بیت زیر قرابت مفهومی دارد؟

گر این‌چنین به خاک وطن شب سحر کنم

(۱) همه داد وطن خواهی زنند اما نمی‌دانم

(۲) چو ایران نباشد تن من مباد

(۳) دگر نه عزم سیاحت کند نه یاد وطن

(۴) به حیرتم که اجانب ز ما چه می‌خواهند

(۴) چهار بیت (۳) سه بیت (۲) دو بیت

خاک وطن چو رفت چه خاکی به سر کنم؟

وطن خواهی به گفتار است یا کردار یا هر دو

در این بوم و بر زنده یک تن مباد

کسی که بر سر کویت مجاوری آموخت

ملوک عصر ز مشتی گدا چه می‌خواهند

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۳)

■ عين الأصحّ والأدقّ في الجواب للترجمة من أو إلى العربية (١١١ - ١١٥)

١١١- «أَيُّهَا النَّاسُ! هَلْ تَظَاهُرُونَ أَنْكُمْ قَدْ خَلَقْتُمْ مِنْ جَرْمٍ صَغِيرٍ وَ لَا تَبْصِرُونَ أَنَّ فِي وُجُودِكُمْ قَدْ إِنْطَوْيَ عَالَمٌ أَكْبَرٌ مِنْ أَيِّ شَيْءٍ تَتَصَوَّرُونَ؟!»: ای مردم...

۱) آیا گمان می کنید که از جسم کوچکی آفریده شده اید و نگاه نمی کنید که در وجود شما دنیا بی بزرگتر از هر چیزی که تصور می کنید به هم پیچیده شده است؟!

۲) آیا می‌پنداشید که از اجسام کوچکی خلق شده‌اید و نمی‌بینید که در وجود تان جهانی عظیم‌تر از هر چیزی که تصوّر می‌کنید به هم بسیار شده است؟!

(۳) آیا تصوّر می‌کنید که از یک جسم کوچک آفریده شدید و نگاه نمی‌کنید که در وجود خودتان جهانی بزرگتر از چیزهایی که تصوّر می‌کنید به هم ساخته می‌شود؟!

۴) آیا گمان می کنید که از جسمی که کوچک است خلق شده اید و نمی بینید که در وجود شما دنیایی بزرگتر از هر چیزی که تصور تان است به هم بینده شد؟!

^{١١٢} «أَيُّهَا الْعَاقِلُ! كَانَ إِرْضَاءُ جَمِيعِ النَّاسِ غَايَةً لَا تُتَرَكُ!»: ای انسان خردمند! ...

۱) شاید، اضم کردن تمام مردم هدفی باشد که به دست نیابد!

۲) مثا، این که راضه کردن تمام مردم هدف است که به دست آورده نمی شود!

^(۳) گویی خشنود کردن همه مردم سـ انعامی است که آن را به دست نمـ آوردی!

۴) قطعاً، اضـ. کـ. دـ. هـ. مـ. دـ. هـ. دـ. است کـ. دـ. کـ. شـ. نـ. خـ. اـ. هـ. کـ. دـ.

- «لتنا علمنا أنَّ النَّاسَ مُوْتٰ وَ أَهْلُ الْعِلْمِ أَحْيَاءٌ»:

(۱) اع. کاش. م- دانسته که مدماء، همای، م- دگانند و اها علم ندهاند!

۲) این است که بازیگران در میان افراد مبتدا هستند.

۳) شارع‌های دانشگاهی می‌باشد، و دکان‌های اداری داشته باشند.

^۴) کاش های دانسته که در میان این دانش های اندیشه ای اند.

١١٤ - عن الصّحة:

۱) **کان بعض الناس لا يعلمون إننا لسنا سقى لهم و عظامنا خمردهن دانند كه ما حگمشت واستخوان نستخان**

۲۰ این آرقة هر فردی را کسی است که ایستادن، قطعاً ممنون باشد، بنابراین هدف امتحانات و کارکش بقمانند.

۳۰۰۰ قیمت ارزش خود را دارند. ممکن است فروخته شوند و باز پس بگیرند.

٤٠٢١٣- لا تأشِّنْ لِهَا وَلَا تُنْهِيَنْ عَنْهَا إِذْ أَنْتُمْ تَرْكِبُونَ

١١٥- « آیا گمان می کنی که تو از نقره یا طلا آفریده شده‌ای؟!»؛ عین الصحيح:

- (١) أَتَظُنُّ أَنَّكَ قَدْ حَلَقْتَ مِنَ الْحَدِيدِ أَوِ الْذَّهَبِ!
(٢) أَتَظُنُّ أَنَّكَ قَدْ حَلَقْتَ مِنَ الْفِضَّةِ أَوِ الْذَّهَبِ!
(٣) أَتَرَعَمُ أَنَّكَ قَدْ حَلَقْتَ مِنَ الْحَدِيدِ أَوِ الْذَّهَبِ!
(٤) هَلْ تَرَعُمُ أَنَّكَ قَدْ حَلَقْتَ مِنَ الْحَدِيدِ أَوِ الْذَّهَبِ!

١١٦- عین الأقرب من المفهوم: «چون شیر به خود سپه شکن باش / فرزند خصال خویشتن باش»

- (١) هُوَيُقُولُونَ بِأَفواهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ!
(٢) دَوْأُوكَ فِيكَ وَمَا تُبَصِّرُ / وَدَأْوكَ مِنْكَ وَلَا تَشْعُرُ!
(٣) أَيَّهَا الْفَاحِرُ جَهَلًاً بِالنَّسْبِ / إِنَّمَا النَّاسُ لَأَمَّ وَلَأَبَ!
(٤) قِيمَةُ كُلِّ امْرِئٍ مَا يُحِسِّنُهُ!

١١٧- کم عباره فيها الجملة قد أکدت؟

الف) إن تجتهد اليوم فإنك تنجح غداً!

ب) إن تكتاباً بينكما يُزيل بعض الإبهام!

ج) لا تموتوا جهالاً فإن الله لا يغدر على الجهل!

د) إن نزول المطر و الثلج من السماء أمر طبيعي!

٤) ثلات

٣) أربع

٢) واحدة

١) اثنان

١١٨- عین ما لا نرجو وقوعه:

١) لعنة البشر يستفيد يوماً من البكتيريا المضيئة!

٢) مضى الزمان و قلبي يقول إنك آتي!

٣) ليت الناس يتعايشوں تعائشاً سلمياً!

٤) كان أبي سيرجع من السفر بعد ثلاثة أيام!

١١٩- عین الخطأ في تعين المترادف لما أشير إليه بخط:

١) ﴿كَأَنَّهُنَّ يَاقُوتٌ وَالْمَرْجَانُ﴾ : حرف جر «ك»

٢) ﴿قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾: «أن»

٣) المعلمة ألفت الكتاب لكن بدقة حتى تفهمن الدرس!: «أما»

٤) لماذا ما سافرت بالطائرة؟ لأنّ بطاقة الطائرة غالبة!: «بسّبب أن»

١٢٠- عین خبر «لا» النافية للجنس يختلف عن البقية:

١) هُوَ... لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلِمْنَا...!

٢) أَكَدْتَ فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ الدُّعَوةَ إِلَى التَّوْحِيدِ لَا شَكَّ فِيهِ!

٣) لَا شَيْءٌ أَحْسَنُ مِنِ الْعَفْوِ عَنِ الْقَدْرَةِ!

هستی و چیستی،
جهان ممکنات
درس‌های ۱ و ۲
تا پایان «نسبت‌های سه‌گانه
در قضایا»
صفحه‌های ۱ تا ۱۰

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۲۱- وجه اختصاصی موجودات ... است و هستی و چیستی در جهان خارج ... هستند.

- (۱) ماهیت - تفکیک‌ناپذیر
(۲) هستی - تفکیک‌پذیر
(۳) هستی - تفکیک‌ناپذیر

۱۲۲- در کدام قدم طی شده برای درک مغایرت وجود و ماهیت به وجه اشتراک و اختصاص موجودات تأکید می‌کنیم و آن‌ها را چگونه می‌یابیم؟

- (۱) قدم سوم - دو مصدق برای یک مفهوم
(۲) قدم دوم - دو مفهوم برای یک مصدق
(۳) قدم دوم - دو مصدق برای یک مفهوم

۱۲۳- کدام حمل بی‌نیاز از دلیل است؟

- (۱) انسان دو پا دارد.
(۲) انسان موجود است.
(۳) حیوان جسم حساس است.

۱۲۴- کدام مطلب درباره تاریخچه بحث مغایرت وجود و ماهیت درست است؟

- (۱) توماس آکوئیناس که بی‌واسطه با فلسفه ارسطو آشنا بود، این بحث را در اروپا گسترش داد.
(۲) ابن‌سینا این بحث را به خوبی تشریح کرد و مبنای بسیاری از برهان‌های انسان‌شناسی خود قرار داد.
(۳) فلاسفه مسلمان توجه زیادی به این بحث نداشند.
(۴) فلاسفه غربی از طریق جریان فلسفی توماس آکوئیناس، باز دیگر با فلسفه ارسطوی آشنا شدند.

۱۲۵- در کدام گزینه رابطه بین موضوع و محمول از نوع ضروری است؟

- (۱) اسب بالدار دارای شاخ است.
(۲) انسان مذکور است.
(۳) مربع سه‌ضلعی ناموجود است.

۱۲۶- در کدام مورد نسبت میان موضوع و محمول در هر دو قضیه یکسان است؟

- (۱) آهن نوعی ماده است. - جیوه فلز است.
(۲) مایع بنزین است. - آب مایع است.
(۳) خاک جسم است. - مثلث متساوی‌الاضلاع است.

۱۲۷- اگر محمول قضیه‌ای ذاتی موضوع خود باشد، آنگاه ...

- (۱) موضوع هم می‌تواند آن را بپذیرد و هم می‌تواند نپذیرد.
(۲) پذیرفتن آن توسط موضوع محال و غیرممکن است.

۱۲۸- حالت یک قضیه، با عوض کردن فعل آن تغییر نمی‌کند. کدام گزینه توضیح و مثالی مناسب درباره این‌گونه قضایاست؟

- (۱) سلب محمول از موضوع مستلزم تناقض نیست. - مجموع زوایای مثلث دو قائمه است.
(۲) سلب محمول از موضوع محال است. - انسان حیوان راهروند روى دو پاست.
(۳) سلب محمول از موضوع مستلزم تناقض است. - ماده، جوهري با بعد سه‌گانه است.
(۴) می‌توان محمول را از موضوع سلب کرد. - زمین به دور خودش و به دور خورشید می‌چرخد.

۱۲۹- طرح موضوع «رابطه امکانی میان ماهیت اشیاء و وجود در جهان هستی» از طرف ابن‌سینا مبتنی بر چیست؟

- (۱) برهان وجوب و امکان
(۲) مغایرت وجود و ماهیت
(۳) واقعیت داشتن جهان

۱۳۰- کدام گزینه به ترتیب درباره رابطه امکانی و رابطه وجوبی بین موضوع و محمول صحیح است؟

- (۱) می‌توان آن را نفی یا سلب کرد. - تنها حمل یا عدم حمل آن قابل تصور است.
(۲) حمل محمول بر موضوع به دلیل نیاز دارد. - نمی‌توان خلاف آن را تصور کرد.
(۳) محمول نمی‌تواند از ذاتیات شیء باشد. - مفهوم وجود نمی‌تواند محمول واقع شود.
(۴) یک علت خارجی آن را از حالت امکان خارج می‌کند. - حمل محمول محال است.

سوالات پایه دهم (بخش اختیاری)

۱۴۰۲ مرداد ماه

در تابستان، از میان دروس دهم، پاسخگویی به سوالات علوم و فنون ادبی (۱)، عربی زبان قرآن (۱) و اقتصاد اجباری است. پاسخگویی به سایر دروس دهم، اختیاری است. اگر مطالعه کرده‌اید، به سوالات این دروس هم پاسخ دهید تا نمره آن در کارنامه‌تان اعلام شود.

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۰۶۴۶۳-۰۲۱

«قمامداری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است برگزارش دانش و آموزش»

معادله درجه دوم
(معادله های شامل عبارت های کویا)

تابع
(مفهوم تابع، خاصیت جبری تابع)
صفحه های ۳۳ تا ۵۵

پاسخگویی به سوال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

$$\frac{x^2}{k-x} - \frac{k}{x} = \frac{x-k}{x} \quad \text{باشد، حاصل ضرب جواب های معادله } \frac{x}{k-x} - \frac{k}{x} = \frac{x-k}{x}$$

۱۳۱- اگر $x = 2$ جواب معادله

کدام است؟

-۲ (۴)

۲ (۳)

۴ (۲)

-۴ (۱)

$$\frac{x^2+3}{6x+2} + 2 = \frac{-6x-2}{x^2+3} \quad \text{درست است؟}$$

۱۳۲- کدام گزینه در مورد معادله

(۲) جواب ندارد.

(۱) دو جواب مثبت دارد.

(۴) یک جواب دارد.

(۳) دو جواب منفی دارد.

۱۳۳- علی و حسن یک دیوار را به تنهایی به ترتیب در ۴ و ۱۲ ساعت نقاشی می کنند. هر دو با هم مشغول به کار شده و شروع به نقاشی دیوار می کنند.

پس از ۱ ساعت علی محل کار را ترک می کند. حسن مابقی دیوار را در چند ساعت نقاشی می کند؟

۱۰ (۴)

۶ (۳)

۸ (۲)

۴ (۱)

۱۳۴- اگر جدول مقابله بیانگر تابع f باشد، حاصل $m-n$ کدام است؟

x	۳	۷	۱	۳	۷
y	$n+2m$	$2m+2$	۱۲	$3m+3n$	$m-3n$

۲ (۲)

-۶ (۱)

۶ (۴)

-۲ (۳)

۱۳۵- اگر $\{(4, x+2), (-2, m+1), (-2, 5), (4, -5)\}$ یک تابع باشد، مقدار $x+m$ کدام است؟

-۳ (۴)

۴ (۳)

-۷ (۲)

(۱) صفر

۱۳۶- اگر تابع $f = \begin{cases} A \rightarrow B \\ f(x) = \sqrt{9 + (x-1)^2} \end{cases}$ باشد، برد تابع f کدام است؟

$$\left\{ 4, \frac{19}{4}, \frac{15}{4} \right\} \quad (۲)$$

$$\left\{ 5, -\frac{13}{4}, 3, \frac{15}{4} \right\} \quad (۱)$$

$$\left\{ 4, \frac{19}{4}, 5 \right\} \quad (۴)$$

$$\left\{ 5, \frac{13}{4}, 3, 3/25 \right\} \quad (۳)$$

۱۳۷- تابع f به هر عدد طبیعی، نصف مکعب جذرش را نسبت می‌دهد ضابطه این تابع کدام است؟

$$\begin{cases} f : \mathbb{R}^{>0} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = \frac{(\sqrt[3]{x})^2}{2} \end{cases} \quad (۲)$$

$$\begin{cases} f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = \frac{(\sqrt{x})^3}{2} \end{cases} \quad (۱)$$

$$\begin{cases} f : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = \frac{(\sqrt[3]{x})^2}{2} \end{cases} \quad (۴)$$

$$\begin{cases} f : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = \frac{(\sqrt{x})^3}{2} \end{cases} \quad (۳)$$

۱۳۸- چه تعداد از روابط زیر بهمازای $m = -1$ معرف یک تابع است؟

$$(الف) \quad f = \{(1, 2), (-1, m-1), (-1, 2m)\}$$

$$(ب) \quad f = \{(-1, 5), (m, 1), (1, 5)\}$$

$$(ج) \quad f = \{(1, 3), (1, m^2 - 2m), (-1, 4), (m, 7)\}$$

$$(د) \quad f = \{(3, m^2), (2, 1), (-2, m), (3, m+2), (m, 4)\}$$

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۱۳۹- چند رابطه زیر تابع است؟

$$(الف) \quad \{(\sqrt{16}, 3\sqrt{2}), (\sqrt{5}, \sqrt{45}), (\sqrt{8}, 2\sqrt{3}), (\sqrt{5}, 3\sqrt{5})\}$$

$$(ب) \quad \left\{ \left(\frac{\sqrt{2}}{\sqrt{3}}, 1 \right), \left(\sqrt{2} \times \sqrt{3}, -1 \right), \left(\sqrt{5}, \sqrt{8} \right), \left(\sqrt{2} + \sqrt{3}, 4 \right) \right\}$$

$$(ج) \quad \{((-1)^2, 4\sqrt{2}), ((-1)^4, \sqrt{32}), ((-5)^2, 2), (-25, -2)\}$$

$$(د) \quad \left\{ \left(\frac{1}{2}, \frac{\sqrt{30}}{6} \right), \left(0/5, \frac{\sqrt{5}}{\sqrt{6}} \right), \left(\sqrt{15}, -6 \right), \left(3\sqrt{5}, \sqrt{6} \right) \right\}$$

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۱۴۰- اگر $f(x) = \sqrt{|3x-5|}$ باشد، مقدار $f(-3) + 2f\left(\frac{1}{3}\right)$ کدام است؟

$$4 + \sqrt{14} \quad (۴)$$

$$2 + \sqrt{14} \quad (۳)$$

$$5 \quad (۲)$$

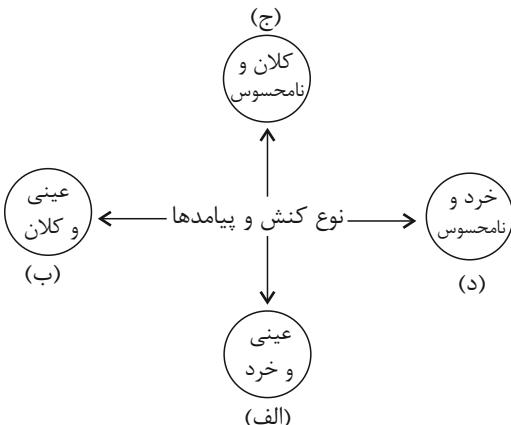
$$4 \quad (۱)$$

زندگی اجتماعی
 (الجزء و لایه‌های جهان اجتماعی، جهان‌های اجتماعی، پیامدهای جهان اجتماعی)
 صفحه‌های ۲۵ تا ۵۰

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
 وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۱۴۱- در نمودار زیر کدام پدیده‌های اجتماعی به ترتیب در جایگاه «د، ج، الف، ب» قرار می‌گیرند؟

(۱) علاقه به نوشتن رمان - مهاجرت روستاییان به شهر - بورس اوراق بهادار - پسانداز کردن

(۲) تصور من از دفتر کار و کالت - آزادی بیان - صرفه‌جویی و پسانداز برای شرکت در

کلاس موسیقی - مراسم نخل‌گردانی در استان یزد

(۳) تصور زندگی در سیارة مریخ - کمال و سعادت بشری - بحران آگاهی و بحران معنا -

کلاس کنکور

(۴) حمایت از افراد بی‌خانمان - شهر هوشمند - آزمون عملی رانندگی - کتابخانه مدرسه

۱۴۲- به ترتیب، هر عبارت با کدام گزینه مرتبط است؟

- در کشوری تصمیم گرفته شد که از این پس به جای رنگ زرد در چراغ راهنمایی، از رنگ سفید استفاده شود.

- در کشور اندونزی با اعلام قانون ممنوعیت حجاب برای بانوان دانشجو، مردم به خیابان‌ها آمده و علیه این قانون شعار اعتراضی سردادند.

(۱) بخش‌هایی از جهان اجتماعی به آسانی تغییر می‌کند و تغییر آن‌ها تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید نمی‌آورد. - با حذف شدن برخی از

بخش‌های جهان اجتماعی، آن جهان فرو می‌ریزد.

(۲) عقاید و نمادها، سطحی‌ترین لایه‌های هر جهان اجتماعی‌اند. - به بخش‌هایی که تأثیر تعیین‌کننده‌ای بر جهان اجتماعی دارند، لایه‌های عمیق و

بنیادین می‌گویند.

(۳) لایه‌های عمیق تأثیر همه‌جانبه دارند و کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند. - هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از هنجارها و نمادها نیست.

(۴) برخی لایه‌ها می‌توانند حذف شوند ولی با حذف آن‌ها جهان اجتماعی تداوم می‌یابد. - به بخش‌هایی که نقش حیاتی ندارند لایه‌های سطحی جهان

اجتماعی می‌گویند.

۱۴۳- کدام گزینه در مورد تفاوت و تنوع جهان‌های اجتماعی صحیح نیست؟

(۱) هر جهان اجتماعی تغییرات و تفاوت‌های گوناگونی را درون خود می‌پذیرد.

(۲) رجوع به تاریخ گذشته خود، یکی از راه‌های پی‌بردن به تنوع جهان‌های اجتماعی است.

(۳) جهان‌های اجتماعی، انسان‌آگاه و خلاق را پدید می‌آورند.

(۴) تنوع آگاهی، معرفت، اراده و اختیار انسان‌ها، جهان‌های اجتماعی مختلفی پدید می‌آورند.

۱۴۴- هر دو عبارت مطرح شده در کدام گزینه صحیح می‌باشند؟

- ۱) جامعه‌ای که هستی را فراتر از زندگی دنیا می‌بیند، ارزش‌ها و نمادهای خود را متناسب با این عقیده سازمان می‌دهد. - هنجارها و نمادها برحسب علایق عموم افراد جامعه در زمینه‌های مختلف قابل تغییرند.
- ۲) تغییر در نمادها، در هیچ شرایطی منجر به تحول بنیادین در جامعه نمی‌شود. - در هر جهان اجتماعی، تمامی راههای متفاوت تأمین نیازهای افراد پذیرفته می‌شود.
- ۳) هنگامی که اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را جداگانه تجزیه و تحلیل می‌کنیم، با نهاد اجتماعی آشنا می‌شویم. - خانواده یکی از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی است.
- ۴) مدرسه و کلاس، نمادی از نهاد تعلیم و تربیت می‌باشند. - هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از هنجارها و نمادها نیست.

۱۴۵- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- غریزه به این معناست که موجود زنده از بدو تولد معلومات و مهارت‌های غیراکتسابی دارد.

- گاهی نوعی جهان اجتماعی شکل می‌گیرد که مبتنی بر سرمایه‌داری یا همان آپارتاید است.

- انسان در هر موقعیتی قرار می‌گیرد، ابتدا آن را برای خود تعریف می‌کند و به آن معنا می‌دهد، سپس دست به عمل می‌زند.

(۱) ص - ص - غ   (۲) ص - غ - غ   (۳) غ - ص - غ   (۴) غ - غ - ص

۱۴۶- جهان‌های اجتماعی بر چه اساسی با هم تنوع دارند و تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجارها باز می‌گردد، از چه نوع است؟

۱) عقاید و ارزش‌های کلان خود - تفاوت‌هایی که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.

۲) عقاید و ارزش‌های کلان خود - تفاوت‌هایی که تغییر در آن‌ها باعث دگرگونی جهان اجتماعی می‌شود.

۳) هنجارها و نمادها - تفاوت‌هایی که تغییر در آن‌ها باعث دگرگونی جهان اجتماعی می‌شود.

۴) هنجارها و نمادها - تفاوت‌هایی که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.

۱۴۷- تمام عبارات کدام گزینه در مورد نگاه تکخطی به جهان‌های اجتماعی صحیح است؟

۱) همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگر هستند و مسیر یکسانی را طی می‌کنند. - جهان‌های اجتماعی شبیه یک نوع موجود زنده‌اند. - هیچ یک از آنها با حفظ هویت خود نمی‌تواند مسیر دیگری را ادامه دهد.

۲) همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگر هستند و مسیر یکسانی را طی می‌کنند. - بعضی‌ها در این مسیر پیشرفت‌ترند و بعضی دیگر عقب‌مانده‌اند. - جوامع عقب‌مانده باید جوامع پیشرفته را الگوی خود قرار دهند.

۳) آگوست کنت، دورکیم، مارکس و مردم‌شناسان به این دیدگاه اعتقاد دارند. - تفاوتشان همانند تفاوت موجود زنده در طی کردن مراحل مختلف رشد خود در زندگی است. - جوامع بشری را به جوامع مکانیکی و ارگانیکی تقسیم می‌نمایند.

۴) آگوست کنت، دورکیم، مارکس و مردم‌شناسان به این دیدگاه اعتقاد دارند. - با جهان‌های اجتماعی مختلف روابط متقابلی دارند. - هر جهان اجتماعی مطابق با نیاز خود، از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره می‌برد.

۱۴۸- در متن زیر، موارد مشخص شده به ترتیب، بیانگر کدام‌اند؟

- راننده‌ای در هنگام نیمه‌شب، در حال رانندگی است. هنگام رسیدن به چهارراه است که ناگهان چراغ راهنمایی و رانندگی قرمز می‌شود. راننده با

خود می‌گوید حال که کسی نیست عبور کنم، لحظه حرکت یک ندای درونی به او می‌گوید قوانين راهنمایی و رانندگی را رعایت کن و راننده تا سیز شدن چراغ راهنمایی صبر می‌کند و خود را از تصادف احتمالی نجات می‌دهد.

(۴) محدودیت- محدودیت

(۳) فرصت- فرصت

(۲) محدودیت- فرصت

(۱) فرصت- محدودیت

۱۴۹- هریک از عبارات زیر مربوط به کدام موضوع است؟

- حقوق و تکالیف افراد

- سپردن داوری درباره امور فراتجری به افراد و گروه‌های متفرق

- عدالت اجتماعی

(۱) فرصت‌ها و محدودیت‌ها یا بایدها و نبایدهای جهان اجتماعی - غلبه کنش‌های عقلانی که اهداف دنیوی را تعقیب می‌کنند - هنجار

(۲) ارزیابی حقوق و تکالیف افراد براساس آرمان‌ها و ارزش‌ها - زوال عقلانیت ذاتی - ارزش

(۳) فرصت‌ها و محدودیت‌ها یا بایدها و نبایدهای جهان اجتماعی - زوال عقلانیت ذاتی - آرمان

(۴) ارزیابی حقوق و تکالیف افراد براساس آرمان‌ها و ارزش‌ها - گسترش عقلانیت ذاتی - ارزش

۱۵۰- به ترتیب هر عبارت، مربوط به کدام گزینه است؟

- موقعیت جدید برای کنش‌ها و انتخاب‌های بعدی

- پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین

- تفاوت شیوه زندگی انسان کوچنشین، یک‌جانشین و شهرنشین

(۱) فرصت‌ها و محدودیت‌ها - ساختن جهان اجتماعی - کنش انسان‌ها و فعالیت حیوانات دارای اشتراک است.

(۲) پیامدها و الزام‌های جهان اجتماعی - پدیدآمدن جهان اجتماعی جدید - پیامدهای جهان اجتماعی صرفاً محدود کننده‌اند.

(۳) فرصت‌ها و محدودیت‌ها - پابرجا ماندن جهان اجتماعی - سهم پیشینیان ما در ساختن جهان اجتماعی ناچیز است.

(۴) پیامدها و الزام‌های جهان اجتماعی - ساختن جهان اجتماعی جدید - انسان صرفاً کنش‌گری منفعل و مجبور نیست.

تعریف

(قسمات و شرایط تعریف)

استدلال استقرایی

(قسمات استدلال استقرایی)

قضیبیه حملی و قیاس اقتراضی

(قضیبیه حملی)

صفحه‌های ۲۷ تا ۶۱

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۵۱- آنگاه که وزنگی‌های مفهوم مجھول را به امر عام و امر خاص دسته‌بندی می‌کنیم، تعریف از چه نوعی است؟ و کدام

گزینه مثالی برای این نوع می‌باشد؟

۲) لغوی - انسان: حیوان مستوی‌القامه

۱) مفهومی - رئالیسم: از لفظ رئال به معنای واقعی

۴) مصداقی - نبی از ریشه نباء به معنای پیام‌آور

۳) مفهومی - مربع: چهارضلعی منتظم با اضلاع و زوایای برابر

۱۵۲- در کدام گزینه نوع تعریف ذکر شده صحیح نیست؟

۱) سناد: سامانه نامنویسی الکترونیکی دانش‌آموزان (تعریف لغوی)

۲) مفاهیم فلسفی: مفاهیمی نظری علت، معلول، ضرورت و ... (تعریف از طریق ذکر مصاديق)

۳) مثلث: شکل سه‌زاویه‌دار (تعریف لغوی)

۴) انسان: حیوانی که قدرت نگارش دارد. (تعریف مفهومی)

۱۵۳- اگر تعریفی مانع نباشد در میان مصاديق مفهوم مجھول و مصاديقی که پوشش‌دهنده تعریف هستند کدام‌یک از نسبت‌های چهارگانه نمی‌تواند برقرار باشد؟

۴) تساوی

۳) عموم و خصوص منوجه

۲) تباین

۱۵۴- کدام تعریف از نظر جایگاه مفاهیم دارای اشکال است؟

۲) انسان: موجود زنده متعجب

۱) انسان: متفکر دارای حواس پنجگانه

۴) گیاه: موجود زنده رشد کننده بدون حواس پنجگانه

۳) حیوان: موجود زنده دارای حواس

۱۵۵- اگر بگوییم: «عدد یک و دو متعلق به مجموعه اعداد طبیعی هستند. عدد سه نیز متعلق به مجموعه اعداد طبیعی است. پس: همه اعداد متعلق به

مجموعه اعداد طبیعی هستند.» کدام گزینه در مورد این استدلال درست است؟

۱) این استدلال، نوعی قیاس اقتراضی است که دارای موضوع متغیر و محمول یکسان است.

۲) نوعی استدلال تمثیلی است که در آن حکم عدد یک، دو و سه به دلیل مشابهت به همه اعداد سرایت کرده است.

۳) این استدلال، یک استقرای تعمیمی است که به دلیل درست بودن مقدمات آن، نتیجه هم درست است.

۴) این استدلال، یک استقرای تعمیمی است که علیرغم درست بودن مقدمات، نتیجه آن نادرست است.

۱۵۶- در عبارت زیر به ترتیب، چه نوع استدلالی به کار رفته است؟

«این فرد را می‌شناسم. سرآشپز خوبیست، او بهترین کباب‌هایی که تا کنون خورده‌ام را می‌پزد. پس خورشت‌هایش هم باید خوب باشد.»

۲) استقرای تمثیلی - قیاس

۱) استقرای عمیمی - قیاس

۴) استقرای تمثیلی - استنتاج بهترین تبیین

۳) استقرای عمیمی - استقرای تمثیلی

۱۵۷- کدام گزاره در خصوص نتیجه استقرا درست است؟

۳) نمی‌تواند مقدمه یک استدلال تمثیلی باشد.

۱) براساس مقدمات غیرقطعی بنا شده است.

۴) همواره یک قضیه کلی است.

۳) قطعی و یقینی نیست.

۱۵۸- کدام مورد یک قضیه نیست؟

۲) در عالم عقل مدخل عشق خوش است

۱) گاهی گدای گدایی و بخت با تو یار نیست

۴) هر چه تبر زدی مرا، زخم نشد، جوانه شد

۳) ای آنکه نیافت ماه شبگرد تو را

۱۵۹- در کدام گزینه، قضیه محصوره نیامده است؟

۱) داوطلبان کنکور سراسری ۹۸ موفق به کسب درصد ۱۰۰ در فلسفه و منطق نشدند.

۲) کتاب‌های کتابخانه موزه استاد شهیدی ارزشمند هستند.

۳) صاحبان مزارع گندم شمال کشور ورشکسته شدند.

۴) بازیکنان ترکیب اصلی استقلال یازده نفر هستند.

۱۶۰- درباره قضایای شخصیه و محصوره کدام گزینه نادرست است؟

۱) قضیه «امروز هوا دلنشین است» یک قضیه محصوره است.

۲) قضیه «جاوید به معنای ابدی است» یک قضیه شخصیه است چرا که جاوید اسم خاص است.

۳) قضیه «پایتحت ایران، تهران است» یک قضیه شخصیه است چون سور ندارد.

۴) قضیه «هر کی خربزه بخوره پای لرزش هم می‌شینه» یک قضیه محصوره از نوع موجبه کلیه است.

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۴۰۲ مرداد ماه

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۰۶۴۶۳-۰۲۱

« تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش »

پدیده آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمد ابراهیم تو زندگانی، محمد علی جلالی، آروین حسینی، محمد حمیدی، امیر زرآندوز، کورش شاه منصوریان، علیرضا عبدی، سعید عزیزخانی، علی قهرمان زاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان	ریاضی و آمار
عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، محمد امین داداش فام، سید علیرضا علویان، سجاد غلام پور سیوکی، مجتبی فرهادی، فرهاد فروزان کیا، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هونم نمازی	علوم و فنون ادبی
زینب آذری، امیر مهدی افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه حسینی	جامعه‌شناسی
حمدیرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد جبیبی، محمد صمدی زاده سفکره، مهسا عفتی	روان‌شناسی
محمود بادرین، امیر حسین پور خنجر، محمد جهان‌بین، امیر حسین شکوری، اسماعیل علی‌پور، حمیدرضا قائد امینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، احسان کلانه‌عربی، روح‌الله گلشن، سید محمد علی مرتضوی، رضا معصومی، فاطمه منصور‌خاکی، پیروز وجان	عربی زبان قرآن
حسین آخوندی راهنمایی، علیرضا نقی پور، سیا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌یقا، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی‌نژاد، احمد منصوری، فیروز نژاد‌نحف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
نسرين جعفری، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

مستندسازی	ویراستار	مسئول درس	گزینشگر	نام درس
الهه شهابی	ایمان چینی فروشان، مهدی ملار رمضانی، آروین حسینی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ریاضی و آمار
فریبا رئوفی	یاسین مهدیان	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	علوم و فنون ادبی
زهرا قموشی	فاطمه صفری، کوثر شاه حسینی	مانده مؤمنی	مانده مؤمنی	جامعه‌شناسی
لیلا ایزدی	درویش‌علی ابراهیمی	سید محمد علی مرتضوی	احسان کلانه‌عربی	عربی زبان قرآن
زهرا قموشی	فرهاد علی‌نژاد	سیا جعفرزاده صابری	سیا جعفرزاده صابری	فلسفه و منطق
ستایش محمدی	فاطمه صفری	سارا شریفی	مهدی ضیائی	اقتصاد
ستایش محمدی	محمد صمدی زاده سفکره	مهسا عفتی	مهسا عفتی	روان‌شناسی

گروه فنی و تولید

سید محمد علی مرتضوی	مدیر گروه
فاطمه منصور‌خاکی	مسئول دفترچه
مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرا قموشی	گروه مستندسازی
مهشید ابوالحسنی	حروف‌چین و صفحه‌آرا
حیدر عباسی	ناظر چاپ

(علیرضا عبدی)

۶- گزینه «۴»

نمودار از دو نقطه $(0, 2)$ و $(-2, 0)$ می‌گذرد.

$$m = \frac{2 - 0}{0 - (-2)} = 1$$

$$y - y_0 = m(x - x_0)$$

$$y - 0 = 1(x + 2) \Rightarrow y = x + 2$$

$$f(x) = \begin{cases} 2 & , \quad x \geq 0 \\ x + 2 & , \quad x \leq 0 \end{cases}$$

$$f(-1) = -1 + 2 = +1$$

$$f(3) = 2$$

$$\Rightarrow f(-1) + f(3) = 1 + 2 = 3$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

(آرین حسینی)

۷- گزینه «۲»

$f(x)$ یک تابع ثابت است، پس مقدار آن باید برابر یک عدد باشد، بنابراین ضریب x باید صفر باشد:

$$f(x) = (2m + 4)x + n - 3 \Rightarrow 2m + 4 = 0$$

$$\Rightarrow m = -2 \Rightarrow f(x) = \underbrace{n - 3}_{\text{یک عدد}}$$

از طرفی چون $g(x)$ تابع همانی است، پس باید ضابطه آن x باشد، پس:

$$g(x) = (n - 6)x + k + 4 \Rightarrow \begin{cases} n - 6 = 1 \Rightarrow n = 7 \\ k + 4 = 0 \Rightarrow k = -4 \end{cases}$$

$$\Rightarrow g(x) = x$$

$$\Rightarrow f(x) = n - 3 \xrightarrow{n=7} f(x) = 4$$

حال خواسته سؤال را بدست می‌آوریم:

$$\frac{f(3) - g(-2)}{n + 2m} = \frac{4 - (-2)}{7 + 2(-2)} = \frac{6}{-3} = -2$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

(محمدعلی هلالی)

۸- گزینه «۴»

تابع f همانی است، پس ضابطه آن باید به صورت $x = f(x)$ باشد، بنابراین:

$$x^3 = 0 \Rightarrow m + 3 = 0 \Rightarrow m = -3$$

$$x = 1 \Rightarrow n = 1$$

$$k = 0 \Rightarrow k = 6$$

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۱»

(محمد بهیرایی)

دو عدد را x و y فرض می‌کنیم، بنابراین مکعب‌های دو عدد x^3 و y^3 می‌شوند و مجموع مکعب‌ها به صورت $x^3 + y^3$ نوشته می‌شود، همچنین معکوس مجموع دو عدد به صورت $\frac{1}{x+y}$ نوشته می‌شود. بنابراین گزینه 1 درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۲- گزینه «۳»

(محمد محمدی)

می‌دانیم نتیجه استدلال مغالطه همواره درست نیست، فقط گزینه 3 مربوط به مغالطه است. بقیه گزینه‌ها استدلال قیاس استثنایی هستند.

$$p \Rightarrow q$$

قیاس استثنایی:

$$\underline{p} \quad \underline{q}$$

$$\therefore \underline{q}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۷)

۳- گزینه «۱»

(امیر زر اندرز)

می‌دانیم در اثبات به کمک عکس نقیض گزاره شرطی می‌توان به جای اثبات $p \Rightarrow q \sim p \Rightarrow q \sim$ را اثبات کنیم یعنی عکس نقیض گزاره داده شده را پیدا می‌کنیم.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۴- گزینه «۱»

(کورش شاهمنصوریان)

$$\frac{Ax^3 + Bx + C}{x^3 + 1} + \frac{x + D}{x^3 + 1} = x$$

$$\xrightarrow{x^3 + 1} Ax^3 + (B+1)x + C + D = x^3 + x$$

$$\Rightarrow A = 1, B + 1 = 1 \Rightarrow B = 0, C + D = 0$$

$$\Rightarrow A + B + C + D = 1$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۵- گزینه «۲»

(علیرضا عبدی)

تابع ثابت است، پس برد آن عدد ثابتی، مانند C است.

$$f(4) + f(1) = 5 \Rightarrow C + C = 5 \Rightarrow C = 2.5$$

از آنجایی که f تابع ثابت است، پس حاصل آن بهازای هر مقدار x برابر $2/5$ است:

$$f(\sqrt{3}) = C = 2.5$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

علوم و فنون ادبی (۲)

(سعید بعفری)

۱۱- گزینه «۲»

موارد نادرست:

۱- نثر فنی کم کم در قرن هفتم ضعیف می شود. ۲- نثر فنی در قرن هشتم با سیطرهٔ تیموریان بر ایران از میان می رود. ۳- نثر ساده در کتاب های این دوره (قرن هشتم)، جای نثر فنی را می گیرد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه ۳۸)

(شیوا نظری)

۱۲- گزینه «۳»

یکی از جریان های این دوره، ورود لغات قبایل مختلف ترک و مغول به زبان فارسی است که در دورهٔ تیمور سرعت رشد آن بیشتر شد، اما این جریان در زبان فارسی دیری نپایید. امیر علیشیر نوایی محاکمه‌اللغتین و ظهیر الدین بابر، بایرانه را در حوزهٔ ادبی هرات به ترکی نوشتند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۳۹)

(ممدرامین (راش خام))

۱۳- گزینه «۳»

کاربرد «همی» در مصraع اول، مربوط به ویژگی های زبانی سبک خراسانی است، اما در مصراع دوم، کاربرد کلمات عربی نشان از زبان سبک عراقی دارد. بیت از سعدی است که شاعر سبک عراقی است.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: شاعر از کلمات عربی (شاهد، عارف، نزاع) زیاد استفاده کرده است و ویژگی خاصی از سبک خراسانی در بیت دیده نمی شود.

گزینه «۲»: فراوانی استفاده از لغات عربی (مظهر، لطف، ازل، امل، جامع، علم، عمل، شجاع) توسط شاعر، بیت را مربوط به سبک عراقی می کند و در هم آمیختگی مختصات زبانی در آن دیده نمی شود.

گزینه «۴»: کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم (زیر پایاندر) از نشانه های سبک خراسانی است. ضمناً کلماتی مثل «الحتی» و «فسرده» هم تقریباً کاربردهای کهنه هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۳۶)

(هومن نمازی)

۱۴- گزینه «۲»

واژه «پولاد» مجاز از شمشیر است.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «شهر ایران» یعنی «کشور ایران» و مجاز ندارد.

گزینه «۳»: بیت فاقد مجاز است.

گزینه «۴»: «خون» و «دل» معانی حقیقی خود را می دهند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه های ۵۵ تا ۵۷)

(شیوا نظری)

۱۵- گزینه «۴»

«گل» مجاز به علاقه شباهت (استعاره مصرحه) از معشوق است. شاعر در ابتداء گفته است: ای معشوق که مانند گل هستی! و سپس مشبه را حذف کرده است).

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «طره» مجاز از کل مو به علاقه غیرشباهت

گزینه «۲»: «حک» مجاز از قبر به علاقه غیرشباهت

گزینه «۳»: فاقد مجاز است. («شیرین لب» صفت جانشین اسم است).

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۵۳)

پس تابع (x) برابر است با: $\{(-2, 4), (t, 4)\}$ چون (x) تک عضوی هست، پس:

$$t = -2$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۲۵ تا ۳۳)

۹- گزینه «۴»

برای اینکه f ضابطه یک تابع باشد، باید مقدار تابع در هر دو ضابطه اول و دوم به ازای $x = 4$ یکسان باشد:

$$x = 4 \Rightarrow f(4) = 16m + 2n \Rightarrow \text{ضابطه اول}$$

$$x = 4 \Rightarrow f(4) = 8m + n - 4 \Rightarrow \text{ضابطه دوم}$$

$$16m + 2n = 8m + n - 4 \Rightarrow 8m + n = -4$$

همین شرایط در $x = -1$ باید برای ضابطه های دوم و سوم رخدده:

$$x = -1 \Rightarrow f(-1) = -2m + n - 4 \Rightarrow \text{ضابطه دوم}$$

$$x = -1 \Rightarrow f(-1) = -1 + 2n - m \Rightarrow \text{ضابطه سوم}$$

$$-2m + n - 4 = -1 + 2n - m \Rightarrow -m - n = 2$$

دو معادله را در یک دستگاه حل می کنیم:

$$\begin{cases} 8m + n = -4 \\ -m - n = 2 \end{cases}$$

$$7m = -1 \Rightarrow m = \frac{-1}{7}, \quad n = \frac{-13}{7}$$

$$\Rightarrow 2m + 2n = 2\left(\frac{-1}{7}\right) + 2\left(\frac{-13}{7}\right) = \frac{-2}{7} - \frac{26}{7} = \frac{-28}{7} = -4$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۲۳ تا ۳۳)

۱۰- گزینه «۴»

برای آن که f تابع باشد، حاصل $f(4)$ از هر دو ضابطه باید با هم برابر باشند، لذا:

$$4k(4) + 2 = \frac{k}{4}(4) - 1 \Rightarrow 12k + 2 = k - 1$$

$$\Rightarrow 11k = -3 \Rightarrow k = \frac{-3}{11}$$

$$f(-1) = \frac{11}{4}(-1) - 1 = \frac{3}{4} - 1 = \frac{3 - 44}{44} = \frac{-41}{44}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۲۳ تا ۳۳)

علوم و فنون ادبی (۱)

(سیدعلیرضا علویان)

آثار باقیمانده از فارسی باستان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان خمامشی است که به خط میخی نوشته شده است. فارسی دری یا نو با کنارگذاشتن برخی از صدای زبان عربی الفبای آن را پذیرفت. فارسی میانه به دو گروه پهلوی و پارتی تقسیم می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۰)

(یاسین مهریان)

توجه داشته باشد که شاعران «بیشتر» به واقعیت بیرونی نظر داشتند و نمی‌توان گفت که همه اشعار این دوره با نظر به واقعیت بیرونی خلق شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۳۳)

(سیدعلیرضا علویان)

قرن چهارم و نیمة اول قرن پنجم، مهم‌ترین دوره تمدن اسلامی بوده است. شعر غنایی با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی قوت و استحکام یافت.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۳)

(شیوا نظری)

«۲۴- گزینه ۳»

کلمات «زینت» و «نعمت» سجع دارند و «چون» ادات تشییه است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سجع دارد و دارای یک تشییه است: تشییه معشوق به آفتاب و برتری بر آن

گزینه «۲»: در نیم مصراع اول و دوم، بین کلمات «توتیا» و «بیا» سجع مطرف وجود دارد. تشییه‌ات: ۱- تو به توتیا - ۲- رحمت به آب

گزینه «۴»: در نیم مصراع اول و دوم، بین کلمات «مقصود» و «بود» سجع مطرف دیده می‌شود. تشییه‌ات: ۱- بودن به آهن - ۲- لطف حق به آهن ربا

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، بیان و برعی، ترکیبی)

(سیدعلیرضا علویان)

«۲۵- گزینه ۳»

«تبخشاید» و «آید» در این گزینه سجع مطرف دارند.

«کیشت» و «هیشت» در گزینه «۱»، «بیوه» و «میوه» در گزینه «۲» و «غالب» و «طالب» در گزینه «۴»، سجع متوازی ساخته‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، برعی لغظی، صفحه‌های ۵۱ و ۵۰)

(سیدار غلام‌پور سیوکی)

«۲۶- گزینه ۳»

سجع مشترک در عبارت صورت سؤال و گزینه «۳»، سجع متوازی است. در عبارت صورت سؤال: «سازنده» و «سوزنده»

و در عبارت گزینه «۳»: «خواهی» و «آری» سجع متوازی می‌سازند.

(یاسین مهریان)

«۱۶- گزینه ۲»

۱- «چمن» مجاز از باغ، بوستان و نظایر آن‌ها، ۲- «خاک» مجاز از قبر، ۳- «دیروز» مجاز از گذشته، ۴- «فردا» مجاز از آینده

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ۱- «آب و رنگ» مجاز از زیبایی، ۲- «چمن» مجاز از باغ، بوستان و نظایر آن‌ها، ۳- «فصل گل» مجاز از فصل بهار

گزینه «۳»: ۱- «دل» مجاز از وجود، ۲- «دم» مجاز از لحظه، ۳- «صد» مجاز از مقدار زیاد

گزینه «۴»: ۱- «عالی» در مصراع اول، مجاز از مردم عالم، ۲- «شب و روز» مجاز از همه اوقات

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۰)

(سیدعلیرضا علویان)

«۱۷- گزینه ۱»**تشریح سایر گزینه‌ها:**

گزینه «۲»: «صد» مجاز از کثرت و زیادی، «دیده» مجاز از نگاه

گزینه «۳»: «زبان»: مجاز از گوینده، «گوش»: مجاز از شنونده

گزینه «۴»: «مجلس» مجاز از افراد حاضر در مجلس

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۰)

(ممدرامین داداش فام)

«۱۸- گزینه ۴»

س-	خر-	ب-	ل-								
ک-	ر-	د-	ر-	د-	ر-	د-	ر-	د-	ر-	د-	ر-
-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: الگوی هجایی بیت به صورت زیر می‌باشد:

در بعضی هجاهای، اختیار وجود دارد.

(-U---U---U---U)

گزینه «۲»: الگوی هجایی بیت به صورت مقابل می‌باشد:

(---U---U---U---U)

گزینه «۳»: الگوی هجایی بیت به صورت مقابل می‌باشد:

(--U---U---U---U)

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۱)

(سیدار غلام‌پور سیوکی)

«۱۹- گزینه ۴»

وزن این مصراع «فاعلان فاعلان فاعلان فاعلان» است.

وزن سایر گزینه‌ها در مقابل آن به صورت صحیح آمده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۱)

(عزیز الباسی پور)

«۲۰- گزینه ۲»

ابيات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» در مورد پیامبر اکرم (ص) هستند یا رو به او بیان شده‌اند، اما مخاطب بیت دوم خداوند است.

توجه: بیت گزینه «۴» به معجزه پیامبر (شق القمر) اشاره دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۴۷)

جامعه‌شناسی (۲)

(ریحانه امینی)

۳۱- گزینه «۴»

عقل در فرهنگ اسلام، زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند است.
(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جوانی، صفحه ۵۷)

(زینب آذری)

۳۲- گزینه «۱»

تشریف عبارات نادرست:

- رویکرد گزینشی غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان (سکولاریسم پنهان)
باعث پیدایش پروتستانتیسم شده است.
- اروپا در پنج قرن اخیر کانون شکل‌گیری فرهنگی به نام فرهنگ غرب بوده است.
(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جوانی، صفحه‌های ۳۷، ۳۸ و ۳۹)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۳۳- گزینه «۴»

در فرهنگ دینی اسلام، انسان به عنوان برترین آیت و نشانه خداوند سبحان است و در فرهنگ قرآن، کرامت و خلافت انسان هنگامی تحقق پیدا می‌کند که آدمی از محدودیت‌های دنیوی و این‌جهانی خود فراتر می‌رود.
(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جوانی، صفحه ۳۹)

(زینب آذری)

۳۴- گزینه «۲»

بررسی عبارات نادرست:

- استبداد قومی هویت اسلامی نداشت.
- نخبگان کشورهای اسلامی قبل از انقلاب اسلامی برای مقابله با استعمار از مکاتب غرب استفاده می‌کردند.
- دولتهای استعماری غربی با تکیه بر قدرت نظامی و صنعتی خود، دولتمردان جوامع اسلامی را مغلوب ساختند.
(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جوانی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

(زینب آذری)

۳۵- گزینه «۳»

- در جهان اسلام آبادی دنیا هدف مستقلی نیست، بلکه در خدمت اهداف معنوی است.
- تمرکز ادبیات مدرن بر روی حالات روانی انسان‌ها در زندگی روزمره است.
- مبنای حقوق بشر، تفکرات اومانیستی است.
(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جوانی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

(ریحانه امینی)

۳۶- گزینه «۳»

مراحل گسترش فرهنگ اسلامی:

خداآوند سبحان، پیامبر خود را با آیات روشنگ برای تبلیغ توحید فرستاد.
(عصر نبوی) - رسول خدا (ص) طی ده سال حکومت موافق سیاسی پیش روی اسلام در شبه‌جزیره عربستان را از بین برد (عصر نبوی) - غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان مانع از اشکار شدن ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی می‌شد. (دوران خلافت)

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جوانی، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

تشریف گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: متوازن است: «عزیز» و «ذلیل»

گزینه «۲»: مطرف است: «می‌گشتم» و «می‌گذشتم»

گزینه «۴»: سجع متوازن: «بی‌شمار» و «بی‌حساب» / «متین» و «کریم»
(علوم و فنون ادبی (۱)، برع لفظی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۲۷- گزینه «۳»

(مبتنی فرهادی)

هجاهای کشیده عبارت‌اند از: جور/ تنگ/ مهر (۳)

هجاهای بلند عبارت‌اند از: نَدَ/ بَنَ/ بَرَأَ/ حَمَ/ مُلَّ/ نَدَ/ گَرَّ/ وَدَ/ بَدَ/ ذَلَّ/ نَدَ (۱۱)
(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۷ تا ۴۷)

۲۸- گزینه «۴»

(مبتنی فرهادی)

اگر تقطیع هجایی ابتدای مصراع گزینه «۳» را درست انجام داده باشد، این گزینه حذف می‌شود؛ چرا که با هجای بلند آغاز می‌شود و همچنین نظم هجایی گزینه «۲» نیز به شکل (U---U---U---U---) است که به‌دلیل تفاوت با صورت سؤال، حذف می‌شود.

اما برای رسیدن به پاسخ نهایی، باید مصراع‌های گزینه‌های «۱» و «۴» را کاملاً بررسی کرد، زیرا تفاوتشان در انتهای آن‌هاست و گزینه «۱»، یک هجای بلند کمتر دارد.

ت	ر	ا	د	ش	م	ن	ب	م	نَزَ	بَه	رِ	چیست
-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	U	

د	رِی	غَتَ	نَ	بِ	هَر	كَس	نِ	يَا	يَدِ	بِ	مَا	يَيِّ
-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۷ تا ۴۹)

۲۹- گزینه «۳»

(مبتنی فرهادی)

سجع به کار رفته در عبارت گزینه «۳»، از نوع مطرف است: «نگیرد» و «آید»
اما سجع‌های دیگر گزینه‌ها همگی متوازن هستند.

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: حیف - طرح

گزینه «۲»: شرط - شرع

گزینه «۴»: عاقل - احمق

(علوم و فنون ادبی (۱)، برع لفظی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۳۰- گزینه «۳»

(محمد امین داداش فام)

عبارت صورت سؤال، به موضوع «برتری باطن بر ظاهر» اشاره دارد که این موضوع در بیت گزینه «۳» نیز با یک تمثیل بیان شده است.

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاعر اختیاری از خود در پوشیدن خرقه می‌آورد (شراب‌نوشی) ندارد.
گزینه «۲»: یک‌روبودن و عدم ریاکاری.

گزینه «۴»: ریاکاری (دقت کنید که در متن صورت سؤال، ظاهر فرد زشت و باطنش زیباست، اما در بیت گزینه «۴»، ظاهر فرد، زیبا و باطن وی زشت است).

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۵۵)

روان‌شناسی

(موسی عفتی)

۴۱- گزینه «۳»

اولین علامت رشد اجتماعی در ۲-۳ ماهگی لبخند اجتماعی است. ترس از غریبیه در ۷-۸ ماهگی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

(محمد صمدی زاداسفندکره)

۴۲- گزینه «۴»

- ابتدایی ترین و شاخص ترین جنبه رشد، رشد جسمانی - حرکتی است.
- نوجوانان می‌خواهند چگونگی به حافظه سپردن اطلاعات را فرا بگیرند، به این نوع مهارت‌آموزی فراخافظه می‌گویند. این تلاش در دوره کودکی وجود ندارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

(همیرضا توکلی)

۴۳- گزینه «۳»

گزینه «۳» موقعيتی است که احتمالات مختلف در آن در نظر گرفته شده‌اند و بیشتر به دوره نوجوانی سوق دارد. در واقع به تفکر فرضی در این مثال اشاره شده است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

(مهدی باهری)

۴۴- گزینه «۲»

بازی‌های مجازی، مهارت‌های زبانی و احساس ترحم و (متوجه هیجانات دیگران شدن)، به ترتیب، مصدق ابعاد اجتماعی، شناختی و هیجانی رشد فائزه‌اند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

(مهدی باهری)

۴۵- گزینه «۱»

مطابق حدیث پیامبر اکرم (ص) در هفت سال نخست باید عواطف و احساسات صحیح کودک رشد داده شود و با گفتار و رفتار پسندیده فرزند را پرورش داد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۳)

(همیرضا توکلی)

۴۶- گزینه «۴»

هویت یعنی مرزگداشتمن میان خود و دیگران. همچنین ابعاد متفاوتی دارد و فقط رفتاری، اجتماعی نیست. هویت در ارتباط با دیگران شکل می‌گیرد. بنابراین گزینه «۴» دقیق‌ترین پاسخ از بین گزینه‌ها است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۵۹)

(مهدی باهری)

۴۷- گزینه «۳»

تغییرات فرد در مسیر رشد می‌تواند کمی و یا کیفی و اساسی باشند. تغییرات کمی به آن دسته تغییرات گفته می‌شود که ماهیت آن ویژگی در فرد بدون تغییر مانده، اما از نظر کمی رشد اتفاق می‌افتد. برای مثال قدر نوجوان به نسبت کودک تغییر ماهوی نداشته و تنها از نظر کمی بیشتر می‌شود. به عکس، عملکرد ساختار تولید مثل در خالل رشد از کودکی به نوجوانی تغییر ماهوی کرده و توانایی باروری به وجود می‌آید.

(کوثر شاه‌حسینی)

دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم، زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری را فراهم آورد. در سطح اندیشه و نظر، مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شد و با قبول تثلیث از ابعاد عقلانی توحید دور ماند.

(بامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۳۷- گزینه «۳»

علم علاوه بر جنبه ملکی (تأمین دنیا و معاش) دارای جنبه ملکوتی است؛ یعنی، انسان را به سمت خدای جهان و کمال حقیقی فرا می‌خواند و وسیله‌ای است برای رساندن انسان به کمال که دنیا و آخرت او را آباد می‌سازد و وظیفه‌اش محدود به آبادکردن این دنیا و ملک نمی‌شود.

(بامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۵۷)

۳۸- گزینه «۲»

علم علاوه بر جنبه ملکی (تأمین دنیا و معاش) دارای جنبه ملکوتی است؛ یعنی، انسان را به سمت خدای جهان و کمال حقیقی فرا می‌خواند و وسیله‌ای است برای رساندن انسان به کمال که دنیا و آخرت او را آباد می‌سازد و وظیفه‌اش محدود به آبادکردن این دنیا و ملک نمی‌شود.

(بامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۵۸)

۳۹- گزینه «۳»

روشنگری در سده‌های نوزدهم و بیستم، بیشتر شکل حس‌گرایانه پیدا کرد. وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد. این علم، توان داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد (زیرا این پدیده‌ها حسی نیستند) و صرفاً به صورت دانش ابرازی، در خدمت اهداف دنیوی انسان قرار می‌گیرد.

روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت. روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل اینکه وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم منجر می‌شود. از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت شناختی شده است. در بحران معرفت‌شناختی امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها از بشر سلب می‌شود.

(بامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۴۳)

۴۰- گزینه «۳»

الف) آزادی انسان از همه ارزش‌های متعالی (مانند حقیقت و فضیلت) ← لیبرالیسم

ب) تحول سکولاریسم عملی به سکولاریسم نظری ← فلسفه‌های روشنگری ج) فودوالیسم ← در نظام ارباب رعیتی قرون وسطی کشاورزان وابسته به زمین‌های اربابان بودند.

د) انقلاب فرانسه ریشه در رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد.

(بامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

عربی زبان قرآن (۲)

(محمد بیان‌بین - قائنات)

«۵۱- گزینه «۲»
 «إذاً: أَكْرَهَهُمْ عَلَى شَرطٍ تَنْزَلَ: فِرَودٌ بِيَأْيِدِهِ، فِرَودٌ أَمْدٌ (رَدْ گَزِينَةٌ) / طَيْرٌ: پَرْنَهَايِ / عَلَيِ: روی / حَيَّة الصَّحَراءِ: مَارِ صَحْرَا / آتَيِ: که / وَضَعَتِ: قَرَار داده است (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / ذَنَبَهَا: دُم خود، دُم‌ش (رد گزینه) / فَيَرْمَلُ: در شن‌ها (رد گزینه) / وَقَفَتِ: ایستاده است / كَالْعَصَمِ: مانند عصا (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / تَصِيدَهِ: آن را شکار می‌کند (رد گزینه) /

تکات مضمون درسی:

ادات شرط «إذاً» دو معنا دارد: أَكْرَهَهُمْ عَلَى و هرگاه.

(ترجمه)

(روح الله گلشن)

«۵۲- گزینه «۱»
 «أَتَعْلَمُ» آیا می‌دانی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «هَنَاكَ» در ابتدای جمله اسمیه به صورت «است، هست، وجود دارد» ترجمه می‌شود (رد گزینه) / «هَذِهِ»: این (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «يَقْدِرُ»: (مضارع) قادر است، می‌تواند (رد گزینه) / «مَئِةٌ و خَمْسِينَ»: صد و پنجاه (رد گزینه) /

(ترجمه)

(امیرحسین شکوری)

«۵۳- گزینه «۳»
 «هَذَا الْأَمْرُ»: این امر، این مسئله (رد گزینه) / «أَنْ تَغْيِيرُ»: که تغییر کند (رد گزینه) / «أَصْوَاتُ بَعْضِ الْكَلَمَاتِ»: صدای برخی کلمات (رد گزینه) / «عِنْ الدُّخُولِ»: هنگام وارد شدن (رد گزینه) / «لُغَةُ أُخْرَى»: زبانی دیگر، زبان دیگری (رد گزینه) /

(ترجمه)

(پیروز وبان - گرگان)

«۵۴- گزینه «۱»
تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: توری ← تور (الشبكة: معرفه به ال است).

گزینه «۳»: یک درخت ← درخت (الشجر: معرفه به ال است).

گزینه «۴»: اشتده ← شدت یافت (اشتده: فعل ماضی غایب است).

(ترجمه)

(پیروز وبان - گرگان)

«۵۵- گزینه «۲»
تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: المعجم: معرفه است (واژه‌نامه‌ای: مُعجمًا)

گزینه «۳»: ها ← ه (مرجع ضمیر (معجم) مذکور است).

گزینه «۴»: أَشْتَرَى ← إِشْتَرِيت («أشترى» مضارع متکلم وحده است). (ترجمه)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«۵۶- گزینه «۲»

«إِنَّهُ» ظرفی است که فقط برای خوردن آب به کار می‌رود. (نادرست)
ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ترازو و سیله‌ای است که برای اندازه‌گیری وزن شیء یا سنجنی آن به کار می‌رود. (صحیح)

گزینه «۳»: ملمع، ابیاتی فارسی آمیخته به عربی است. (صحیح)

گزینه «۴»: نهنگ آبی بزرگ‌ترین حیوانات (جانواران) زنده در جهان بهشمار می‌رود. (صحیح)

(واگلان)

تفییرات کیفی و اساسی: سبک پردازش مفهومی - ویژگی‌های جنسی اولیه

- تفکر فرضی - تغییر جهت تفکر به صورت لحظه‌ای - جستجو به دنبال

تفویت حافظه (فراحافظه) - تحول اخلاقی و ارزشی

تفییرات کمی: سرعت تفکر - گرایش به همسالان - توجه گزینشی - قضاؤت

در مورد مسائل اخلاقی - رشد قد و وزن - رشد اندام‌های داخلی - سازگاری

بیشتر با ویژگی‌های تکلیف

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۲)

«۴۸- گزینه «۴»

وزن نوزاد، ۶ ماه بعد از تولد ۲ برابر می‌شود. وزن این نوزاد ۶ ماهه ۵۴۰۰

گرم است. بنابراین در هنگام تولد به احتمال قوی وزن او نصف، یعنی ۲۷۰۰

گرم بوده است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۱۴۶)

(ممید، رضا توکلی)

«۴۹- گزینه «۴»

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با رشد اخلاقی، مرز میان خودخواهی و دگرخواهی محکم

نمی‌شود، بلکه تشخیص‌ها و واکنش‌ها دقیق‌تر می‌شوند.

گزینه «۲»: به رشد هویت توجه دارد که مربوط به جنبه اجتماعی رشد است.

گزینه «۳»: رشد قضاؤت و استدلال (رشد شناختی) و استقلال پیدا کردن از

والدین (رشد اجتماعی) زمینه‌ساز رشد اخلاقی هستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۶۱ و ۶۲)

(موسی عفتی)

«۵۰- گزینه «۲»

پیامد تغییرات شناختی	توصیه
حساسیت نسبت به انتقاد دیگران	بهتر است در حضور دیگران از نوجوانان عیب‌جویی نشود.
آحسان منحصر به فرد بدون اغراق آمیز	باید ویژگی‌های منحصر به فرد نوجوانان را پذیرفت تا در زمان مناسب دیدگاه متعادل‌تری ایجاد شود.
آرمان‌گرایی و عیب‌جویی افراد، آمیزه‌ای از محاسن و معایب هستند.	باید به نوجوانان کمک کرد تا دریابند جوامع و افراد، آمیزه‌ای از محاسن و معایب را بشناسند.
مشکل در تصمیم‌گیری روزمره	به جای نوجوانان تصمیم‌گیری نشود. تصمیم‌گیری کارآمد، الگوی تصمیم‌گیری نوجوانان باشد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۵۶)

عربی زبان قرآن (۱)

(همیرخنا قادرآمینی - اصفهان)

«أَخْرَجَ»: بیرون آوردن، خارج کرد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «أَنْزَلَ»: فرو
فرستاد، فرو آورد (رد گزینه‌های ۳ و ۴).

تکات مضموم درس:

به تفاوت معنایی افعال ثلاثی مجرد و ثلاثی مزید در باب‌های مختلف بسیار
دققت کنید: «نَزَلَ» نازل شد، فرود آمد، «أَنْزَلَ» نازل کرد، فرود آورد، فرو
فرستاد

(ترجمه)

(فاطمه منصور قاکی)

«هَلْ»: آیا / «تَصَدَّقَ»: باور می‌کنید (رد سایر گزینه‌ها) / «أَنَّ الْأَعْاصِيرَ
الْقَوِيَّةَ»: که گرداب‌های نیرومند (قوی) (رد گزینه ۴) / «تَسْحَبُ»: می‌کشند
(رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «الْأَشْيَاءُ الشَّقِيقَةُ»: چیزهای (اشیای) سنگین / «مِنَ
الْأَرْضِ إِلَى السَّمَاءِ»: از زمین به آسمان (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

(اهسان کلاهه عربی)

«تَسَاقَطُ» یک فعل مضارع و به معنای «پی در پی می‌ریزد» است. (رد
گزینه‌های ۲ و ۴)

ضمیر «ها» در گزینه ۱) ترجمه نشده است. (رد گزینه ۱)
توضیح تکات درس:

در صورتی که پس از یک اسم معرفه، اسم موصول (آلذی، آلتنی، آلذین و ...)
بیاید، اسم معرفه را می‌توان به شکل نکره (همراه با «ی») ترجمه کرد.
مثال: المعلمُ الَّذِي دَرَسَنَا ... (معنمی که به ما درس داد ...)

(ترجمه)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«۶۴- گزینه ۴»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱): «عَمَلَاهُ مَزْدُورَانُ / الْأَعْدَاءُ: دشمنان / یَدِعُونَ: فرامی‌خوانند

گزینه ۲): «دَفْتَرُ الْذَّكَرِيَاتِ: دفتر خاطرات

گزینه ۳): «تَعَلَّمُوا (یاد بگیرید) / عَلَّمُوا (یاد بدھید)

(ترجمه)

(همیرخنا قادرآمینی - اصفهان)

«يَادَ مَىْ دَهَدَ»: يَعْلَمُ (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «دَشْمَنِي»: الغداوة (رد
گزینه‌های ۱ و ۴)

تکات مضموم درس:

به تفاوت معنایی افعال ثلاثی مجرد و ثلاثی مزید در باب‌های مختلف بسیار
دققت کنید: «عَلَمَ»: دانست، «عَلَمَ»: یاد داد، «تَعَلَّمَ»: یاد گرفت

(ترجمه)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«۵۷- گزینه ۴»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱): «مَبْدِأ» نادرست است. (نوع فعل فاعل «يَقْتَرِب» است).
گزینه ۲): «اسْمَ مُبَالَغَة» نادرست است. (اسم مبالغه بر وزن «فعال» و
«عَالَة» می‌آید).

گزینه ۳): «لَازِم» نادرست است. («يَتَابُول» متعدی و «طَعَام» مفعول آن
است).

(تفلیل صرفی و اعراب)

(امیرحسین پورفهر)

«۵۸- گزینه ۴»

در این گزینه، سه اسم معرف به ال وجود دارد:

۱- اللَّغَةُ-۲- الْعَرَبِيَّةُ-۳- الْإِسْلَامُ

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱): دو اسم معرف به ال داریم: ۱- الغواصون-۲- الأسماک (دقیت
کنید که ال در واژه «النقطاط» جزئی از اصل کلمه است و زائد نیست).

گزینه ۲): واژه «أَلْفَ»، «ال» دارد اما جزئی از اصل کلمه است.

گزینه ۳): دو اسم معرف به ال داریم: ۱- البطة (دقیت کنید که وقتی لـ +
ال داریم، «الف» آن حذف می‌شود). ۲- القرب

تکات مضموم درس:

«ال» زمانی علامت معرفه است که زائد بر کلمه باشد.

(قواعد اسم)

«۵۹- گزینه ۲»

در این گزینه «هُمْ يَحْتَرِمُونَه» جمله اسمیه و جواب شرط است (ترجمه: هر
کس به مردم دانشی بیاموزد، آن‌ها به او قطعاً احترام می‌گذارند)، اما در
سایر گزینه‌ها جواب شرط از نوع فعل است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱): «فَهِمَ» در این عبارت، فعلی است که جواب شرط واقع شده
است (ترجمه: هر کس به زندگی دانشمندان نگاه کند، اهمیت تحصیل را
می‌فهمد!).

گزینه ۳): «فَتَحَتَّ» در این جمله، جواب شرط است که یک فعل می‌باشد.
گزینه ۴): فعل «قَدْ جَعَلْنَا» جواب شرط این عبارت است.

نکته: دقیت کنید که جواب شرط اگر جمله اسمیه، فعل امر، نهی یا به همراه
«قد، سوف، سَ و لَن» باشد. همراه با حرف «ف» می‌آید.

(أنواع بملات)

(اسماعیل علیپور)

«۶۰- گزینه ۴»

در گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ حروف «أَنْ»، «حَتَّى» و «لَكِ» آمده که افعال
مضارع بعد از خود را در ترجمه تبدیل به مضارع التزامی می‌کنند، اما در
گزینه ۴) حرف «لـ» قبل از فعل مضارع نیامده، بلکه بر سر یک مصدر
(اسم) آمده است و معنای مضارع التزامی نداریم. («لِتَجْنَبُ»: جار و مجرور
به معنی «برای دوری کردن»)

(قواعد فعل)

فلسفه یازدهم

(سبا پیغمبرزاده صابری)

۷۱- گزینه «۴»

همه افراد گاه فارغ از استعمالات روزمره به تفکر درباره امور فلسفی می‌پردازند، اما صرفاً افرادی که اندیشیدن فیلسوفانه را پیگیری می‌کنند به ریشه باورهای خود دست می‌یابند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر یک از ما باورهایی داریم که گاه مختص خودمان و گاه مشترک با دیگران است و لزوماً منحصر به فرد نیست.

گزینه «۲»: ریشه‌های فکری و باورهای هر انسان علی برای رفتار و کردار اوست نه بر عکس.

گزینه «۳»: اندیشیدن فیلسوفانه تأمل درباره باورهای مربوط به زندگی است، علاوه بر آن ممکن است امور روزمره هم مهم باشند، اما فلسفی نیستند.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۷۲- گزینه «۴»**تشریح سایر گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: مسائل بنیادی زندگی را در می‌یابند.

گزینه «۲»: به طور کلی کشف حقیقت با منطق صورت نمی‌گیرد؛ بلکه منطق صورت و شکل اندیشه را بیان می‌کند.

گزینه «۳»: با کمک منطق می‌توان به فهم درستی از حقایق عالم هستی و مسائل بنیادی زندگی رسید.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

(غیروزن ترازو - تبریز)

۷۳- گزینه «۴»

فلسفه واقعی هیچ سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد و عقیده‌اش را بر پایه خیالات، تبلیغات و تعصب بنا نمی‌کند. او درباره استدلال‌ها می‌اندیشد و اگر به درستی‌شان پی‌ببرد، آن‌ها را می‌پذیرد. عموم مردم در مسائل بنیادین فلسفی می‌اندیشند و نظر می‌دهند؛ درباره خدا، آزادی، اختیار، خوشبختی و رنج، فرق فلسفه با مردمان دیگر این است که اولاً فلسفه درباره همین مسائل به نحو جدی فکر می‌کند؛ ثانیاً با روش درست وارد این قبیل مسائل می‌شود و پاسخ می‌دهد. او تابع برهان و استدلال است؛ نه تابع افراد و اشخاص.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۳)

(علیرضا نصیری)

۷۴- گزینه «۳»

افلاطون در تمثیل غار بر آن است که بگوید شناخت حسی و ظاهری از دنیای خارج به مثابه شناخت آن کسیست که به سایه‌ها خوکده بود و از حقیقت جهان غافل بود. از نظر افلاطون تا زمانی که از بند اسارت این حواس ظاهری عبور نکیم، ممکن نیست که به شناخت حقیقت نائل شویم. (رد گزینه ۴)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۶۶- گزینه «۱»

ترجمه عبارت صورت سؤال: مَثَلٌ مَؤْمِنٌ مَانِدٌ مَثَلٌ عَطَّارٌ است، اگر با او همنشینی کنی به تو سود می‌رساند؛ با بیت گزینه «۱» متناسب است.

ترجمه عبارت گزینه «۴»: همانا همراه با سختی آسانی است.

(مفهوم)

۶۷- گزینه «۴»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «التعائیش» مصدر باب تفأَلُ است و بر وزن «تفأَلُ» می‌آید.

گزینه «۲»: «المُسَايِقَة» مصدر باب مُفَاعَلَة است و بر وزن «مُفَاعَلَة» صحیح است.

گزینه «۳»: «المُؤْمِنُونَ» جمع مذکر سالم است و جمع مذکر سالم همیشه در پایان خود، علامت فتحه می‌گیرد.

(ضبط هرگزات)

۶۸- گزینه «۴»

«تَعْلَمُونَ» بر وزن «تفَعَلُ» فعل مضارع از باب «تفعیل» است، نه تفَعَل.

(قواعد فعل)

۶۹- گزینه «۴»

صورت سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، فعل «اخراج» ثلثای مزید نباشد، در گزینه «۴»، «أخرج» مضارع از صيغه متکلم وحده و ثلثای مجرد است. (ترجمه: به مادرم گفتم چه زمانی می‌توانم برای رفتن به ورزشگاه از خانه خارج شوم!)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «آخرَ» فعل ماضی از صيغه مفرد مذکر غائب از باب افعال است. (علم آن دانش‌آموز را از کلاس اخراج کرد، زیرا به همکلاسی اش احترام نگذاشت!)

گزینه «۲»: «آخرَ» در این گزینه فعل مضارع باب افعال از صيغه متکلم وحده است. (برادر کوچکمش مشکلی دارد و می‌خواهم که او را از آن مشکل خارج کنم!)

گزینه «۳»: «آخرَ» فعل ماضی باب افعال از صيغه مفرد مذکر غائب است. (نور علم فرزندان انسان را از تاریکی نادانی خارج کرده است!)

(قواعد فعل)

۷۰- گزینه «۱»

در گزینه «۱»، «يَسْتَمِعُ» فعل مضارع از ریشه «سَمِعَ»، بر وزن «يَقْتَلُ» و در باب «افتعال» است.

(قواعد فعل)

بدین معنا نیست که تالس نخستین کسی است که به موضوعات فلسفی اعم از فلسفه طبیعی یا الهی توجه نشان داده؛ قبل از تالس نیز کسانی بوده‌اند که به این موضوعات توجه داشته‌اند. شاعران یونان باستان همچون هومر و هزیبد از این دسته افراد هستند که البته نگاه آن‌ها به جهان حماسی و اسطوره‌ایست و به همین خاطر نمی‌توان آن‌ها را فیلسوف دانست و تفاوت آنان با تالس که به نوعی نخستین فیلسوف یونان باستان محسوب می‌شود، در همین تقابل نگرش اسطوره‌ای آنان در مقابل نگرش عقلانی تالس است. (رد گزینه‌های ۳ و ۴) (فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۱)

(فرهاد قاسمی‌تزار)

«۷۸- گزینه ۴»

از نظر هراکلیتوس هیچ چیز ثابتی در این جهان وجود ندارد و هستی و وجود در حال حرکت و شدن است.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۱ و ۳۲)

(احمد منصوری)

«۷۹- گزینه ۳»

وی معتقد است که جهان هستی ثابت است نه در حال شدن و حرکت از خداوند نیز نمی‌تواند جهان را حقیقتاً تغییر دهد یا عوض کند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۲ و ۳۳)

(سپاه پیغمبرزاده صابری)

«۸۰- گزینه ۴»

اُتن به مرکز نظریات گوناگون و اختلافات فکری تبدیل شد. آراء و نظریات گوناگون و غالباً متضادی که این اندیشمندان عرضه داشتند، سبب شد تا نوعی تشویش و نگرانی بر مردم آن روزگار غالب شود و بذر بی‌اعتمادی نسبت به دانش و اندیشه در ذهن ایشان پراکنده گردد. این آشفتگی فکری به ظهور دانشمندانی منجر گردید که منادی بی‌اعتباری علم و اندیشه شدند. این گروه خود را «سوفیست»، یعنی دانشمند می‌خوانند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۴)

شناخت حقیقی از نظر افلاطون شناخت ایده‌ها یا مُثُل است که با کوششی عقلانی میسر می‌شود؛ بنابراین افلاطون معتقد نیست که هیچ راه شناختی برای حقیقت وجود ندارد (رد گزینه ۱) اما ممکن است که تا کنون همه آنچه شناخته‌ایم همچون سایه‌ای از حقیقت بوده باشد و نه معرفت واقعی (رد گزینه ۳ و تأیید گزینه ۲).

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زنگی، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

(موسی سپاهی - سروان)

«۷۵- گزینه ۴»

افراد متفکر و اندیشمند این جوامع، این قبیل افکار را مورد نقد و ارزیابی قرار می‌دهند و اگر با عقل و استدلال منطبق نبود، آن‌ها را نمی‌پذیرند. در بسیاری از مواقع، افراد یک جامعه افکار و عقایدی را می‌پذیرند که پشتونه عقلی و منطقی محکم ندارند (رد گزینه ۲) بلکه بر اثر موروزمان و یا انتقال از نسلی به نسل بعد، به صورت یک عادت درآمده است. (رد گزینه ۳) و اکثر افراد جامعه بدون دلیل آن‌ها را پذیرفتند. (رد گزینه ۱)

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زنگی، صفحه ۲۶)

(حسین آفوندی راهنمایی)

«۷۶- گزینه ۲»

این که در جایی تمدنی به وجود می‌آید نشان‌دهنده آن است که مردمانی درباره مسائل اساسی انسان تفکر کرده‌اند و سخن گفته‌اند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: فلسفه نه آغاز زمانی دارد نه می‌توان گفت که برای اولین بار در کدام سرزمین پدید آمده است.

گزینه ۳: تمدن چین و هند و بین‌النهرین و مصر قبل از تمدن یونان شکل گرفته‌اند. مهد تفکر فلسفی صرفاً یونان بود و در سایر تمدن‌ها نیز کم و بیش حکمت و فلسفه رایج بود.

گزینه ۴: اوپانیشادها شامل متون متعدد هندو و گاتها شامل سروده‌های زرتشت می‌باشد.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۲۹)

(علیرضا نصیری)

«۷۷- گزینه ۱»

دلیل این که مورخین تاریخ فلسفه تالس را نخستین اندیشمند فلسفی یونان باستان می‌شناسند، این است که اویشان شخصی است که اندیشه‌های فلسفی مشخص داشته‌است هر چند که هیچ اثر مکتوبی از او باقی نمانده و برای آشنایی با افکار و عقاید او باید به آثار و سخنان اندیشمندان بعدی همچون ارسطو رجوع کنیم. (تأیید گزینه ۱ و رد گزینه ۲) البته این موضوع

ب) در سطح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی در بازار مازاد عرضه (کمبود تقاضا) داریم، یعنی در سطح قیمت ۶۰۰ تومان، معادل ۴ کیلو مازاد عرضه (کیلو = ۴ - ۸) داریم.

در سطح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی در بازار مازاد تقاضا (کمبود عرضه) داریم، یعنی در سطح قیمت ۳۰۰ تومان، معادل ۱۰ کیلو کمبود عرضه (کیلو = ۱۰ - ۰) داریم.

ج) در سطح قیمت ۵۰۰ تومان و مقدار ۶ کیلو (قیمت و مقدار تعادلی) تولیدکننده بیشترین دریافتی را دارد.

$$\text{تومان } 500 \times 6 = 3000$$

د) در بازار هنگامی «کمبود عرضه (مازاد تقاضا)» اتفاق می‌افتد که قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین‌تر باشد. در نتیجه، گروهی از مصرفکنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد. این گروه برای خرید کالا حاضرند مبلغ بالاتری بپردازند و این امر سبب افزایش قیمت کالا می‌شود. افزایش قیمت باعث می‌شود از یک سو، تولیدکنندگان به تولید رغبت بیشتری نشان دهند و از سوی دیگر، مصرفکنندگان از مصرف خود بکاهند. این افزایش قیمت تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن، فاصله بین عرضه و تقاضا از بین بود و تعادل در بازار برقرار شود. بنابراین در سطح قیمت ۴۰۰ تومان، ۱۰۰ تومان افزایش قیمت موجب برقراری تعادل در بازار می‌شود.

(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می‌کند، صفحه‌های ۴۱ تا ۵۱)

مهربانی کاربران

در سطح قیمت ۲۰۰ ریال که به ازای آن مقدار عرضه و تقاضا با هم برابرند، بازار به تعادل می‌رسد و در آن کمبود یا مازاد مشاهده نمی‌شود. بنابراین در ردیف ۴ برابری میان عرضه و تقاضا را داریم که به آن «قیمت و مقدار تعادلی» می‌گویند. در سطح قیمت‌های بالاتر از ۲۰۰ ریال (ردیفهای ردیفهای ۵، ۶ و ۷) در بازار با «مازاد عرضه» روبرو می‌شویم.

در سطح قیمت‌های پایین‌تر از ۲۰۰ ریال (ردیفهای ۱، ۲ و ۳) در بازار با «کمبود عرضه» روبرو می‌شویم.

(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می‌کند، صفحه‌های ۴۱ تا ۵۱)

رسانی‌ها

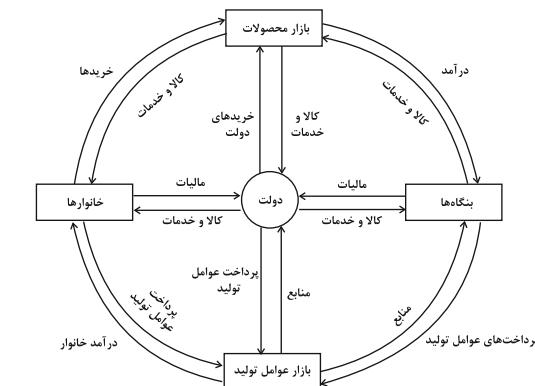
بررسی عبارات صورت سؤال:

الف) نادرست است.

سازمان آتش‌نشانی، نیروگاه برق: ارائه کالا و خدمات عمومی
سازمان استاندارد: بهبود عملکرد بازار

اقتصاد

گزینه ۳-۸۱

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه ۵۹)

گزینه ۴-۸۲

الف) کالای پست کالایی است که با کاهش درآمد، تقاضا برای آن «زیاد» می‌شود و با افزایش درآمد میزان مصرف آن کالا «کاهش» می‌یابد.
ب) کالاهای مکمل کالاهایی هستند که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند. مثل: قند و چای، اتوبیل و بنزین، مسوک و خمیرندان و ... افزایش قیمت یکی از کالاهای مکمل باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالاهای دیگر خواهد شد و برعکس.
در نتیجه زمانی که قیمت بنزین افزایش می‌یابد، تقاضا برای اتوبیل در بازار «کاهش» می‌یابد.

ج) کالاهای جانشین کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند. در این زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای آن کاهش و تقاضا برای کالاهای جانشین افزایش می‌یابد. برعکس زمانی که قیمت یک کالا کاهش می‌یابد، تقاضا برای آن افزایش و تقاضا برای کالای جانشین کاهش می‌یابد. کالاهای جانشین مانند: گوشت سفید و قرمز در نتیجه افزایش قیمت گوشت سفید باعث «افزایش» در میزان تقاضا برای گوشت قرمز خواهد شد.

د) کالاهایی که مُد می‌شوند، حتی بدون تغییر قیمت، مقدار تقاضای آنها زیادتر می‌شود.

(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می‌کند، صفحه ۴۹)

گزینه ۳-۸۳

الف)

کیلو = مقدار تقاضای تعادلی
کیلو = میزان تقاضا در قیمت ۷۰۰ تومان
کیلو = میزان تقاضا در قیمت ۷۰۰ تومان - مقدار تقاضای تعادلی

ب) برای محاسبه مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط فروشنده در هر مرحله، نخست باید میزان مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در آن مرحله و مرحله قبل را محاسبه و سپس این دو مقدار را از هم کم کنیم، در نتیجه خواهیم داشت:

$$\text{مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله اول} = \text{مالیات بر ارزش افزوده} \times \text{قیمت کالا در مرحله اول}$$

$$\text{تومان } 1500 \times \frac{5}{100} = 75$$

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم

مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در مرحله دوم =

$$\text{تومان } 2200 \times \frac{5}{100} = 110$$

= مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم

- مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله اول

$$\text{تومان } 110 - 75 = 35$$

(ج) = مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده در تمام مراحل تولید

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر

$$\text{تومان } 3500 \times \frac{5}{100} = 175$$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست، صفحه ۶۳)

(سara شریفی)

«۴- گزینه»

هزینه فرست تولید آنانس در کشور A (۱۰ موز)، از هزینه فرست تولید آنانس در کشور B (۱۲ موز) کمتر است، از طرفی کشور B (براساس مقادیر یکسانی از منابع تولید) نمی‌تواند به زیادی کشور A، آنانس تولید کند. در نتیجه کشور A در تولید آنانس در مقایسه با کشور B، مزیت نسبی دارد.

از طرفی کشور A می‌تواند ۳ تن موز تولید کند و کشور B، ۵ تن. در نتیجه کشور B در تولید موز مزیت مطلق دارد.

(اقتصاد، تبارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

(سara شریفی)

«۲- گزینه»

(الف)

$$\text{مالیات بر مصرف (مالیات بر شکر)} \times \frac{1}{8} = \text{مالیات بر درآمد}$$

$$\text{میلیون تومان } 15 \times 120 = 150$$

مالیات بر درآمد + مالیات بر دارایی = مالیات مستقیم

$$\text{میلیون تومان } 85 = 20 + 15 = 85 = \text{مالیات مستقیم}$$

ب) نادرست است؛ در این نوع مالیات، مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود؛ به عبارت دیگر کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

پ) صحیح است.

ت) صحیح است.

$$\text{مالیات بر ارزش افزوده} \times \frac{1}{5} = \text{مالیات بر مصرف}$$

$$\Rightarrow 12 = \text{مالیات بر ارزش افزوده} \times \frac{1}{5}$$

$$\text{میلیون تومان } 60 = 12 \times 5 = \text{مالیات بر ارزش افزوده} \Rightarrow$$

= مالیات غیر مستقیم

عوارض گمرکی و خدماتی + مالیات بر ارزش افزوده + مالیات بر مصرف

عوارض گمرکی و خدماتی + مالیات بر ارزش افزوده +

$$\text{میلیون تومان } 48 = 120 - 72 = \text{عوارض گمرکی و خدماتی} \Rightarrow$$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست، صفحه‌های ۵۷ تا ۶۳)

«۶- گزینه»

الف) در کشورهایی که سازوکار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب وکارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب وکارها، پرداخت می‌کنند.

ب) حقوق و عوارض گمرکی،تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند و به جز اینکه یکی از راه‌های درآمدزایی دولتها

هستند، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شوند.

ج) مالیات بر درآمد اشخاص مهم‌ترین نوع مالیات است.

د) مالیات بر ارزش افزوده با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می‌دهد و از مالیات سنتی مضاعف جلوگیری می‌کند، چرا که مالیات پرداخت شده

تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود؛ به عبارت دیگر کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

ه) اساس و بنای مالیات بر دارایی، ثروت مؤبدی است.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۴)

«۳- گزینه»

(الف)

= قیمت کالا با احتساب مالیات بر ارزش افزوده در مرحله اول

(خر مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در مرحله اول) + قیمت کالا در مرحله اول

$$\text{تومان } 1575 = 1500 + 75 = (1500 \times \frac{5}{100}) + 1500$$

ریاضی و آمار (۳)

(ممدر فمیری)

طبق اصل متمم ابتدا تعداد عددهای ۴ رقمی که هیچ کدام از ارقامشان عدد اول نیست را پیدا می‌کنیم و از تعداد کل اعداد ۴ رقمی کم می‌کنیم:

$$\begin{aligned} & \frac{9}{\text{غير صفر}} \times \frac{10}{\text{غير صفر}} \times \frac{10}{\text{غير صفر}} = 9000 \\ & \quad \{ \text{یا... یا ۱} \} \\ & \frac{5}{\text{یا ۸ یا ۹}} \times \frac{6}{\text{یا ۸ یا ۹}} \times \frac{6}{\text{یا ۸ یا ۹}} = 1080 \\ & \Rightarrow 9000 - 1080 = 7920 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۷ تا ۸)

(ممدر علی پلاسی)

«۹۲- گزینه «۴»

عبارت صورت سؤال را با فاکتور گیری ساده می‌کنیم.

$$\begin{aligned} & \frac{10}{10!+9!+8!} = \frac{10}{8!(9 \times 10 + 9 + 1)} = \frac{10}{8!(9 \times 10 + 10)} \\ & = \frac{10}{8! \times 10 \times (9+1)} = \frac{1}{8! \times 10} \end{aligned}$$

حال گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

$$\frac{1}{10!} - \frac{1}{11!} = \frac{11-1}{11!} = \frac{10}{11!} = \frac{1}{11 \times 9!} \neq \frac{1}{8! \times 10} \quad \text{گزینه «۱»:}$$

گزینه «۲»: برابر با $\frac{-1}{11 \times 9!}$ است. پس این گزینه هم پاسخ سؤال نیست.

$$\frac{1}{10!} - \frac{1}{9!} = \frac{1-10}{10!} = \frac{-9}{10!} \quad \text{گزینه «۳»:}$$

$$\frac{-9}{10 \times 9 \times 8!} = \frac{-1}{10 \times 8!} \neq \frac{1}{10 \times 8!} \quad \text{گزینه «۴»:}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۵)

(امیر زر اندرز)

«۹۳- گزینه «۲»

$$P(n-1, n-2) = \frac{(n-1)!}{(n-1-n+2)!} = \frac{(n-1)!}{1!} = (n-1)!$$

$$P(n, n) = \frac{n!}{(n-n)!} = \frac{n!}{0!} = \frac{n!}{1} = n!$$

$$\frac{\text{جاذبه ای در}}{\text{معادله}} \rightarrow 24(n-1)! = 6n! \Rightarrow 24(n-1)! = 6n(n-1)!$$

$$\Rightarrow 6n = 24 \Rightarrow n = 4$$

$$\Rightarrow (n+1)! = 5! = 120$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵ تا ۸)

عارض گمرکی و خدماتی (عارض خودرو) = مالیات غیرمستقیم

مالیات بر ارزش افزوده + مالیات بر مصرف (مالیات بر شکر) +

میلیون تومان $= 176 = 120 + 24$ = مالیات غیرمستقیم

(ب)

مهمنترین نوع مالیات: مالیات بر درآمد = ۱۵ میلیون تومان

$$\text{میلیون تومان } = 15 = \frac{1}{8} \times 120 = \text{مالیات بر درآمد}$$

(ج)

$$\text{میلیون تومان } = 14 = \frac{1}{5} \times 70 = \text{مالیات بر ارث}$$

مهمنترین نوع مالیات بر دارایی = مالیات بر ارث = ۱۴ میلیون تومان

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست:، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

«۹۰- گزینه «۴»

بررسی عبارات صورت سؤال:

(الف) نادرست است؛ انگلستان در سال ۱۷۰۱ میلادی، قانونی را در مجلس خود تصویب کرد که براساس آن واردات هر نوع پوشاش با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی به کشور را منع اعلام می‌کرد. این قانون در حمایت از صنعت منسوجات داخلی انگلستان صورت گرفته بود.

(ب) نادرست است؛ در دوره بین دو جنگ جهانی، کارگران و تولیدکنندگان، کنگره آمریکا را متلاعند که تعرفه‌های گمرکی را تا ۵۲٪ افزایش دهد.

(پ) صحیح است.

(ت) نادرست است؛ کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل «بانک جهانی توسعه» و «صندوق بین‌المللی پول» بود.

(ث) صحیح است.

(ج) صحیح است.

(ج) نادرست است؛ نظام مارکسیسم نیز همانند نظام سوسیالیستی بر مالکیت اشتراکی تأکید دارد.

(ح) نادرست است؛ طرفداران نظام مارکسیسم معتقدند کارگران تنها طبقه‌ای هستند که حق دارند سازوکارهای حاکم بر میدان بازی اقتصاد را به اختیار و آگاهی خودشان، تعیین کنند.

(خ) صحیح است.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۹ و ۸۰)

(سعید عربی‌قانی)

«۹۸-گزینه ۲»

با توجه به صورت مسئله تعداد اعضای فضای نمونه تعداد تمامی حالت‌های انتخاب ۳ مهره از بین ۱۲ مهره موجود است بنابراین:

$$n(S) = \binom{12}{3} = \frac{12!}{3!(12-3)!} = \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9!}{6 \times 9!} = 220$$

برای شمردن تعداد اعضای پیشامد A (حالت مطلوب خواسته شده در صورت سؤال) سه حالت داریم:

(۱) ۲ مهره آبی و یک مهره غیرآبی یا (۲) ۲ مهره قرمز و یک مهره غیرقرمز یا (۳) ۲ مهره سبز و یک مهره غیرسبز

$$n(A) = \binom{3}{2} \times \binom{9}{1} + \binom{4}{2} \times \binom{8}{1} + \binom{5}{2} \times \binom{7}{1}$$

$$(3 \times 9) + (6 \times 8) + (10 \times 7) = 145$$

(علیرضا عبدی)

$$\frac{2}{\{1,3\}} \times \frac{3}{\{2\}} \times \frac{1}{\{2\}} = 6$$

$$\frac{3}{\{1,2,3\}} \times \frac{3}{\{0,4\}} \times \frac{2}{\{0,4\}} = 18$$

$$= 18 + 6 = 24$$

«۹۴-گزینه ۴»

با توجه به اصل جمع داریم:

الف) رقم ۲ در یکان باشد:

ب) رقم ۲ در یکان نباشد:

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۶)

«۹۵-گزینه ۳»

(محمد ابراهیم توینه‌بانی)

زمانی که c و d، حداقل یکبار به کار رفته باشند، حرف سوم می‌تواند a یا b یا e باشد، پس تعداد حالات، در هر کدام از این موارد را به دست می‌آوریم و با هم جمع می‌کنیم.

$$\begin{cases} c,d,a \rightarrow 3! = 6 \\ c,d,b \rightarrow 3! = 6 \\ c,d,e \rightarrow 3! = 6 \end{cases}$$

طبق اصل جمع تعداد کل حالات برابر: ۶ + ۶ + ۶ = ۱۸

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۶)

«۹۶-گزینه ۲»

(محمد بیهاری)

$$n(S) = 2 \times 2 \times 2 \times 2 = 16$$

$$n(A) = 2 \times 1 \times 1 \times 1 = 2$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{2}{16} = \frac{1}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۶)

«۹۷-گزینه ۳»

فضای نمونه رفتن از A به E:

$$n(S) = (\underbrace{3 \times 2 \times 3}_{ABDE}) + (\underbrace{2 \times 2}_{ACE})$$

$$\Rightarrow n(S) = 22$$

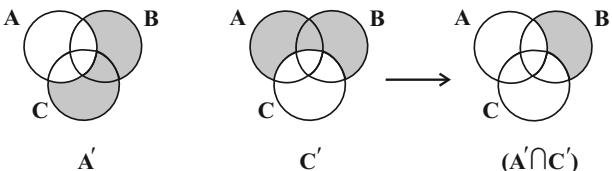
پیشامد A: رفتن از A به E با عبور از شهر B:

$$n(A) = (\underbrace{3 \times 2 \times 3}_{ABDE}) = 18$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{18}{22} = \frac{9}{11}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۶)

(علی قهرمانزاده)

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۶)

(علی قهرمانزاده)

«۹۰-گزینه ۱»

در جعبه ۶ مهره سبز و n مهره زرد داریم. تعداد حالاتی که دو مهره

خارج می‌شود است، پس:

$$\binom{n+6}{2}$$

$$\binom{n+6}{2} = 45 \Rightarrow \frac{(n+6)(n+5)}{2} = 45 \Rightarrow (n+6)(n+5) = 90$$

$$(n+6)(n+5) = 10 \times 9 \Rightarrow \begin{cases} n+6 = 10 \Rightarrow n = 4 \\ n+5 = 9 \Rightarrow n = 4 \end{cases} n = 4$$

۴ مهره زرد داریم.

$$\binom{4}{2} + \binom{6}{2} = \text{هر دو سبز یا هر دو زرد} = \text{هر دو هم‌رنگ باشند}$$

$$6 + 15 = 21$$

$$n(A) = 21$$

$$n(S) = 45$$

$$P(A) = \frac{21}{45} = \frac{7}{15}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۶)

(یاسین مهریان)

«منشأت» اثری است از قائم مقام فراهانی و «تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران» از ملک الشعراei بهار می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳، ۱۶ و ۱۸ تا ۲۱)

(یاسین مهریان)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: با کنارگذاشتن خود و تسليم در برابر رضای او، می‌توان به بالاترین درجات رسید.

مفهوم بیت گزینهٔ ۴: تاج و تخت (کلاً اموال دنیوی) مردم را فریب می‌دهد و آن‌ها را به تسليم خود درمی‌آورد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۴)

(فرهاد فروزان‌کیا)

مفهوم کلی بیت صورت سؤال: وصفناپذیری حضرت حق و حیرت عارفانه ناشی از آن است.

(الف) شاعر براین باور است که اساساً حضرت جانان از شدت کمال وصفناپذیر است. ضمناً توجه داشته باشید که در این بیت سؤال «چه کسی تو؟» نشانه‌ای از حیرت عارفانه است.

(ه) در این بیت هم دوگانه مفهومی وصفناپذیری حضرت حق و حیرت عارفانه ناشی از آن دیده می‌شود.

تشریف سایر ابیات:

(ب) در این بیت شاعر بر این باور است که با امکان وصف خدا زمان و توانی برای وصف بشر نمی‌ماند (مقایسه آفتتاب درخشان و سهای که ستاره‌ای کم‌نور و کوچک است). این بیت ارتباط کمتری با بیت صورت سؤال دارد.

(ج) مولوی در این بیت ناتوانی توبه را در مقابل عشق بیان می‌کند، توبه را مانند وصف خلق می‌داند و عشق را همچون وصف خدا باشکوه. یقیناً این بیت هم ارتباط کمتری با صورت سؤال دارد.

(د) شاعر در این بیت خدا را وصفناپذیر می‌داند، اما باز هم سخنی از حیرت در این بیت نیست.

توجه داشته باشید که در این بیت، پرسش انکاری داریم: «چه گوییم وصف تو؟» یعنی ما قادر به وصف خدا نیستیم.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۰)

(ممدرامین داراش غایم)

بیت گزینهٔ ۲ و بیت صورت سؤال هر دو به موضوع وطن‌پرستی اشاره دارند و هر دو بیت به این مسئله اذعان دارند که بدون وطن، زندگی بی معنا است.

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ ۱: شاعر از دست کسانی که لاف وطن‌دوستی می‌زنند گلایه می‌کند.

گزینهٔ ۳: این بیت عاشقانه است و ربطی به «وطن‌دوستی»، آن طور که در شعر دوره بیداری مطرح می‌شد، ندارد.

گزینهٔ ۴: این بیت در انتقاد به دخالت‌های فراوان بیگانگان در امور داخلی کشور سروده شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۸)

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۰۱- گزینهٔ ۴

(سیدعلیرضا علویان)

«شمس و طغرا» از رمان‌های اوییه فارسی است که نوشته محمدباقر میرزا خسروی است. همچنین میرزا آقا تبریزی اولین کسی بود که در ایران به نوشتن نمایشنامه پرداخت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۹)

۱۰۲- گزینهٔ ۳

موارد «الف» و «ب» هر دو صحیح است.

بررسی سایر موارد:

«ج»: میرزا محمدصادق امیری فراهانی از جانب «مصطفی‌الدین‌شاه» به ادیب‌الممالک ملقب شد.

«د»: جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی او (ایرج میرزا) مانع از آن می‌شود که در ردیف شاعران آزادی خواه مشروطه قرار گیرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۰۳- گزینهٔ ۴

مجله «بهار» نشریه‌ای «ادبی» بود که توسط میرزا یوسف‌خان منتشر می‌شد. مطالب سایر گزینه‌ها کاملاً درست است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

(همون نمازی)

تنها عبارت «ت» نادرست است. سروش اصفهانی از شاعران قصیده‌سرای دوره بازگشت است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۰۵- گزینهٔ ۳

جنگ‌های بی‌فرجام ایران و روسیه در بیداری جامعه در این دوره تأثیر داشته است، نه جنگ‌های ایران و عثمانی.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۵)

(فرهاد فروزان‌کیا)

این بیت سروده صبای کاشانی است که پرچم‌دار بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعر این دوره است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: نشاط اصفهانی دارای قصاید بلندی است، اما از نظر غزل‌سرایی در بین هم‌زمانان خود تا حدودی کم‌نظیر است.

گزینهٔ ۲: این بیت سرآغاز یکی از سرودهای نشاط اصفهانی است.

گزینهٔ ۴: صبای کاشانی در سروdon قصیده، غزل و مثنوی دست داشت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

(ممور بادربرین)

۱۱۷- گزینه «۳»

در این سؤال، تعداد عباراتی خواسته شده که در آن‌ها، یک جمله تأکید شده است.

تکات مضموم درسی:

حرف مشتیه بالفعل «إن» اول جمله می‌آید و کل جمله بعد از خود را تأکید می‌کند، ضمناً باید دقت شود که حروف مشتیه بالفعل بر سر اسم و ضمیر و مصدر می‌آیند، نه فعل.

مورد الف: بعد از حرف «ف» از «إن» استفاده شده و چون بعد از «إن» ضمیر آمده است، پس «إن» می‌باشد.

مورد ب: بعد از «إن»، «كتاب» (بر وزن: تفأّل) مصدر است و چون اول جمله آمده، پس «إن» می‌باشد.

مورد ج: بعد از حرف «ف» از «إن» استفاده شده و چون بعد از «إن» اسم آمده است، پس «إن» می‌باشد.

مورد د: بعد از «إن» مصدر آمده است و چون اول جمله هم هست، پس «إن» می‌باشد.

(انواع بملات)

(اسماعیل علیپور)

۱۱۸- گزینه «۳»

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که به وقوعش امیدی نداریم.

ترجمه گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاید بشر، روزی از باکتری نورانی استفاده کند.

گزینه «۲»: زمان گذشت و قلبم می‌گوید قطعاً تو می‌آیی.

گزینه «۳»: کاش مردم با یکدیگر همزیستی مسالمت‌آمیز داشته باشند.

گزینه «۴»: گویا پدرم سه روز دیگر از سفر برخواهد گشت.

(انواع بملات)

(ممور بادربرین)

۱۱۹- گزینه «۳»

در گزینه «۳»، «لكن» حرف مشتیه بالفعل و معادل «اما» نیست، دقت شود در این گزینه (ل + کن) به معنای «برای شما» آمده است.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «كأنَّ» و حرف جر «ك» هر دو به معنی «مانند» هستند.

گزینه «۲»: حرف مشتیه بالفعل «أنَّ» و حرف ناصبة «أنَّ» هر دو به معنای «که» هستند.

گزینه «۴»: «لأنَّ» و «بسیب أنَّ» هر دو به معنای «برای اینکه» می‌باشند.

(انواع بملات)

(مرتضی کاظم شیروری)

۱۲۰- گزینه «۳»

«شيء»: اسم «لا» نفی جنس / «حسن»: خبر «لا» نفی جنس. توجه داشته باشید که خبر «لا» در گزینه «۳» به صورت یک اسم آمده است، و در سایر گزینه‌ها خبر «لا» جار و مجرور است، که به ترتیب عبارت‌اند از: در گزینه «۱»، «لنا»، در گزینه «۲»، «فيه» و در گزینه «۴»، «فيه».

(انواع بملات)

عربی، زبان قرآن (۳)**۱۱۱- گزینه «۱»**

(روح الله لکشن) «قد حلقتم»: (فعل ماضی نقلی مجھول)، آفریده شده‌اید / «جرم غیر»: (ترکیب و صفتی) جسمی کوچک (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «قد إنطوى»: به هم پیچیده شده است (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «شيء»: (مفرد) چیزی (رد گزینه ۳) / «تصورون»: تصویر می‌کنید (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۱۱۲- گزینه «۲»

(رفنا مخصوصی) «كأنَّ»: گویی، مثل این که (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «إرضاء جميع الناس»: راضی کردن تمام مردم / «غاية»: هدفی است (رد گزینه ۳) / «لا تُدرِك»: (فعل مجھول) به دست آورده نمی‌شود (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۱۱۳- گزینه «۴»

(احسان کلاته عربی) «ليت»: کاش، ای کاش (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «عَلَمْنَا» یک فعل ماضی است و نباید به صورت مضارع ترجمه گردد. (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «الناس مَوْتَى»: مردم مرده هستند (رد گزینه ۱) / کلمه «همان» نیز در گزینه «۱» اضافی است.

(ترجمه)

۱۱۴- گزینه «۲»

«إنَّ» به معنای «قطعاً» از حروف مشتیه بالفعل برای تأکید جمله است و ترجمه آن باید در ابتدای جملة فارسی باشد / «حقّ»: محقق می‌کنم، فعل مضارع است / «ليتنى أستطيع»: کاش بتوانم. (ليت + مضارع ← معنای مضارع التزامي می‌دهد).

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کأن: گویی (ترجمه نشده است).

گزینه «۳»: قد لا نشعر: گاهی احساس نمی‌کیم (قد + مضارع) به معنای «گاهی، شاید» ترجمه می‌شود. / «الداء»: بیماری

گزینه «۴»: لا در «لا تأثير» نفی جنس است که هرگاه همراه حرف جر «ل» به کار رو، به معنای «هیچ .... ندارد» است. ترجمه صحیح: سخن آنان هیچ تأثیری در روند بیماریش ندارد!

(ترجمه)

۱۱۵- گزینه «۲»

(كتاب آبی پیمانه ای) «آیا گمان می کنی»: أ تظنُ، هل تزعمُ / «آفریده شده‌ای»: (فعل مجھول) قد خلقت (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «از نقره یا طلا»: من الفضة أو الذهب (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(ترجمه)

۱۱۶- گزینه «۳»

گزینه «۳» می‌گوید: «ای کسی که از روی نادانی نسبت به اصل و نسب خود فخر می‌فروشی / مردم همه از یک مادر و پدر هستند» که با بیت سؤال مطابقت دارد.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با دهان‌هایشان می‌گویند آججه را که در دل‌هایشان نیست!

گزینه «۲»: داروی تو در توتست در حالی که نمی‌بینی / و درد تو از توتست در حالی که احساس نمی‌کنی!

گزینه «۴»: ارزش هر انسانی به آن چیزی است که آن را نیکو انجام می‌دهد! (مفهوم)

(فیروز نژاد بیف - تبریز)

۱۲۶- گزینه «۱»

تشرییم گزینه‌ها:

گزینه «۱»: آهن نوعی ماده است (وجویی) جیوه فلز است (وجویی)
 گزینه «۲»: یکی از انواع مایعات بنزین است (امکانی) آب مایع است (وجویی)
 گزینه «۳»: خاک جسم است (وجویی) - یکی از انواع مثلث متساوی
 الاضلاع است (امکانی)

گزینه «۴»: این شکل مربع است (امکانی) اسب حیوان است (وجویی)
 (فلسفه دوازدهم، بیان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

(موسی سپاهی - سراوان)

۱۲۷- گزینه «۲»

در صورتی که محمول قضیه‌ای ذاتی موضوع خود باشد، بین موضوع و
 محمول رابطه وجودی برقرار است که پذیرفتن آن محمول توسط موضوع
 ضروری و واجب است و موضوع نمی‌تواند از پذیرش آن امتناع کند.
 (فلسفه دوازدهم، بیان ممکنات، صفحه ۱۰)

(علی‌رضا نصیری)

۱۲۸- گزینه «۴»

اگر حالت یک قضیه (وجویی، امکانی یا امتناعی) با تغییر فعل آن تغییر
 نکند، یعنی آن قضیه امکانی بوده است. قضیای امکانی، قضایایی هستند که
 موضوع آن‌ها نه از پذیرش و نه از سلب محمول ابایی ندارد؛ به عبارت دیگر
 نه حمل و نه سلب محمول از موضوع مستلزم تناقض نیست. (رد گزینه‌ها)
 ۲ و ۳ قضیه‌های «مجموع زوایای مثلث دو قائم است» و «ماده جوهری با
 بعد سه‌گانه است» ضروری و وجودی هستند. (رد گزینه‌ها ۱ و ۳)
 قضایای «انسان حیوان راموندۀ روی دو پاست» و «زمین به دور خودش و
 به دور خورشید می‌چرخد» امکانی هستند.

(فلسفه دوازدهم، بیان ممکنات، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

(فرهاد قاسمی نژاد)

۱۲۹- گزینه «۲»

بن‌سینا از بحث مغایرت میان وجود و ماهیت استفاده کرد و نظریه رابطه
 امکانی میان ماهیت اشیاء وجود را تبیین کرد.
 (فلسفه دوازدهم، بیان ممکنات، صفحه‌های ۵ و ۶)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۱۳۰- گزینه «۲»

حمل ممکن یعنی موضوع هم می‌تواند این محمول را پذیرد و هم نپذیرد.
 محمول از ذاتیات شیء نبوده و حمل آن نیازمند دلیل است. حمل ضروری
 حملی است که در هر حالتی واجب است و نمی‌توان خلاف آن را تصور کرد.
 علت رد گزینه «۳»: در رابطه وجودی، وجود می‌تواند محمول واقع شود و
 بخش دوم گزینه، نادرست است.

(فلسفه دوازدهم، بیان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

فلسفه دوازدهم

۱۲۱- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)
 وجود وجه مشترک موجودات و ماهیت وجه اختصاصی آن هاست. هستی و
 چیستی در جهان خارج تفکیک‌ناپذیرند.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۳ و ۴)

۱۲۲- گزینه «۲»

در قدم دوم اشاره می‌کنیم به اینکه وجود وجه مشترک و ماهیت وجه
 اختصاصی موجودات است همچنین وجود و ماهیت دو جنبه یا دو مفهوم
 مختلف از یک مصدق واحد هستند.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۳ و ۴)

۱۲۳- گزینه «۳»

(حسین آفوندی راهنمایی)
 گزینه «۱»: دو پا داشتن ویژگی خاص انسان نیست و بر موجودات دیگر هم
 می‌تواند حمل شود و ضمناً ذاتی انسان هم نیست.

گزینه‌های «۲» و «۴»: حمل وجود بر مفاهیم نیازمند دلیل است.
 حمل وجود بر خدا هر چند ضروری است اما نیازمند دلیل و اثبات است.
 گزینه «۳»: جسم حساس = حیوان هست و حمل از نوع اولی ذاتی و بدون
 نیاز به دلیل است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۲۴- گزینه «۴»

توماس آکوئیناس با آشنایی با فلسفه ابن‌سینا جریانی در غرب راه انداخت به
 نام فلسفه توماسی - تومیسم؛ که از طریق گسترش آن، فلسفه اروپایی
 فرقی یافتند که بار دیگر با فلسفه ارسطوی آشنا شوند.

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: توماس آکوئیناس به واسطه ابن‌سینا با فلسفه ارسطو آشنا بود.
 گزینه «۲»: ابن‌سینا این بحث را مبنای برهان‌های خداشناسی خود قرار داد.
 گزینه «۳»: این نظر ابن‌سینا در باب تمایز وجود و ماهیت مورد توجه
 فلسفه مسلمان نیز قرار گرفت.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۲۵- گزینه «۳»

(علی‌رضا تقی پور)
 فراموش نکنید که برای تشخیص رابطه موضوع و محمول، به هر دو طرف
 رابطه نیاز داریم، نه این که فقط به موضوع یا فقط به محمول توجه کنیم.

تشرییم گزینه‌ها:

گزینه «۱»: رابطه امکانی است؛ زیرا اسب بالدار می‌تواند شاخ داشته باشد یا
 نداشته باشد.
 گزینه «۲»: رابطه امکانی است؛ زیرا انسان می‌تواند مرد نباشد و زن باشد.
 گزینه «۳»: در اینجا محمول، کلمه «ناموجود» است. پس نوع رابطه
 ضروری است؛ زیرا «مربع سه‌ضلعی» قطعاً «ناموجود» است.

گزینه «۴»: رابطه امتناعی است؛ زیرا اسب نمی‌تواند پرنده باشد، بنابراین
 پاسخ گزینه «۳» است.

(فلسفه دوازدهم، بیان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

علی و حسن پس از یک ساعت کار به طور همزمان، $\frac{1}{3}$ از کل دیوار را نقاشی

کرده‌اند و $\frac{2}{3}$ از آن باقی مانده است. ادامه کار نقاشی را حسن به عهده

گرفته است. حسن کل دیوار را در ۱۲ ساعت نقاشی می‌کرد. حال

می‌خواهیم بدانیم $\frac{2}{3}$ دیوار را در چند ساعت نقاشی می‌کند بنابراین:

$$x = 12 \times \frac{2}{3} = 8$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

(ابوالفضل بخاری)

«۱۳۴- گزینه ۴»

$$(3n+2m) = (3, 3n+3m), (2, 2m+2) = (7, m-3n)$$

$$\Rightarrow n+2m = 3n+3m \Rightarrow 2n+m=0$$

$$2m+2 = m-3n \Rightarrow m+3n=-2$$

$$\begin{cases} 2n+m=0 \\ m+3n=-2 \end{cases} \xrightarrow{\times(-1)} \begin{cases} -2n-m=0 \\ m+3n=-2 \end{cases}$$

$$n=-2 \Rightarrow m+3(-2)=-2 \Rightarrow m=4$$

$$m-n=4-(-2)=6$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۹)

(گلزار بینی)

«۱۳۵- گزینه ۴»

نکته: زمانی مجموعه‌ای از زوج مرتب‌ها نمایش‌گر یک تابع است که هیچ دو زوج مرتب متمایزی مولفه اول یکسان نداشته باشند.

$$x+2=-5 \Rightarrow x=-7$$

$$m+1=5 \Rightarrow m=4$$

$$x+m=-7+4=-3$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۹)

(فرشید کریمی)

«۱۳۶- گزینه ۳»

مقادیر A، همان مقادیر دامنه تابع هستند. برای حل سؤال کافیست ورودی‌های تابع را در ضابطه تابع جای‌گذاری کنیم تا مقادیر برد به دست آید.

$$f(5) = \sqrt{9+(5-1)^2} = \sqrt{9+16} = \sqrt{25} = 5$$

$$x = 2/25 = \frac{9}{4} \Rightarrow f\left(\frac{9}{4}\right) = \sqrt{9+\left(\frac{9}{4}-1\right)^2}$$

$$= \sqrt{9+\left(\frac{5}{4}\right)^2} \Rightarrow \sqrt{9+\frac{25}{16}} = \sqrt{\frac{169}{16}} = \frac{13}{4}$$

$$f(1) = \sqrt{9+(1-1)^2} = \sqrt{9+(0)^2} = \sqrt{9} = 3$$

$$f\left(\frac{13}{4}\right) = \sqrt{9+\left(\frac{13}{4}-1\right)^2} = \sqrt{9+\left(\frac{9}{4}\right)^2} = \sqrt{9+\frac{81}{16}}$$

$$= \sqrt{\frac{225}{16}} = \frac{15}{4} = 3/75$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۹)

ریاضی و آمار (۱)

«۱۳۱- گزینه ۱»

ابتدا مقدار k را به دست می‌آوریم:

$$\frac{x=2}{k-2} - \frac{k}{2} = \frac{2-k}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{2}{k-2} = \frac{2-k}{2} + \frac{k}{2} \Rightarrow \frac{2}{k-2} = \frac{2}{2}$$

$$\Rightarrow k-2=2 \Rightarrow k=4$$

در معادله داده شده، داریم:

$$\Rightarrow \frac{x^2}{4-x} - \frac{4}{x} = \frac{x-4}{x}$$

$$\Rightarrow \frac{x^2}{4-x} = \frac{x-4}{x} + \frac{4}{x} \Rightarrow \frac{x^2}{4-x} = 1$$

$$\Rightarrow x^2 = 4-x \Rightarrow x^2 + x - 4 = 0$$

$$\frac{-4}{1} = -4 \text{ حاصل ضرب جوابها}$$

دقیق کنید که $1+16=17=\Delta$ و جواب‌های معادله درجه دوم هر دو قابل قبول‌اند.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

«۱۳۲- گزینه ۳»

(محمد همیدی)

فرض کنیم $\frac{x^2+3}{6x+2}=t$ در این صورت می‌توانیم معادله داده شده را به

فرم زیر بنویسیم:

$$t+2 = -\frac{1}{t} \Rightarrow t+2 + \frac{1}{t} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{t^2+2t+1}{t} = 0 \Rightarrow \frac{(t+1)^2}{t} = 0$$

$$(t+1)^2 = 0 \Rightarrow t = -1$$

$$\frac{x^2+3}{6x+2} = -1 \Rightarrow x^2 + 3 = -6x - 2$$

$$x^2 + 6x + 5 = 0 \Rightarrow (x+5)(x+1) = 0 \Rightarrow x = -1, -5$$

معادله دو جواب منفی دارد و هر دو قابل قبول هستند.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

«۱۳۳- گزینه ۴»

(سعید عزیز قانی)

اگر علی کاری را به تنها یی در A ساعت و حسن همان کار را به تنها یی در B ساعت انجام دهد هر دو با هم همان کار را در C ساعت انجام می‌دهند

که داریم:

$$\frac{1}{C} = \frac{1}{A} + \frac{1}{B} \Rightarrow C = \frac{A \times B}{A+B} \xrightarrow{A=4, B=12} C = \frac{4 \times 12}{4+12} = 3$$

(آریتا بیدقی)

جامعه‌شناسی (۱)**۱۴۱- گزینه «۲»**

- د (خرد و نامحسوس) ← تصور من از دفتر کار و کالتم
ج (کلان و نامحسوس) ← آزادی بیان
الف (عینی و خرد) ← صرفه‌جویی و پس‌انداز برای شرکت در کلاس موسیقی

ب (عینی و کلان) ← مراسم نخل‌گردانی در استان یزد
(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

(کوثر شاه‌حسینی)

۱۴۲- گزینه «۱»

- تغییر رنگ چراغ راهنمایی، مربوط به هنجارها و نمادهای سطحی مرتبط است. لایه‌های سطحی به آسانی تغییر می‌کنند و تغییر در آنها منجر به تحول مهمی در جهان اجتماعی نمی‌شود.
- متنوعیت حجاب، تغییر در عقاید و ارزش‌های اینکه مربوط می‌شود و منجر به فروپاشی جهان اجتماعی می‌شود.
(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

(ریانه امینی)

۱۴۳- گزینه «۳»

- جهان‌های اجتماعی را، انسان‌آگاه و خلاق پدید می‌آورد نه اینکه جهان اجتماعی انسان آگاه و خلاق را به وجود بیاورد.
(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

(کوثر شاه‌حسینی)

۱۴۴- گزینه «۴»**بررسی گزینه‌ها:**

- گزینه «۱»: صحیح - غلط (هنجارها و نمادها بر حسب شرایط خاص قابل تغییر نه در هر شرایطی)
گزینه «۲»: غلط (تغییر در لایه‌های سطحی تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود، موجب تحول بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شود).
- غلط (هر جهان اجتماعی نوع خاصی از روش‌های تأمین نیازهای افراد را می‌پذیرد).

گزینه «۳»: غلط (در نهاد اجتماعی اجزای جهان اجتماعی را در رابطه با هم بررسی می‌نماییم) - صحیح
گزینه «۴»: صحیح - صحیح
(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

(ریانه امینی)

۱۴۵- گزینه «۲»**تشرییم مورد تقدیرست:**

- آپارتاید جامعه جدانژادی است که در آن نژادهای گوناگون را از یکدیگر تفکیک می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۳۶)

(امیر زراندوز)

اولاً دامنه f اعداد طبیعی ($\mathbb{N}$) است، پس گزینه‌های ۱ و ۲ سریع رد می‌شوند ثانیاً اگر متغیر مستقل را با x نمایش دهیم نصف مکعب جذرش برابر با $\frac{\sqrt[3]{x}}{2}$ خواهد بود.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۱۳۷- گزینه «۳»

(محمد ابراهیم توژنده‌بانی)

- $m = -1$ را در هر یک از روابط داده شده جایگذاری می‌کنیم.
الف) $\{(2,-1,-2),(-1,1,0)\} \leftarrow$ تابع است.
ب) $f = \{(-1,5),(-1,1),(1,5)\} \leftarrow$ تابع نیست.
ج) $\{(1,7),(-1,4),(1,3),(-1,3)\} \leftarrow$ تابع نیست.
د) $f = \{(-1,4),(-2,-1),(2,1),(-3,1)\} \leftarrow$ تابع است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۹)

۱۳۸- گزینه «۳»

(امیر محمد ریان)

- $f = \{(1,2),(-1,-2)\} \leftarrow$ تابع است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۹)

۱۳۹- گزینه «۱»

الف) در مؤلفه‌های اول دو زوج مرتب، $\sqrt{5}$ وجود دارد، اما مؤلفه‌های اول نیز متفاوت‌اند، پس این رابطه تابع است.

- ب) این رابطه هیچ دو مؤلفه اول یکسانی ندارد، پس تابع است.
دقت کنید که $\sqrt{5} \neq \sqrt{2} + \sqrt{3}$ است و $\sqrt{6} = \sqrt{2} \times \sqrt{3}$

ج) دو مؤلفه اول $(-1)^2$ و $(-1)^4$ برابرند. اما دقیت کنید که $\sqrt{32} = \sqrt{16 \times 2} = 4\sqrt{2}$ همچنین $25^2 = (-5)^2$. پس این رابطه تابع است.

- د) دو مؤلفه اول $\frac{1}{2}$ و $\frac{5}{5}$ برابر هستند. دقیت شود که $\frac{\sqrt{5}}{\sqrt{6}} = \frac{\sqrt{5}}{\sqrt{6}} \times \frac{\sqrt{6}}{\sqrt{6}} = \frac{\sqrt{30}}{6} \neq \sqrt{15}$ بنابراین مؤلفه دوم یکسان دارند و این رابطه تابع است. پس این رابطه تابع است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۹)

۱۴۰- گزینه «۴»

$$f(-3) = \sqrt{|3(-3) - 5|} = \sqrt{|-9 - 5|} = \sqrt{|-14|}$$

$$= \sqrt{14}$$

$$f\left(\frac{1}{3}\right) = \sqrt{\left|\frac{1}{3}\left(\frac{1}{3}\right) - 5\right|} = \sqrt{|1 - 5|} = \sqrt{|-4|}$$

$$= \sqrt{4} = 2$$

$$f(-3) + 2f\left(\frac{1}{3}\right) = \sqrt{14} + 4$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۹)

(سپاه پغفرزاده صابری)

در تعریف مفهومی ویژگی‌های مجھول را به ویژگی‌های مشترک (امر عام) و ویژگی‌های اختصاصی (امر خاص) دسته‌بندی می‌کنیم. در مثال آورده شده نیز تعریف مفهومی است و اشاره به مفاهیم عام و خاص شده است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۱)

منطق

«۱۵۱- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

مثلث: شکل سه‌زاویدار، تعریف مفهومی است. در اینجا واژه معنا نشده است و صرفاً مفاهیم عام و خاص مثلث ذکر شده‌اند. سایر گزینه‌ها، نوع تعریف را به درستی تعیین کرده‌اند.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

(اهم منصوبی)

«۱۵۲- گزینه ۳»

اگر تعریف مانع نباشد یعنی علاوه بر مصادیق مفهوم مجھول شامل مصادیق دیگری نیز می‌شود، پس رابطه مجھول و تعریف قطعاً تساوی نیست اگر تساوی باشد تعریف هم جامع است هم مانع.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

(فیروز نژاد نجفی - تبریز)

تعریف انسان به «متفکری که دارای حواس پنج گانه است» از خاص شروع کرده و به عام رسیده است. در حالی که از شرایط تعریف این است که از عام شروع کرده و به خاص می‌رسد.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۱)

(قره‌دار قاسمی نژاد)

این استدلال، یک استقرای تعمیمی است که از بررسی چند نمونه از اعداد، حکم کلی صادر شده است. نتیجه استدلال حتی با وجود مقدمات درست، احتمالی است. نتیجه این استدلال هم نادرست است چون همه اعداد متعلق به مجموعه اعداد طبیعی نیستند.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

(امیرمهدی افشار)

«۱۴۶- گزینه ۱»

- جهان‌های اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های کلان خود، تنوع دارند.
- تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنگارها باز می‌گردد، از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست؛ بلکه از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۳۷)

(امیرمهدی افشار)

«۱۴۷- گزینه ۲»

عده‌ای از جامعه‌شناسان (آگوست کست، اسپنسر، دورکیم و مارکس) معتقد‌دانند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند؛ یعنی همه آن‌ها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوت‌شان مانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا دوران بزرگسالی پیدا می‌کند. این عده، نگاه تک‌خطی به تاریخ بشر دارند. در این دیدگاه همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند؛ بعضی از آن‌ها در مسیر واحد، پیشرفت‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفت‌هه، عقب مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب مانده‌اند، باید جوامع پیشرفت‌ه را الگوی حرکت خود قرار دهند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«۱۴۸- گزینه ۲»

قوانین راهنمایی و رانندگی ← محدودیت جهان اجتماعی
نجات از تصادف بهدلیل رعایت این قوانین ← فرصل جهان اجتماعی
(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۴۴)

(ازینب آذری)

«۱۴۹- گزینه ۳»

- فرصل‌ها و محدودیت‌ها یا بایدها و نبایدها به صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می‌شوند.

- اهمیت دادن بیش از حد به علوم تجربی و نادیده گرفتن عقل و وحی باعث می‌شود که داوری درباره امور فراتجربی به افراد و گروه‌های متفرق سپرده شود. (از این روند به زوال معنا و «عقلانیت ذاتی» یاد می‌شود).

- عدالت اجتماعی: آرمان = در طول تاریخ عدالت اجتماعی یکی از آرمان‌های اصیل انسانی است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴۵، ۴۶ و ۴۹)

(آریتا بیدرقی)

«۱۵۰- گزینه ۴»

- موقعیت جدید برای کش‌ها و انتخاب‌های بعدی پیامدها و
الرام‌های جهان اجتماعی
- پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین ساختن جهان
اعلت ← اجتماعی جدید

- تفاوت شیوه زندگی انسان کوچنشین، یک‌جانشین، شهرنشین پیامد
انسان صرفاً کش‌گری منفعل و مجبور نیست.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: هنگامی که محمول، قابل حمل بر تک تک مصادیق موضوع باشد، قضیه محصوره است. مانند: دانشآموزان این کلاس درس خوان هستند.

گزینه‌های «۲» و «۳»: می‌دانیم که اگر موضوع قضیه، مفهومی کلی باشد، قضیه محصوره خواهد بود. در بررسی کلمات مرکب (مضاف و مضافقالیه و صفت و موصوف) همواره به کلمه اول توجه می‌کنیم و بر اساس آن جزئی یا کلی بودن آن‌ها را تعیین می‌کنیم؛ مانند: «کتاب علی» (کلی)؛ «این کتاب علی» (جزئی).

(منطق، قضیه مملی، صفحه‌های ۵۱ تا ۶۰)

۱۶۰- گزینه «۱»
(سبا بعفرزاده صابری)
در این گزینه «امروز» صرفاً قید است و دلتشیین بودن به هوا که مفهومی کلی است نسبت داده شده، پس قضیه محصوره است اما اگر امروز موضوع قضیه باشد؛ در این صورت قضیه شخصیه است چون (امروز) مفهوم جزئی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۲»: در این قضیه منظور از جاوید خود لفظ و کلمه آن است که مفهومی جزئی می‌باشد نه در معنای اسم شخص یا اسم خاص جاوید.
گزینه «۳»: «تهران، پایتخت ایران است»، یک قضیه شخصیه است چون تهران مفهوم جزئی می‌باشد و نوع قضایا از نظر شخصیه یا محصوره ربطی به سور آن‌ها ندارد.

گزینه «۴»: عبارت مطرح شده در این سؤال قضیه‌ای شرطی است نه حملی.
(منطق، قضیه مملی، صفحه‌های ۵۱ تا ۶۰)

.....
.....
.....
.....
.....

۱۵۶- گزینه «۳»
(علیرضا نصیری)

این که ما از این که یک فرد در گذشته غذاهای خوبی پخته نتیجه بگیریم که یک فرد آشپز خوبی است یک استقرای تعمیمی است که در آن از مشاهده تعدادی موارد جزئی، حکمی کلی استنباط کردہ‌ایم. بخش دوم این جمله نیز یک استقرای تمثیلی است. اینکه ما از این موضوع که یک نفر کباب را خوب طبخ می‌کند نتیجه بگیریم که حتماً در پختن خورشت نیز ماهر است، یک استقرای تمثیلی است که حکم یک وضعیت را به وضعیت دیگر سراحت داده‌ایم.

(منطق، اقسام استقلال استقرایی، صفحه‌های ۱۴۱ تا ۱۴۵)

۱۵۷- گزینه «۳»
(محمد رضایی بغا)

نتیجه استقرار، قطعی و یقینی نیست، اما می‌تواند براساس مقدمات قطعی بنا شده باشد (نادرستی گزینه ۱) نتیجه استقرار می‌تواند هر یک از انواع محصورات چهارگانه باشد. (نادرستی گزینه ۴)

(منطق، اقسام استقلال استقرایی، صفحه‌های ۱۴۵ تا ۱۴۷)

۱۵۸- گزینه «۳»
(کتاب آبی پیمانه‌ای)

قضیه عبارت است از الفاظ و کلمات مرکبی که روی هم رفته یک جمله بامعنی را می‌سازند و درباره چیزی خبر می‌دهند و می‌توان راجع به درست یا غلط بودن آن‌ها سخن گفت.

این گزینه یک جمله انشایی دربردارد و در نتیجه قضیه محسوب نمی‌شود.
(منطق، قضیه مملی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

۱۵۹- گزینه «۴»
(کتاب آبی پیمانه‌ای)

هنگامی که درباره یک مجموعه مشخص سخن می‌گوییم، قضیه شخصیه (و نه محصوره) خواهد بود. برای مثال، زمانی که گفته می‌شود بازیکنان ترکیب اصلی استقلال یازده نفر هستند، دقت کنید که بازیکنان تیم استقلال به صورت یک مجموعه در نظر گرفته شده است و تعداد یازده نفر به همه آن‌ها به صورت یکجا حمل می‌شود. در چنین حالتی موضوع قضیه جزئی و نوع قضیه نیز شخصیه است.